

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

Mojca Šmid

**Vloga Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske
med predsedovanjem Slovenije Svetu EU**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2010

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE

Mojca Šmid

Mentorica: red. prof. dr. Ljubica Jelušič

Vloga Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske
med predsedovanjem Slovenije Svetu EU

Diplomsko delo

Ljubljana, 2010

*Neuspeha ni!
So le občasne ovire, ki jih vidiš,
ko umakneš pogled s cilja.
(Ford in Walters)*

Vsem,

*ki ste mi pomagali obdržati pogled na cilj
in verjeli vame ...
... brez vas bi bila pot pusta,
cilj pa nedosegljiv!*

Hvala.

Vloga Ministrstva za obrambo in Slovenske vojske med predsedovanjem Slovenije Svetu EU

Slovenija je v prvi polovici leta 2008 predsedovala Svetu EU. Tovrstno odgovornost je prevzela kot prva izmed držav članic, ki so vstopile v Evropsko unijo leta 2004 in kasneje. Predsedovanje je za majhno in mlado državo predstavljalo velik izziv, predvsem pa najpomembnejši projekt od osamosvojitve naprej. Vlogo predsedujoče države je Slovenija prevzela za obdobje šestih mesecev, v tem obdobju pa organizirala in vodila številne sestanke na evropski ravni. Končni rezultati predsedovanja so bili pozitivni in hkrati si je Slovenija povečala ugled v mednarodnem političnem okolju. Tudi na vojaško-obrambnem področju, kateremu je diplomsko delo v okviru predsedovanja namenjeno, sta pomembno vlogo odigrala naslednja akterja: Ministrstvo za obrambo in Slovenska vojska. Po temeljitih pripravah na omenjenem področju, so bili zastavljeni cilji tekom projekta uspešno doseženi, akterja pa sta dokazala svojo sposobnost organiziranja in medsebojnega sodelovanja. Izkazala se je predvsem Slovenska vojska, ki je s svojo vlogo bistveno pripomogla k pozitivni luči izvedbe dogodkov, organiziranih s strani Ministrstva za obrambo.

Ključne besede: Evropska unija, Svet EU, predsedovanje, Ministrstvo Republike Slovenije za obrambo, Slovenska vojska.

The role of the Ministry of Defense and the Slovenian Armed Forces during the Slovenian presidency of the Council of the European Union

Slovenia held the presidency to the Council of the European Union in the first half of 2008 as the first country entering into the European Union in 2004 and later on. The presidency for such a small and young country represented an enormous challenge and the biggest project since her independence in 1991. Therefore, Slovenia proudly took the role for the following six months while organizing and leading multiple meetings at high European level. The final results were far from disappointing and our country got a lot of commendations, also adding her credit in the international political environment. Since this dissertation is devoted to the military and defense area, I will mention two very important factors that played a huge role here: the Ministry of Defense of the Republic of Slovenia and the Slovenian Armed Forces. They both worked hard and were well organized by accomplishing the tasks of the presidency in their working area, mentioned above. With their professional approach and possibility of mutual cooperation, they significantly added to the image of Slovenia as the presidential country.

Key words: European Union, Council of the EU, presidency, Ministry of Defense of the Republic of Slovenia, Slovenian Armed Forces.

KAZALO

1 UVOD	10
2 METODOLOŠKI OKVIR	12
2.1 PODROČJE PREUČEVANJA	12
2.2 CILJI PREUČEVANJA	12
2.3 HIPOTEZE	13
2.4 UPORABLJENE METODE	14
3 EVROPSKA UNIJA	15
3.1 NASTANEK IN RAZVOJ EVROPSKE UNIJE	15
3.2 PREDSEDOVANJE DRŽAVE ČLANICE SVETU EU	17
3.2.1 Skupinsko predsedovanje Svetu EU	18
3.2.2 Naloge predsedujoče države	19
4 PREDSEDOVANJE REPUBLIKE SLOVENIJE SVETU EU V PRVI POLOVICI LETA 2008	22
4.1 PRIPRAVE NA IZVEDBO PREDSEDOVANJA SLOVENIJE SVETU EU	22
4.2 ORGANIZACIJSKA STRUKTURA SLOVENSKEGA PREDSEDSTVA	24
4.2.1 Način vodenja slovenskega predsedovanja	26
4.2.2 Način vodenja preteklih predsedstev	26
4.3 KADROVSKI VIDIK PRIPRAV IN DELOVANJA SLOVENSKEGA PREDSEDSTVA	27
4.4 PREDNOSTNE NALOGE PREDSEDOVANJA	28
5 PRIPRAVE MO IN SV NA PREDSEDOVANJE SLOVENIJE SVETU EU	31
5.1 SPLOŠNO O PRIPRAVAH MO IN SV NA PREDSEDOVANJE	31
5.2 ORGANIZACIJSKI VIDIKI MO IN SV PREDSEDOVANJA	32
5.3 KADROVSKI VIDIK MO TEKOM PREDSEDOVANJA	37
5.4 PRIPRAVE NA OBLIKOVANJE PROGRAMA V OKVIRU EVROPSKE VARNOSTNE IN OBRAMBNE POLITIKE	39
5.5 PREDNOSTNE NALOGE SLOVENSKEGA PREDSEDOVANJA NA VOJAŠKO-OBRAMBEM PODROČJU	41
5.6 SLOVENSKA VOJSKA IN PREDSEDOVANJE	42
5.6.1 Naloge Slovenske vojske med predsedovanjem	43
5.6.2 Vloga Generalštaba Slovenske vojske in poveljstev med pripravami na predsedovanje	46
5.6.3 Priprave na vsebinskem področju	48
5.6.4 Priprave in izvedba dogodkov v pristojnosti MO ter SV	51
5.6.5 Logistična podpora SV dogodkom med predsedovanjem	57

6 DOSEŽKI SLOVENSKEGA PREDSEDOVANJA SVETU EU NA VOJAŠKO-OBRAMBNEM PODROČJU	63
6.1 SZVP IN EVOP	63
6.2 NAJPOMEMBNEJŠI DOSEŽKI SLOVENSKEGA PREDSEDOVANJA NA VOJAŠKO-OBRAMBNEM PODROČJU.....	66
6.2.1 Zahodni Balkan	67
6.2.2 Operacije in misije EU	70
6.2.3 Razvoj civilnih in vojaških zmogljivosti EU	71
6.2.4 Evropska obrambna agencija	72
6.2.5 Strateška partnerstva med EU in drugimi mednarodnimi organizacijami	75
6.2.6 Zaščita pravic otrok in žensk v oboroženih spopadih	76
6.2.7 Zunanji vidiki boja proti terorizmu	77
6.2.8 Evropska sosedska politika	78
6.2.9 Civilna zaščita	79
6.2.10 Zaščita evropske varnostne infrastrukture.....	82
7 KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI IN ANALIZA MEDIJSKEGA POROČANJA O DOGODKIH SLOVENSKEGA PREDSEDOVANJA V IZVEDBI MO	83
8 VERIFIKACIJA HIPOTEZ	86
9 ZAKLJUČEK.....	89
10 LITERATURA	91
PRILOGA A: Intervju z g. Alojzom Šteinerjem	96

KAZALO TABEL

Tabela 4.1: Organizacijska struktura projekta predsedovanja Slovenije Svetu EU.....	25
Tabela 5.1: Organizacijska struktura tekom priprav na predsedovanje Svetu EU (januar 2007 – december 2007)	33
Tabela 5.2: Organizacijska struktura MO in SV tekom predsedovanja Svetu EU (december 2007–junij 2008)	35
Tabela 5.3: Število sodelujočih v MO in SV tekom slovenskega predsedovanja v Sloveniji	39
Tabela 5.4: Pregled dosjejev s področja EVOP v pristojnosti MO in SV.....	50
Tabela 5.5: Pregled števila ne-/formalnih dogodkov, ki jih je organiziralo ali na njih sodelovalo slovensko vojaško predstavništvo med predsedovanjem.....	53
Tabela 5.6: Statistika dogodkov na vojaškem področju EVOP v Bruslju	55
Tabela 6.1: Uresničevanje nalog iz dosjejev EVOP v pristojnosti SV	65
Tabela 7.1: Pregled medijskih aktivnosti MO tekom slovenskega predsedovanja.....	84

SEZNAM KRATIC

COREPER	<i>Comité des Représentants Permanents</i> – Odbor stalnih predstavnikov
CZ	Civilna zaščita
DOP	Direktorat za obrambno politiko
EDA	<i>European Defence Agency</i> – Evropska obrambna agencija
EDTIB	<i>European Defence Technological and Industrial Base</i> – Evropska obrambna tehnološka in industrijska baza
EFTA	<i>European Free Trade Association</i> – Evropsko združenje za prosto trgovino
EGS	Evropska gospodarska skupnost
EKI	Evropska kritična infrastruktura
EPCIP	<i>European Programme for Critical Infrastructure Protection</i> – Evropski program za zaščito kritične infrastrukture
ESDC	<i>European Security and Defence College</i> – Evropska varnostna in obrambna akademija
ESPJ	Evropska skupnost za premog in jeklo
EU	Evropska unija
EUMC	<i>European Union Military Committee</i> – Vojaški odbor Evropske unije
EUMS	<i>Military Staff of the European Union</i> – Vojaški štab Evropske unije
EURATOM	<i>European Atomic Energy Community</i> – Evropska skupnost za jedrsko energijo
EVOP	Evropska varnostna in obrambna politika
GAERC	<i>General Affairs and External Relations Council</i> – Svet za splošne in zunanje zadeve
GŠSV	Generalštab Slovenske vojske
HTF	<i>Headline Goal 2010</i> – Glavni cilj 2010
KC PEU	Koordinacijski center za predsedovanje Evropski uniji
MNZ	Ministrstvo za notranje zadeve
MO	Ministrstvo za obrambo
MZZ	Ministrstvo za zunanje zadeve
NATO	<i>North Atlantic Treaty Organisation</i> – Organizacija severnoatlantskega zavezništva
OZN	Organizacija združenih narodov

PDRIU	Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje Slovenske vojske
PP	Poveljstvo za podporo
PPEU	Intranetni portal za podporo predsedovanju
PROCIV	<i>Council Working Party on Civil Protection</i> – Delovna skupina za civilno zaščito
PS	Poveljstvo sil
PSC	<i>Political Security Committee</i> – Politični varnostni odbor
PV	Predsednik vlade
RS	Republika Slovenija
SPBR	Stalno predstavništvo Republike Slovenije pri Evropski uniji v Bruslju
SPEU	Sekretariat za predsedovanje Evropski uniji
SV	Slovenska vojska
SZVP	Skupna zunanja in varnostna politika
UKOM	Urad vlade za komuniciranje
URSZR	Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje
UUČV	Urad za upravljanje človeških virov
VOPRE	Vojaško predstavništvo pri Stalnem predstavništvu Republike Slovenije v Bruslju
ZDA	Združene države Amerike

1 UVOD

Slovenija je v prvem polletju 2008 predsedovala Svetu Evropske unije (EU) kot prva izmed držav, ki so v povezavo vstopile leta 2004 in kasneje. Za dvomilijonsko državo je vodenje skupnosti 27 držav članic in približno 500 milijonov ljudi predstavljalo enega izmed najpomembnejših zunanjepolitičnih projektov po osamosvojitvi, če ne že najpomembnejši. Prav tako pa ne pretiram, ko dodam, da je bilo slovensko predsedovanje Svetu tudi »moj« osebni projekt – imela sem namreč redko priložnost sodelovati pri predsedovanju Slovenije. Dovolj aktivno, da mi je predsedovanje tiste pol leta narekovalo ritem življenja in da sem začela resno razmišljati o pisanju diplomskega dela na to temo. Ko sem temo povezala še s študijem obramboslovja, se mi je tema za pisanje diplomskega dela ponudila sama od sebe – vloga Ministrstva za obrambo (MO) in Slovenske vojske (SV) med pripravami na predsedovanje ter izvedbe projekta.

Predsedovanje Svetu EU predstavlja »evropski projekt«, saj gre za vodenje Sveta EU na področju »evropskih zadev« na način, ki zagotavlja konstruktiven in učinkovit potek dela na zasedanjih vseh sestav Sveta EU in Evropskega sveta. Pri tem mora predsedujoča država ostati objektivna in usklajevati nasprotujoče si interese držav članic povezave ter nepristransko pripravljati in sklepati kompromisne predloge. Pa vendar predsedovanje predstavlja tudi »nacionalni projekt«. Ima namreč nacionalni pomen, saj ob uspešni izvedbi prispeva k ugledu predsedujoče države v krogu držav članic EU in širše. Prevzem predsedovanja Svetu EU je po vsebini, organizacijski strukturi in razporeditvi finančnih virov izjemno zahteven nacionalni projekt, ki zahteva sodelovanje velikega števila državnih uradnikov.

Vlada Republike Slovenije (RS) je priprave na predsedovanje začela v letu 2005, ko je bila pozornost namenjena zlasti poglobljanju stikov z Generalnim sekretariatom Sveta EU, izmenjavi izkušenj z drugimi državami članicami in preučitvi pravne podlage za izvedbo predsedovanja. Delo med pripravami in samim predsedovanjem je potekalo skladno z načrti in opredeljenimi nalogami ter zastavljenim časovnim načrtom, pri tem pa so morali upoštevati tudi razvoj aktualnih dogodkov, ki je vplival na potek izvedbe nalog priprav in nalog med predsedovanjem Slovenije.

Na vojaško-obrambnem področju je bilo najbolj aktivno MO in v okviru slednjega SV. MO je s pripravami na slovensko predsedovanje začelo leta 2005 ter imelo v pristojnosti predvsem dogodke na področju Evropske varnostne in obrambne politike (EVOP). Naloge med pripravami in predsedovanjem so bile predvsem vsebinske kot tudi organizacijske in logistične narave.

Vse to je za našo državo, kot eno izmed najmlajših in tudi najmanjših držav članic povezave, bilo veliko priznanje in izziv. Predsedovati skupaj 27 državam članicam ni lahka naloga, saj zahteva veliko mero dobre organiziranosti, usposobljenosti, znanja, iznajdljivosti in sodelovanja ter odločnosti. Diplomsko delo tako v nadaljevanju opisuje pot, ki jo je prehodila Slovenija ob soočenju s tem izzivom na vojaško-obrambnem področju.

2 METODOLOŠKI OKVIR

2.1 Področje preučevanja

V diplomskem delu bom analizirala priprave MO in SV na dogodke tekom predsedovanja Slovenije Svetu EU v prvi polovici leta 2008, ki bodo potekala v okviru ministrstva ter nato njihovo izvedbo. Dotaknila se bom priprave po organizacijski, vsebinski in logistični plati ter ob tem podrobneje analizirala naloge SV tekom predsedovanja.

V drugi polovici dela bo sledil pregled dosežkov slovenskega predsedovanja na vojaško-obrambnem področju ter kratka analiza in statistični podatki o medijskem poročanju tekom predsedovanja v povezavi z dogodki na omenjenem področju, organiziranih s strani MO.

Sledil bo zaključek v obliki verifikacije hipotez in sklepa. Kot prilogo diplomskemu delu bom dodala intervju z gospodom mag. Alojzom Šteinerjem, tedanjim vodjem priprav SV na slovensko predsedovanje, danes Načelnikom Generalštaba Slovenske vojske (GŠSV).

Povzela bom torej slovensko predsedovanje na vojaško-obrambnem področju, s poudarkom na pripravah in nato sami izvedbi dogodkov, organiziranih v okviru MO in SV, kot dva izmed ključnih akterjev največjega političnega dogodka za Slovenijo od njene osamosvojitve leta 1991 naprej – predsedovanja Svetu EU.

2.2 Cilji preučevanja

Cilj preučevanja je ugotoviti, kakšno vlogo in kolikšen pomen sta imela MO ter SV, kot dva izmed pomembnih akterjev, med pripravami na predsedovanje Slovenije Svetu EU ter nato med samo izvedbo projekta v prvi polovici leta 2008.

V diplomskem delu bom analizirala priprave MO in SV ter izvedbo dogodkov v njuni pristojnosti. Ob tem se bom osredotočila na končne dosežke na vojaško-obrambnem področju, poudarek pa bo tudi na nalogah SV, in sicer ali so le-te ostale enake oz. ali so se zaradi predsedovanja spremenile ter tako razlikovale od prvotnih splošnih nalog SV.

Po podanih ugotovitvah in ob pregledu medijskih novic, statističnih podatkov in opravljenem intervjuju, bom analizirala kako uspešna (in pa predvsem medijsko opazna) je bila vloga MO ter pripadnic in pripadnikov SV tekom predsedovanja Slovenije Svetu EU.

2.3 Hipoteze

Vodilo skozi pisanje diplomskega dela bo ves čas osnovna hipoteza, da sta **MO in SV v okviru slovenskega predsedovanja Svetu EU uspešno izpeljala svoje naloge ter realizirala osnovne zastavljene cilje na varnostno-obravnem področju.**

Glavno hipotezo bom preverjala s primerjavo zastavljenih in realiziranih ciljev, ob tem pa se bom opirala na podhipoteze oz. delovne hipoteze, na osnovi katerih bo moč potrditi ali ovreči glavno hipotezo. Delovne hipoteze so naslednje:

- Slovenija pri oblikovanju programa in njegove izvedbe med predsedovanjem ni uveljavljala lastnih nacionalnih interesov ter podajala lastnih pobud.
- Dobra organizacijska in logistična struktura s strani MO in SV je ključno pripomogla k uspešni izvedbi predsedovanja.
- Ustanovitev posebnih skupin v MO je pripomogla k uspešnejšim pripravam dogodkov na vojaško-obravnem področju.
- Dodatnih zaposlitev v MO in SV za potrebe slovenskega predsedovanja ni bilo.
- Naloge SV med slovenskim predsedovanjem Svetu EU so se razlikovale od primarnih nalog SV.
- Uspešno sodelovanje pripadnic in pripadnikov SV v projektu predsedovanja je imelo pozitiven vpliv na javno podobo SV oz. SV je dobila javne pohvale za svoje delovanje med predsedovanjem.

2.4 Uporabljene metode

Glavno in delovne hipoteze bom preverjala na podlagi teoretične opredelitve pojmov in razlage raziskovalnega problema ter na osnovi empiričnega dela. Natančneje, pri raziskovanju zastavljenih ciljev in pisanju diplomskega dela se bom opirala na naslednje metode dela:

- Prva metoda proučevanja bo **metoda zbiranja virov**, s katero bom lažje ugotovila količino razpoložljivih virov za proučevanje teme dela. Viri se bodo nahajali v knjigah, predvsem pa v zbornikih, člankih in na internetu zaradi aktualnosti teme. Ob tem mi bodo določene podatke odstopili tudi v MO.
- S pomočjo **neempirične oz. teoretično-raziskovalne metode analize in interpretacije sekundarnih pisnih virov** bom na kratko opredelila temeljne. Osredotočila se bom predvsem na pojem EU in predstavila pomen predsedovanja Svetu EU, ki predstavlja dolžnost vsake države članice povezave.
- V poglavju o slovenskem predsedovanju, s poudarkom na vlogi MO in predvsem SV, bom uporabila **primarne vire** skupaj s **primerjalno analizo**. Tako bom primerjala običajne naloge SV s tistimi med predsedovanjem in ob tem uporabila tudi **pisno oz. deskriptivno metodo**.
- Poleg opisne metode bom v poglavju o dosežkih slovenskega predsedovanja na vojaško-obrambnem področju uporabila tudi **analizo primarnih in sekundarnih virov ter družboslovni intervju**. Predvsem zadnji mi bo pomagal odgovoriti na morebitna vprašanja, na katere iz drugih že uporabljenih virov nisem dobila odgovorov.
- Ob tem naj omenim še **metodo opazovanja z udeležbo**, ki mi je tekom celotnega predsedovanja v Sloveniji omogočila lažje razumevanje glede samega delovanja sistema na tem področju.

3 EVROPSKA UNIJA

3.1 Nastanek in razvoj Evropske unije

Ideja o združenju Evrope se je pojavila že pred svetovnimi vojnami, ki pa je sprva veljala le za utopično idejo posamičnih filozofov. Takrat si namreč nihče ni mogel predstavljati, da se bo ta ideja uresničila, še manj pa, da bo dejansko prešla v edinstveno strukturo, kot jo poznamo danes. Že Victor Hugo je npr. govoril o Združenih državah Evrope, ki bi si prizadevale za uresničevanje miru in humanističnih idealov, vendar sta svetovni vojni, ki sta se vmes dogodili, poleg opustošenja za nekaj časa pokopali tudi takšne ideje (Fontaine 2004, 3).

Po drugi svetovni vojni se je ponovno rodila podobna želja, in sicer želja po odpravi sovraštva in premoščanju nasprotij med narodi evropskih držav na eni strani ter želja po uporabi zoper obstoječi režim na drugi strani. Želja je bila dovolj velika ter ideja o vzpostavitvi temeljev trajnega miru in sodelovanja je začela saditi sadove (Kruschitz 1999, 6–9). Številni državniki so po vojni in vse do rojstva EU stremeli k uresničitvi naslednjega cilja: vzpostavitev novega evropskega reda, temelječ na skupnih interesih in pogodbah, katere bi zagotavljal vladavino prava ter enakost med državami (Fontaine 2004, 3).

Tako je postopoma začela nastajati EU. Francoski zunanji minister Robert Schumann je leta 1950 podal idejo o združenju Evrope z oblikovanim skupnim trgom v dveh pomembnih gospodarskih panogah, industriji premoga in jekla. Leta 1952 je v veljavo stopila podpisana Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo (ESPJ), kar je pomenilo nastanek Evropske skupnosti za premog in jeklo. Slednje je sestavljalo šest velikih evropskih držav: Francija, Nemčija, Italija, Belgija, Nizozemska in Luksemburg. Pojavljati so se začele težnje po oblikovanju evropskega prostotrgovinskega prostora¹. Temu so se začele pridruževati preostale evropske države in rezultat je bila podpisana Pogodba o ustanovitvi EGS (Evropska gospodarska skupnost) ter EURATOM (*European Atomic Energy Community* – Evropska skupnost za jedrsko energijo). Leta 1959 se je nato oblikovala še EFTA (*European Free Trade Association* – Evropsko združenje za prosto trgovino). Skozi desetletja so se Skupnosti postopoma pridruževale preostale evropske države in leta 1987 je bil podpisan temeljni akt za okrepljeno gospodarsko sodelovanje s ciljem vzpostavitve skupnega

---

¹ Carinske dajatve med državami članicami bi bile odpravljene in ne bi pomenil odpovedi suverenosti držav. Tudi države članice bi ohranile avtonomijo glede trgovinske politike v povezavi z državami nečlanicami.

notranjega trga, imenovan Enotni evropski akt. Decembra 1991 so se v Maastrichtu odločili nadgraditi enotni trg z gospodarsko in denarno unijo, politiko pravosodja in notranjih zadev ter skupno zunanjo in varnostno politiko, s čimer je Evropska skupnost postala Evropska unija (Moussis 1999, 30–32).

Danes EU predstavlja gospodarsko in politično povezavo 27 demokratičnih evropskih držav, s skupnim prizadevanjem za mir in blaginjo svojih državljanov (Urad Vlade RS za komuniciranje 2009). Unija temelji na naslednjih vrednotah: spoštovanju človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin. Za družbo EU so značilni pluralizem, nediskriminacija, strpnost, pravičnost, solidarnost ter enakost žensk in moških. Krepitev miru, vrednot in blaginje svojih narodov, vse to predstavlja cilj povezave, ki svojim državljanom nudi svobodo, varnost in pravico brez notranjih meja. EU si prizadeva za trajnostni razvoj Evrope, bori se proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter spodbuja socialno pravičnost in varstvo, enakost žensk in moških, solidarnost med generacijami in varstvo pravic otrok. Unija ima vzpostavljen notranji trg ter ekonomsko in monetarno unijo, katere valuta je evro. Ob tem spodbuja ekonomsko, socialno in teritorialno kohezijo ter solidarnost med njenimi članicami. Na kulturnem področju spoštuje kulturno in jezikovno raznolikost ter skrbi za varovanje in razvoj evropske kulturne dediščine. V okviru institucionalnega okvirja, katerega namen je uveljavljati njene vrednote, uresničevati njene cilje, služi Unija svojim interesom, interesom svojih državljanov in interesom držav članic ter zagotavlja doslednost, učinkovitost in kontinuiteto svojih politik ter ukrepov. Vsaka institucija Unije deluje v mejah pristojnosti in med seboj lojalno sodelujejo (Cvikl 2008, 135–139).

Države članice so na institucije prenesle del svoje suverenosti, tako da se odločitve o vprašanih skupnega interesa sprejemajo demokratično na evropski ravni, vsaka pa igra pomembno vlogo pri sprejemanju odločitev. Sedeži institucij se nahajajo v Bruslju, Luksemburgu in Strasbourgu, njihovo delo pa podpirajo še posvetovalni in finančni organi ter agencije, specializirane za delovanje na področjih skupnih politik EU (Urad Vlade RS za komuniciranje 2009).

Glavni organ za sprejemanje odločitev v povezavi je Svet EU², katerega sestavljajo ministri držav članic. Svet skupaj z Evropskim parlamentom opravlja zakonodajno in proračunsko funkcijo ter je pooblaščen za prevzemanje obveznosti v imenu vlade države članice, ki jo predstavlja. Svet zaseda v desetih različnih sestavah, vsak svet pa sestavljajo ministri, pristojni za zadevo (Moussis 1999, 62-63; Cvikel 2008, 142–143). Delo Sveta pripravlja oz. usklajuje COREPER (*Comité des Représentants Permanents* – Odbor stalnih predstavnikov), ki ga sestavljajo stalni predstavniki držav članic v Bruslju in njihovi namestniki. Delo samega odbora pa pripravlja okoli 250 odborov in delovnih skupin, ki jih sestavljajo predstavniki držav članic (Svet EU 2009b). Ključne naloge Sveta so naslednje: sprejemanje evropske zakonodaje, usklajevanje širših gospodarskih politik držav članic, sklepanje mednarodnih sporazumov med EU in drugimi državami ali mednarodnimi organizacijami, potrjevanje proračuna EU, razvoj skupne zunanje in varnostne politike EU (SZVP) ter usklajevanje sodelovanja med državami članicami na področju svobode, varnosti in pravic.

V okviru Sveta poteka tudi predsedovanje Svetu EU, ki poteka vsakih šest mesecev in predstavlja obveznost vsake države članice. Slednja tako šest mesecev skrbi za dnevni red Sveta in predseduje vsem zasedanjem ter tako spodbuja zakonodajne in politične odločitve ter posreduje pri sklepanju kompromisov med državami članicami. Tako je na vrsto za predsedovanje Svetu EU prišla tudi Slovenija, ki je predsedovala kot prva izmed novih držav članic, ki so vstopile v Unijo leta 2004 ali kasneje (Urad Vlade RS za komuniciranje 2009).

3.2 Predsedovanje države članice Svetu EU

Predsedovanje držav članic povezave Svetu EU je, kot že rečeno, pravna obveza vsake države članice povezave v skladu s Pogodbo o ustanovitvi Evropske skupnosti, imenovano tudi Rimsko pogodbo iz leta 1957. Omenjena pogodba namreč v 203. členu določa, da države članice EU izmenoma prevzemajo funkcijo predsednika Sveta ministrov za šest mesecev po vrstnem redu, ki ga soglasno določi Svet ministrov. Slednje je od ustanovitve in do obdobja, ko je Evropska skupnost štela dvanajst držav članic, pomenilo, da je bil vrstni red določen po abecednem vrstnem redu v jeziku vsake države članice.

---

² Svet EU je ena izmed institucij EU. Ostale institucije so še: Evropski parlament, Evropski svet, Evropska komisija, Sodišče Evropske unije, Evropska centralna banka in Računsko sodišče.

Po širitvi Unije leta 1995 na 15 držav članic je bil uveden sistem menjave predsedovanja, katerega cilj je bil vzpostaviti »trojko«, sestavljeno iz preteklega, trenutnega in naslednjega predsedstva ter vključujočo veliko državo članico. Države so bile tako razdeljene na velike in majhne države ter v vsaki skupini uvrščene po abecednem redu, vrstni red pa določen tako, da sta vsaki veliki državi sledili dve majhni državi članici (Slovensko predsedstvo EU 2008, 2008a).

Sedanji vrstni red predsedovanja je bil določen s Sklepom Sveta z dne 12. decembra 2005 o določitvi vrstnega reda predsedovanja Svetu in je naslednji: leta 2006 sta predsedovali Avstrija in Finska, nato Nemčija in Portugalska, leta 2008 Slovenija in Francija, sledili sta Češka in Švedska, nato leta 2010 Španija in Belgija, v letu 2011 pa bosta Svetu EU predsedovali Madžarska in Poljska itd. (Urad Vlade RS za komuniciranje 2009).

3.2.1 Skupinsko predsedovanje Svetu EU

Uvedba skupinskega predsedovanja, natančneje 18-mesečnega skupinskega predsedovanja treh držav članic, je predvidena v Pogodbi o Ustavi za Evropo, ki je bila podpisana 29. oktobra 2004 v Rimu, sicer neuveljavljena pogodba. Skupinsko predsedovanje predstavlja eno vidnejših sprememb v institucionalni ureditvi EU in nadomešča šestmesečno samostojno predsedovanje. Skupine predsedujočih držav so sestavljene po načelu enakopravne rotacije med članicami, upoštevajoč njihovo velikost in geografsko ravnovesje v Uniji. Vsaka država članica skupine predseduje šest mesecev, kateri drugi dve državi pomagata pri obveznostih na podlagi skupnega programa. (Slovensko predsedstvo EU 2008, 2008a). Osrednji namen uvedbe 18-mesečnega skupinskega predsedovanja je okrepiti sodelovanje med tremi zaporedno predsedujočimi državami članicami in tako prispevati k dolgoročno bolj usklajenemu razvoju strateških politik EU. Ob temo nosi politično odgovornost država, ki predseduje v posameznem 6-mesečnem obdobju (Zadnik 2009, 3. pogl.).

Marca 2006 je bil tako posledično spremenjen Poslovník Sveta EU, ki določa oblikovanje 18-mesečnih programov predsedovanja (Služba Vlade RS za evropske zadeve 2006). Septembra 2006 je Svet EU v svojem poslovníku zapisal naslednje: »Tri predsedstva, ki bodo imela mandat, pripravijo vsakih 18 mesecev v tesnem sodelovanju s Komisijo in po ustreznih posvetovanjih osnutek programa, ki vsebuje dejavnosti Sveta za to obdobje.« Prvi tovrstni 18-mesečni program se je začel izvajati z začetkom predsedovanja Nemčije, in sicer s 1.

januarjem 2007. Pri njegovi pripravi je sodelovala tudi Slovenija skupaj z Nemčijo in Portugalsko, ki sta Svetu EU predsedovali v letu 2007. Omenjeni trio je decembra 2006 predložil Svetu za splošne zadeve 18-mesečni program, pripravljen v skladu s poslovníkom Sveta. Glavni namen takega programa je predvsem zagotavljanje kontinuitete in koherentnosti v obdobju predsedovanja vseh treh držav (Slovensko predsedstvo EU 2008, 2008a).

3.2.2 Naloge predsedujoče države

Izraz »predsedujoča država Svetu EU« pomeni, da država članica za obdobje šestih mesecev predseduje Svetu EU, pravno-formalno torej ne predseduje celotni Uniji, temveč le eni od njenih institucij – Svetu EU. Poleg tega pa država članica vodi tudi srečanja Evropskega sveta.

Pravni okvir predsedovanja predstavljata naslednji dve pogodbi: Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti in Pogodba o Evropski uniji (Uradni list RS – mednarodna pogodba, št. 27/2004, 23. marec 2004), ki pa funkcij predsedstva ne opredeljujeta podrobneje. Te so podrobneje določene v Poslovníku Sveta EU (glej Sklep Sveta, Uradni list EU, serija L 285/683, 16. oktober 2006). Predsedujoča država članica ima skladno s Poslovníkom v svojem mandatu naslednje tri pomembne naloge: vodenje dela vseh sestav Sveta EU in Evropskega sveta, zastopanje Sveta EU v odnosu do drugih institucij EU ter zastopanje EU v mednarodni skupnosti (Rabzelj 2007, 133).

a) Vodenje in organizacija dela Sveta EU

Predsedstvo je odgovorno delovnim telesom Sveta, da delo na zasedanjih poteka nemoteno. Pripravlja, sklicuje in vodi sestanke Sveta EU na vseh ravneh, in sicer od delovnih skupin, ki jih je okoli 250, do zasedanj Sveta ministrov in Evropskega sveta.

Predsedujoča država pri tem usklajuje nasprotujoče si interese držav članic – deluje kot posrednica in pripravlja ter sklepa kompromisne predloge za rešitve problemov, da bi tako dosegla napredek na posameznih področjih. Država podpisuje tudi sprejete pravne akte in prevzema politično odgovornost za vse sprejete odločitve, zaradi česar je pomembno, da kot posrednica sledi načelu nevtralnosti in zastopa evropske interese ter ob tem čim manj poudarja nacionalne prednostne naloge.

Poleg formalnega dela predsedovanja, ki poteka v Bruslju, Luxembourg in Strasbourg, se odvijajo tudi neformalna srečanja v predsedujoči državi, v kateri poteka več neformalnih zasedanj različnih sestav Sveta ter številne ministrske konference in drugi dogodki.

Poleg priprav in vodenja številnih formalnih zasedanj mora predsedujoča država opraviti tudi veliko neformalnega dela v obliki pogajanja in neformalnih sestankov s posameznimi državami članicami, skupinami držav ter evropskimi institucijami. V šestmesečnem mandatu tako predsedujoča država predseduje dvema zasedanjema Evropskega sveta, okoli 40 ministrskim zasedanjem, 60 zasedanjem Odbora stalnih predstavnikov I in II (COREPER I in COREPER II) ter približno 2000 zasedanjem delovnih skupin in različnih odborov (Urad Vlade RS za komuniciranje 2009).

b) Zastopanje Sveta EU v odnosu do drugih institucij EU

Država članica povezave v času predsedovanja Svetu EU predstavlja omenjeno institucijo v stikih z drugimi institucijami Unije, predvsem z Evropskim parlamentom in Evropsko komisijo.

Evropski parlament je politična institucija, zaradi česar je dobro sodelovanje z njim na politični ravni ključnega pomena. Sodelovanje s Parlamentom je obsežno, saj predsednik vlade predsedujoče države ob začetku in koncu predsedovanja na plenarnem zasedanju Parlamenta predstavi program predsedstva ter končno poročilo, pred njim pa nastopi tudi po zasedanjih Evropskega sveta. Tekom predsedovanja ministri predsedujoče države aktivno nastopajo tudi pred odbori Evropskega parlamenta, ki igra pomembno vlogo pri sprejemanju evropskih aktih in pri pogajanjih v zakonodajnih postopkih soodločanja.

Evropska komisija ima kot politična institucija EU veliko strokovnega znanja, zato so dobri odnosi s Komisijo in njenimi službami potrebni za uspešno vodenje predsedovanja. Komisija ima na področjih prvega stebra EU izključno zakonodajno pobudo, zato je dnevni red dela Sveta EU odvisen predvsem od dinamike njenega dela (Urad Vlade RS za komuniciranje 2009).

c) Zastopanje Evropske unije v odnosu do tretjih držav in mednarodne skupnosti

Z Maastrichtsko pogodbo (Uradni list RS – mednarodna pogodba, št. 27, 23. marec 2004) je predsedstvo pridobilo pristojnosti na področju skupne zunanje in varnostne politike, kjer slednje zastopa EU in je odgovorno za izvajanje odločitev, sprejetih skladno s tem naslovom. Predsedstvo v tej vlogi izraža stališča Unije v mednarodnih organizacijah in na mednarodnih konferencah ter je odgovorno za politični dialog z državami, mednarodnimi organizacijami in regionalnimi skupinami.

Predsedujoča država ima pri tem veliko politično odgovornost in precej obveznosti, predvsem predsednik vlade in zunanji minister predsedujoče države, kot tudi drugi ministri. Omenjeni nastopajo v imenu sedemindvajsetih držav članic Unije in zastopajo skupne interese na mednarodnem področju, pri tem pa predsedujoča država sodeluje z visokim predstavnikom za skupno zunanjo in varnostno politiko ter komisarjem, pristojnim za zunanje odnose in evropsko sosedsko politiko (Urad Vlade RS za komuniciranje 2009).

4 PREDSEDOVANJE REPUBLIKE SLOVENIJE SVETU EU V PRVI POLOVICI LETA 2008

4.1 Priprave na izvedbo predsedovanja Slovenije Svetu EU

Slovenija se je na predsedovanje Svetu EU začela pripravljati takoj po odločitvi Sveta EU decembra 2004, da bo Slovenija kot prva nova članica po širitvi Unije leta 2004 predsedovala Svetu EU v prvi polovici leta 2008.

Januarja 2005 je Vlada RS vzpostavila organizacijsko strukturo priprav na predsedovanje, na vrhu katere je bila vzpostavljena Ožja delovna skupina za predsedovanje³. Priprave so potekale po principu od zgoraj navzdol v okviru posebnega časovnega načrta, katerega je pripravila omenjena skupina. Skupina je konsistentno vodila projekt predsedovanja in oblikovanja splošnih političnih smernic ter prednostnih nalog slovenskega predsedovanja. Oblikovana je bila tudi Širša delovna skupina za predsedovanje⁴ za operativno vodenje priprav in izvedbo projekta, katere vloga je bila usklajevanje, usmerjanje in nadzorovanje dela podskupin, ministrstev in vladnih služb ter drugih delovnih teles, vključenih v priprave. Ožja delovna skupina za predsedovanje je opredelila temeljne sklope nalog za priprave na predsedovanje, za izvedbo katerih je bilo v Širši delovni skupini za predsedovanje oblikovanih pet podskupin⁵. V omenjenih podskupinah so poleg nosilnih organov za izvedbo posameznih nalog in vodij podskupin s svojimi predstavniki sodelovala tudi preostala ministrstva in vladne službe, ki so bile pristojne za opravljanje posameznih nalog s svojih področij. Podskupine so nato določile naloge s svojega področja, nosilce in časovne roke za izvedbo nalog. Vlada RS je na podlagi slednjega sprejela dokument z naslovom Priprave na predsedovanje Slovenije Svetu EU, ki je opredeljeval organizacijsko strukturo priprav in delovnih področij z osrednjimi nalogami priprav ter časovni načrt izvedbe priprav na predsedovanje. Istega leta je Vlada RS sprejela Kadrovski načrt za predsedovanje, opravila

---

³ Ožjo delovno skupino za predsedovanje je vodil tedanji predsednik Vlade RS, g. Janez Janša. Člani skupine so bili tudi minister za finance, minister za zunanje zadeve, minister za javno upravo in državni sekretar za evropske zadeve.

⁴ Širšo delovno skupino za predsedovanje je vodil državni sekretar za evropske zadeve, g. Janez Lenarčič, sestavljali pa so jo tudi predstavniki posameznih ministrstev in drugih organov, ki so bili vključeni v priprave na predsedovanje.

⁵ Vrste podskupin: Podskupina za program predsedovanja, Podskupina za kadre, Podskupina za komunikacijo z javnostmi in promocijo, Podskupina za logistično organizacijo predsedovanja ter Podskupina za proračun predsedovanja.

prvo oceno stroškov predsedovanja in vzpostavila poseben internetni portal v podporo predsedovanju.

V letu 2006 so priprave prešle iz pripravljalne v izvedbeno fazo. Na ravni generalnih direktorjev in strokovnjakov za posamezna področja je potekalo pospešeno sodelovanje z vsemi ustanovami EU, posebej se je okrepilo sodelovanje z Evropsko komisijo in Evropskim parlamentom. Opravljen je bil izbor kadrov za projekt predsedovanja, za katere so se maja 2006 začela prva usposabljanja na osrednji ravni in potrjen je bil predlog celostne grafične podobe predsedovanja, izbor in skupno število daril ter predlog njihovega skladiščenja in razpošiljanja. Na logističnem področju so bile ugotovljene potrebe za logistično izvedbo dogodkov v Sloveniji, medtem ko je bil v okviru vsebinskih pripravah pripravljen in usklajen 18-mesečni program predsedovanja, ki ga je Slovenija v sodelovanju z Generalnim sekretariatom Sveta EU in Evropsko komisijo oblikovala skupaj z Nemčijo in Portugalsko. Na podlagi tega programa je bila nato pripravljen prvi osnutek koledarja dogodkov.

Naslednje leto se je okrepilo sodelovanje strokovnjakov s posameznih področij z ustanovami EU in drugimi državami članicami. Pospešeno se je nadaljevalo delo resorjev pri pripravi vsebin prednostnih nalog in 6-mesečnega programa slovenskega predsedovanja Svetu EU. Pripravljeni so bili številni priročniki za pomoč pri predsedovanju Svetu EU za različne uporabnike na različnih področjih. Za neformalna srečanja v Sloveniji so bili z resorji kot gostitelji dogodkov določeni vsi organizacijsko-logistični vidiki izvedbe, konec leta 2007 pa je bila končana gradnja Kongresnega centra Brdo, v katerem je potekala večina dogodkov v Sloveniji. Na podlagi vseh podatkov o dogodkih v Sloveniji in njenih obveznostih kot predsedujoče države do multilateralnih organizacij ter tretjih držav, je bila opravljena še revizija stroškov predsedovanja⁶.

O pripravah se je tudi poročalo, in sicer je o poteku priprav državni sekretar za evropske zadeve v posameznem trimesečju poročal Ožji delovni skupini za predsedovanje, dvakrat letno pa Vladi RS. S poročili o napredku glede priprav na predsedovanje je slovenska Vlada seznanila tudi Državni zbor RS (Služba Vlade RS za evropske zadeve 2006).

---

⁶ Stroški predsedovanja so bili leta 2007 ocenjeni v višini 62 milijonov evrov.

4.2 Organizacijska struktura slovenskega predsedstva

Vlada RS je s posebnim sklepom januarja 2005 ustanovila Ožjo delovno skupino za priprave na predsedovanje Svetu EU, ki jo je vodil predsednik Vlade RS. Za operativno vodenje priprav in izvedbo predsedovanja ter usklajevanje, usmerjanje in nadzor dela vseh sodelujočih pri tem projektu, je omenjena skupina imenovala Širšo delovno skupino, kateri je bila v podporo posebna projektna skupina s petimi podskupinami.

Podskupine so bile naslednje:

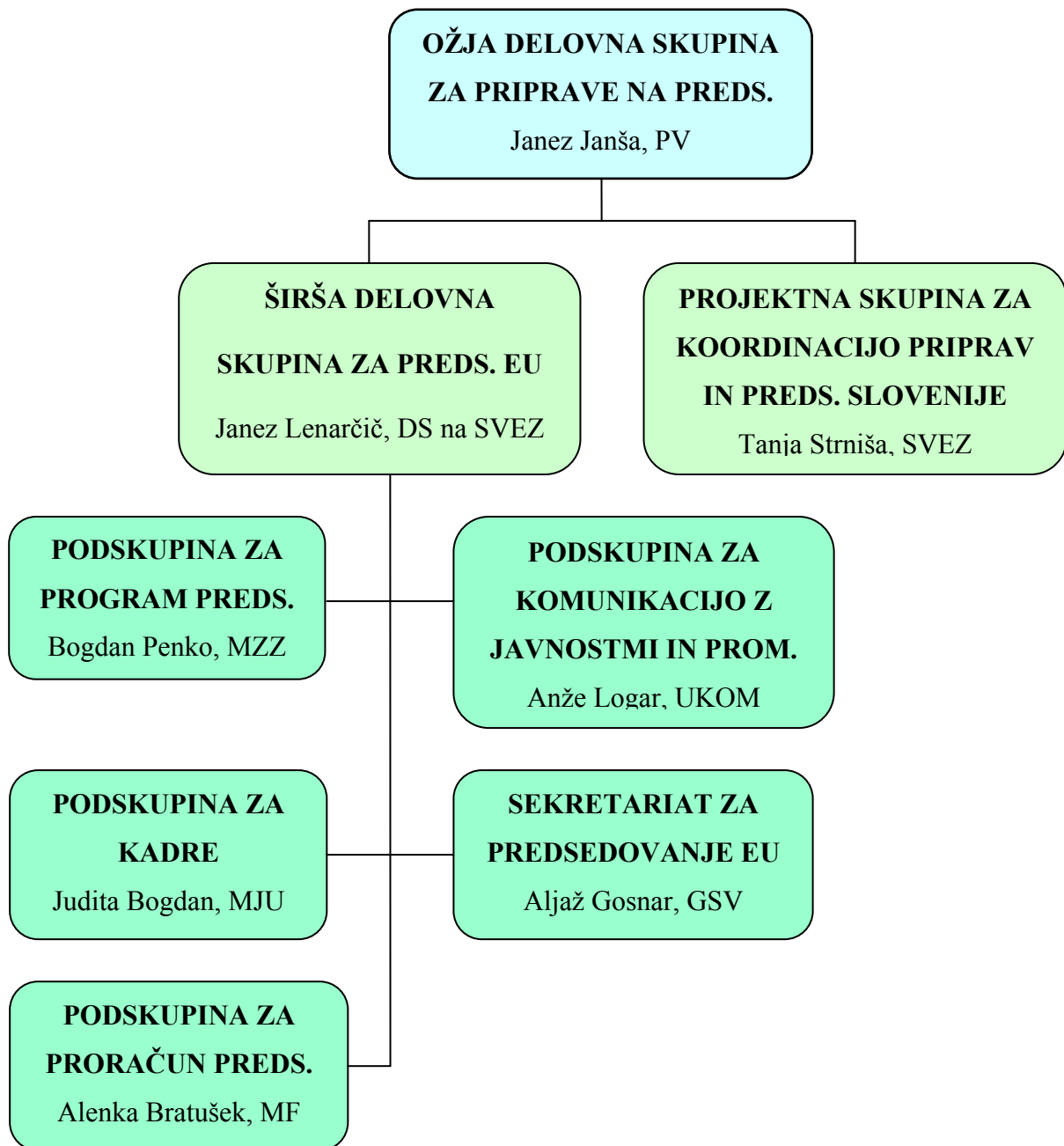
- Podskupina za program predsedovanja;
- Podskupina za kadre;
- Podskupina za komunikacijo z javnostmi in promocijo;
- Sekretariat za predsedovanje EU;
- Podskupina za proračun predsedovanja.

Za vsako skupino je bilo pristojno določeno ministrstvo ali vladni urad oziroma vladna služba, delujoč na posameznem področju (Direktorat za obrambno politiko: Urad za upravljanje človeških virov in Služba za finance 2007, 6–8).

Omenjena organizacijska struktura slovenskega predsedovanja Svetu EU je razvidna iz tabele 4.1 v nadaljevanju.

Tabela 4.1: Organizacijska struktura projekta predsedovanja Slovenije Svetu EU

Vir: Direktorat za obrambno politiko: Urad za upravljanje človeških virov in Služba za finance (2007).

4.2.1 Način vodenja slovenskega predsedovanja

Vsaka predsedujoča država mora imeti jasno opredeljene cilje, naloge in pristojnosti ter vloge struktur in akterjev, vključenih v pripravo in izvedbo predsedovanja, da je le-to učinkovito in uspešno. Način vodenja mora vedno potekati tako, da so zagotovljene učinkovitost, hitra odzivnost in fleksibilnost delovanja vseh struktur – opredeljen mora biti torej način koordinacije dela med akterji. Pri slovenskem predsedovanju je način koordinacije opredelila Ožja delovna skupina za priprave na predsedovanje, ki je potekala v okviru obstoječih struktur. Skupina si je prizadevala doseči napredek na vseh področjih, predvsem pa na tistih, ki so bila opredeljena kot prednostna tekom predsedovanja.

Vodenje slovenskega predsedovanja je potekalo tako, da se je operativno izvajanje odvijalo v Bruslju, medtem ko so se politične odločitve sprejemale v slovenski prestolnici, Ljubljani. Na institucionalni ravni – ravni delovnih skupin Sveta EU – je bilo usklajenih 70 odstotkov vseh predlogov zakonodajnih aktov. Poleg tega so bili predstavniki Stalnega predstavništva Republike Slovenije pri Evropski uniji v Bruslju (SPBR) dnevno v stikih s predstavniki drugih držav članic povezave in institucijami, kar je omogočilo dobro poznavanje stališč drugih akterjev pri predsedovanju na širši ravni. Največ dejavnosti je potekalo v Bruslju, poleg tega pa je med prestolnico in Brusljem potekala dobra izmenjava informacij, stališč, predlogov in smernic – veljalo je namreč načelo, da so bila poročila iz zasedanj delovnih skupin in drugih sestankov v Bruslju napisana in poslana v Slovenijo še isti dan, s čimer je bilo zagotovljeno hitro sprotno obveščanje prestolnice o dogajanju v Bruslju ter potekala je praksa sestankovanja preko avdio- oziroma videokonferenc, kar je bila tudi stalna praksa prejšnjih predsedstev (Velike Britanije, Nemčije in Avstrije) in se je izkazalo zelo koristno.

4.2.2 Način vodenja preteklih predsedstev

Slovenija je imela podobno ureditev vodenja evropskih zadev in projekta predsedovanja kot Finska pred njo. Vsebinska koordinacija slovenskega predsedovanja je potekala v okviru Sekretariata za EU⁷, ki je državni organ za koordinacijo evropskih zadev in deluje v okviru urada predsednika vlade – omenjeni organ v Sloveniji predstavlja SVEZ. Vzporedno tej strukturi je bil ustanovljen tudi Sekretariat za predsedovanje Evropski uniji (SPEU), zadolžen za logistiko. V primeru Finske je imelo tamkajšnje zunanje ministrstvo poseben položaj in v

---

⁷ Pri nas je za področje II. stebra (centralno koordinacijska enota) pristojno MZZ.

času predsedovanja na Finskem poleg rednih struktur, ki skrbijo za koordinacijo evropskih zadev, v okviru Odbora za EU zadeve ustanovili tudi posebno Skupino za vodenje predsedovanja, ki je koordinirala in imela splošen pregled nad dogajanjem. V slovenskem primeru je bila organizacija koordinacije malenkostno drugačna, saj so bile v okviru Službe Vlade RS za evropske zadeve ustanovljene naloge Projektne skupine za koordinacijo priprav in vodenje predsedovanja. Poleg tega so bile vezane na obdobje pred samim predsedovanjem in ne na naloge med predsedovanjem, medtem ko so vlogo koordinatorja med predsedovanjem prevzele druge skupine.

Tudi britansko predsedstvo je bilo po načinu vodenja podobno slovenskemu. Pri obeh namreč zasledimo okrepjeno stalno predstavništvo v Bruslju, od koder je bilo predsedovanje tudi vodeno – govorimo o *Brussels based presidency*.

Nasprotno od ravnokar naštetega pa je bilo avstrijsko predsedstvo, kjer so se pri pripravi na predsedovanje opirali na izkušnje Ircev, Nizozemcev in Luksemburžanov. Odločili so se namreč za bolj centraliziran sistem vodenja in tako oblikovali Izvršilni sekretariat, ki je koordiniral delo ostalih ministrstev ter skrbel za izogibanje in podvajanje nalog.

Naj se ob tem vrnem na finsko predsedovanje, kjer je bilo ključnega pomena za izvedbo predsedovanja sodelovanje oz. odnos med prestolnico predsedujoče države in njenim Stalnim predstavništvom v Bruslju – med njima mora potekati reden pretok informacij, ki so posredovane še isti dan. Prav tako je pomembno vlogo odigrala uporaba avdio- oz. videokonferenc. Slovenske predsedstvo je sledilo omenjenima praksama oz. nasvetom, kar se je na koncu izkazalo kot zelo pametna odločitev (Zadnik 2009, 4. pogl.).

4.3 Kadrovski vidik priprav in delovanja slovenskega predsedstva

Predsedovanje Slovenije je bil kadrovsko zahteven projekt tako po obsegu in različnosti nalog kot po številu sodelujočih. Nalogo kadrovanja in sklepanja aneksov k pogodbam ter organizacijo kasnejša usposabljanja je prevzela Podskupina za kadre, ki je pripravila kadrovski načrt in pravila zaposlovanja v Ljubljani ter tujini. Slednjega je nato sprejela Vlada RS, s čimer je ministrstvom odobrila dodatne zaposlitve. Slovenska organizacija projekta predsedovanja je temeljila na že obstoječih kadrovskih virih vseh organov državne uprave kot tudi novih zaposlitvah. Število udeležencev pri projektu se je tekom predsedovanja tako

povečalo, predvsem na področju logistike in podpornih nalog – v številkah: sodelovalo je 2720 javnih uslužbencev, 133 zunanjih strokovnjakov in 245 študentov (Predsedovanje Slovenije EU 2008, 2008b).

Jedro izvajanja predsedovanja je kot v večini drugih predsedstev predstavljal SPBR. Na predstavništvo je bilo napotenih okoli 120 javnih uslužbencev, od katerih jih je večina pričela s pripravami leta 2006. Dodatno zaposleni javni uslužbenci napoteni za določen čas, so delali kot predsedujoči, kot asistenti v delovnih telesih Sveta EU ali kot osebje s podpornimi nalogami. V tujino so bili napoteni preko MZZ, ki je poskrbelo za njihovo pripravo, usposabljanje in tehnično izvedbo razporeditve v SPBR. Predstavništvo je imelo v času predsedovanja sistematiziranih 170 delovnih mest, vključno z veleposlanikom (Ministrstvo RS za javno upravo 2008).

Glavni del nalog slovenskega predsedovanja so torej opravili zaposleni uslužbenci iz organov državne uprave, bodisi kot nosilci nalog predsedovanja (predsedujoči, nacionalni delegati in asistenti), bodisi kot izvajalci organizacijskih, podpornih in spremljevalnih nalog za organizacijo ter izvedbo dogodkov, povezanih s predsedovanjem. Nove kadre za določen čas so zaposlili v primerih, ko nalog ni bilo mogoče opraviti z že zaposlenimi, in sicer v večini primerov so bile to kot nadomestne zaposlitve za tiste, ki so bili premeščeni na projekt predsedovanja (Šumrada in drugi 2005).

V primerjavi s prejšnjimi predsedstvi, je Slovenija sledila primeru Finske, kjer so eno leto pred pričetkom predsedovanja dodatno zaposlili 60 ljudi (skupaj je bilo tako na finskem stalnem predstavništvu zaposlenih 160 ljudi) in primeru Nemčije, kjer je bilo na nemškem stalnem predstavništvu 170 zaposlenih. Avstrijska ekipa v Bruslju pa je bila še nekoliko močnejša, saj so poleg 150 stalno zaposlenih dodatno za čas predsedovanja zaposlili še 70 ljudi, ekipo v prestolnici pa okrepili s 70 do 80 dodatnih zaposlitev za določen čas (Zadnik 2009, 4. pogl.).

4.4 Prednostne naloge predsedovanja

Vsako državo članico vodi pri opredelitvi prednostnih nalog predsedovanja načelo nevtralnosti in nepristranskosti, saj ena glavnih nalog predsedujoče države predstavlja iskanje kompromisa med vsemi državami članicami. Potrebno je najti ravnotežje med zagotavljanjem

kontinuitete politik EU, ki so in bodo prioritete v prihodnjih letih ter se med njimi osredotočiti na tiste, kjer lahko predsedujoča država pokaže svoje prednosti in doseže napredek (Služba Vlade RS za evropske zadeve 2007). Tudi Slovenija je sledila temu načelu in ob načrtovanju predsedovanja pripravila naslednje dokumente:

- analizo aktualnih vsebin (podedovana agenda);
- 18-mesečni program predsedovanja, ki nadomešča enoletne operativne in večletni strateški program;
- 6-mesečni program predsedovanja s prednostnimi nalogami;
- okvirne začasne dnevne rede za vse sestave Sveta EU za čas predsedovanja.

Slovensko predsedstvo je naprej opravilo analizo dokumentov EU in identificiralo zakonodajne akte, za katere je bilo verjetno, da bodo obravnavani za čas predsedovanja. V prvi fazi je analiziralo zaključke Evropskega sveta, sklepe različnih sestav Sveta EU, strateške programe EU, relevantne multilateralne dokumente, aktivnosti EU do tretjih držav ipd. Ob tem so bile izpostavljene zadeve, ki so že bile v obravnavi na Svetu EU oz. njegovih posameznih delovnih telesih ter zadeve, ki še niso prišle v obravnavo na Svet EU, vendar pa so že bile v delovnem programu Evropske komisije za leto 2008. SVEZ in MZZ sta na podlagi omenjenega pripravila osnutek pregleda aktualnih vsebin slovenskega predsedovanja, podedovano agendo, ki določa več kot 90-odstotkov vseh vsebin, obravnavanih v času predsedovanja posamezne države članice in ki se je sproti dopolnjevala.

Program predsedovanja vsebuje pregled zadev, ki jim posamezno predsedstvo želi posvetiti posebno pozornost v času vodenja Sveta EU in nosijo ustaljeni naslov Prednostne naloge predsedovanja. Vsaka država članica ob prevzemu funkcije predsedujoče predstavi prednostne naloge v Evropskem parlamentu in širši javnosti (Šumrada in drugi 2005). Tako je slovenski program predsedovanja skupaj s prednostnimi nalogami predstavil predsednik Vlade RS poslanec Evropskega parlamenta na plenarnem zasedanju v Strasbourgu januarja 2008 (Predsednik Vlade RS 2008), slovenski zunanji minister⁸ pa že decembra 2007 v tiskovnem središču Sveta EU v Bruslju (Ministrstvo RS za zunanje zadeve 2007). Sledile so predstavitve prioritete vseh ministrstev s področjih svojega delovanja evropskim poslancem v okviru posameznih parlamentarnih odborov.

---

⁸ Tedanji slovenski zunanji minister je bil g. Dimitrij Rupel.

Slovensko predsedstvo je kot ključna področja svojega delovanja tekom projekta v prvi polovici leta 2008 opredelilo naslednjih pet prednostnih področij:

- **pravočasna uveljavitev Lizbonske pogodbe** – uspešna izvedba ratifikacijskih postopkov, tako da bi nova pogodba lahko začela veljati pred volitvami v Evropski parlament leta 2009;
- **uspešen zagon novega ciklusa lizbonske strategije** – strategija namreč prinaša večjo rast in zaposlovanje ter je osredotočena na izvajanje nacionalnih programov reform;
- **korak naprej pri reševanju energetskega vprašanja** – slovensko predsedstvo si je prizadevalo za napredek pri doseganju političnega dogovora in glede tretjega energetskega svežnja za notranji trg z energijo. Unija namreč želi odigrati vodilno vlogo pri doseganju dogovora o mednarodnem podnebnem sporazumu⁹;
- **Zahodni Balkan** – razvoj evropske perspektive Zahodnega Balkana. Slovenija si je posebej prizadevala za dokončanje mreže stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov z državami regije in za krepitev regionalnega sodelovanja na različnih področjih;
- **spodbujanje medkulturnega dialoga** – krepitev dialoga znotraj EU, saj le-ta predstavlja temelj sobivanja vseh evropskih državljanov ter dialoga s sredozemskimi državami, Zahodnim Balkanom in ostalimi regijami (Slovensko predsedstvo EU 2008, 2008c).

Izmed naštetih nalog se naloga razvoja evropske perspektive Zahodnega Balkana povsem nanaša na vojaško-obrambno področje, kateremu je v večini tudi namenjeno diplomsko delo v povezavi s predsedovanjem Svetu EU, zato podrobneje o prednostnih nalogah slovenskega predsedstva na tem področju v nadaljevanju diplomskega dela.

---

⁹ Decembra 2009 je v Kopenhagnu na Danskem potekala mednarodna konferenca o podnebnih spremembah, kjer je bil dosežen kopenhavski dogovor.

5 PRIPRAVE MO IN SV NA PREDSEDOVANJE SLOVENIJE SVETU EU

5.1 Splošno o pripravah MO in SV na predsedovanje

MO je priprave na slovensko predsedovanje Svetu EU pričelo v letu 2005. Takratni minister za obrambo¹⁰ je zaradi pomembnosti in zahtevnosti projekta imenoval posvetovalno skupino, ki je spremljala priprave v MO ter ministru dajala predloge in pobude za izboljšave ali odpravo pomanjkljivosti. Na operativni ravni je bila v MO za namen priprav oblikovana Projektna skupina MO za koordinacijo priprav in predsedovanja EU¹¹, medtem ko je bil glavni nosilec priprav DOP (Direktorat za obrambno politiko). Projektna skupina je začela delovati maja 2005 in je izvajala priprave na področjih v pristojnostih MO skladno z odločitvami, ki jih je sprejela Vlada RS. Skupina je skrbela za koordinacijo aktivnosti in priprav na predsedovanje, z namenom zagotavljanja usklajenega in celovitega pristopa k pripravam slovenskega predsedovanja, zlasti na področju EVOP in civilne zaščite. Omenjeno skupino je sestavljalo 16 članov z različnih delovnih področij ministrstva, ki so se redno udeleževali sestankov skupine, kot tudi sestankov vladnih podskupin (Pišlar 2007, 2).

Projektno skupino so vsebinsko podpirale notranje organizacijske enote in organi v sestavi MO. Ves čas priprav je bil v ospredju izvedbeni cilj predsedovanja na vojaško-obrambnem področju, in sicer kako korektno in strokovno uresničiti program na področju EVOP ter kako čim uspešneje opraviti naloge, določene s posebno odredbo ministra oz. direktivami načelnika GŠSV. Na vsebinskem področju so bila v ospredju priprav področja EVOP, zaščite in reševanja ter obrambne podpore. Po prvih petih sestankih skupine je bil oblikovan program priprav MO na predsedovanje (Grmek 2005, 6–7).

Vrhunec priprav je bil dosežen v drugi polovici leta 2007, natančneje 12. decembra, ko je na Brdu pri Kranju tedanji portugalski obrambni minister¹² predal štafetno palico slovenskemu obrambnemu ministru – dejanje je pomenilo prevzem predsedovanja Svetu EU na obrambnem področju in je bila prva naloga predsedovanja, ki jo je prevzela Slovenija (Ministrstvo RS za obrambo 2007).

---

¹⁰ Takratni minister za obrambo je bil g. Karl Erjavec.

¹¹ Vodja projektne skupine je bil g. Tadej Burgar z MO, generalni direktor DOP.

¹² Tedanji portugalski obrambni minister je bil g. Nuna Severiana Teixeira.

Priprave in izvedba dogodkov tekom predsedovanja so pomenili tudi stroške, ki so v MO znašali približno 5,7 milijona evrov¹³ (Šteiner 2009). Celotni finančni stroški SV so bili nižji od prvotno načrtovanih, največji delež stroškov pa predstavljajo plače, izobraževanja, storitve protokola, stroški službenih poti, stažiranje kadra v Bruslju, nakup ustrezne opreme in vzpostavitev varnostno ustreznih telekomunikacijskih povezav, organizacija srečanj z drugimi državami, udeležba na odborih EU in promocijske aktivnosti (Pišlar 2007, 2). MO leta 2006 ni dobilo dodatnih finančnih sredstev za priprave na predsedovanje, v letu 2007 je za omenjene potrebe prejelo 2.296.015 evrov, leta 2008 pa znesek v vrednosti 3.519.333 evrov. Celotni finančni stroški SV so bili nižji od prvotno načrtovanih. Samo načrtovanje finančnih sredstev ni bilo enostavno, zlasti ne v delu, ki je zajemal angažiranje resursov ob rednih nalogah. Lažje je bilo z načrtovanjem in evidentiranjem izdatkov za projektni del sodelujoče strukture. V skupnih stroških je bilo največkrat težko natančno prikazati ali vrednotiti izdatke za plače osebja ali nekatere fiksne stroške, kot so elektrika in pisarniški material (Šteiner 2009).

5.2 Organizacijski vidiki MO in SV predsedovanja

Organizacijska struktura med pripravami na predsedovanje je predstavljala kombinacijo obstoječe organiziranosti na vladni ravni in ministrstvih s posameznimi projektnimi ali funkcijskimi enotami.

Organizacijska struktura slovenskega predsedovanja Svetu EU na vojaško-obrambnem področju, oblikovana za priprave leta 2007, je razvidna iz tabele 5.1¹⁴ v nadaljevanju.

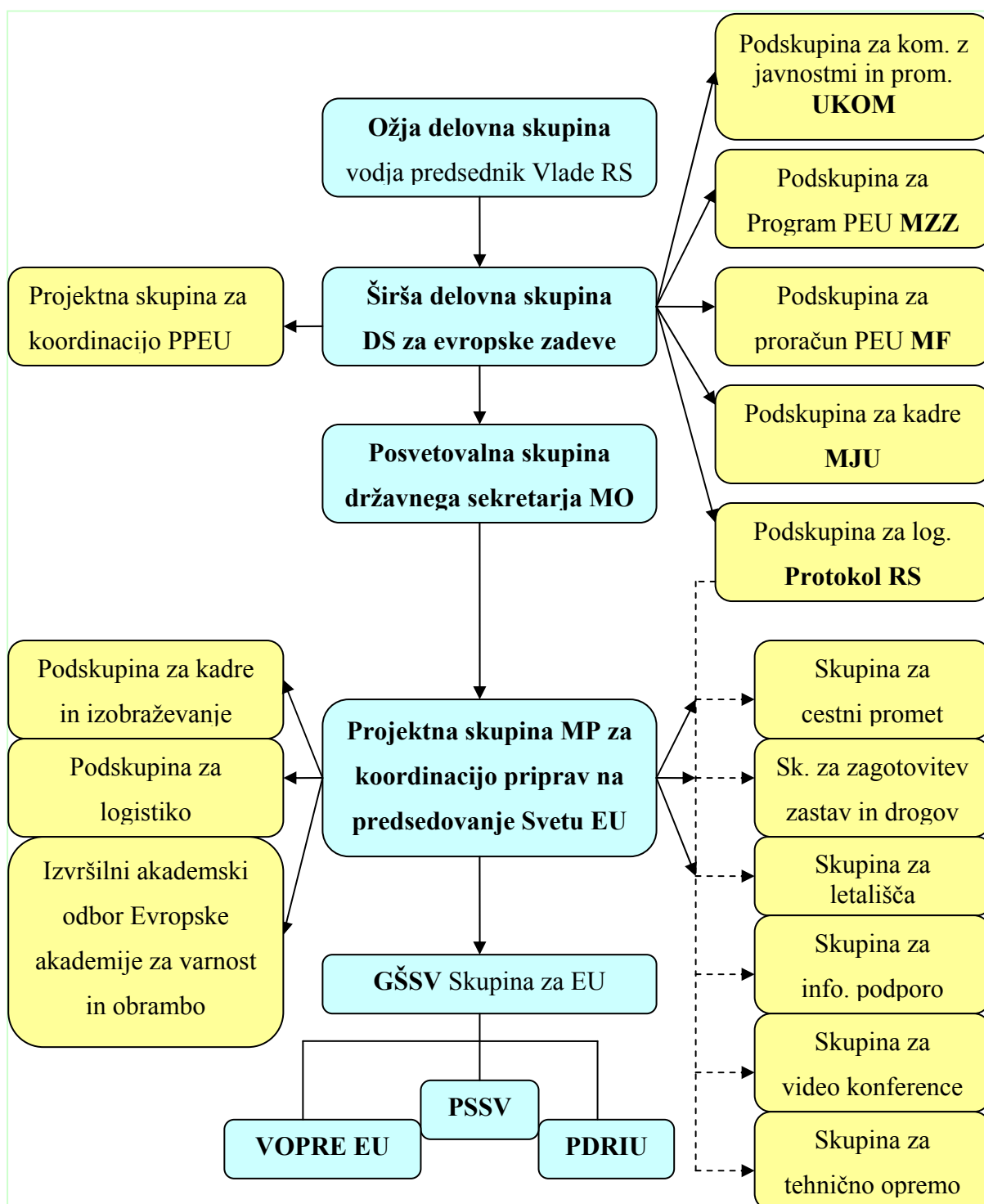
---

¹³ Vlada RS je za projekt predsedovanja Slovenije Svetu EU namenila 62,3 milijona evrov, kar vključuje izdatke od leta 2005 do leta 2008 (Poročilo o predsedovanju Slovenije Svetu EU 2008, 8).

¹⁴ Od notranjih organizacijskih enot in organov v sestavi MO je na shemi prikazan zgolj GŠSV. V Projektno skupino za koordinacijo priprav na MO so bili vključeni tudi drugi organi in organizacijske enote, kar pomeni, da so priprave podobno kot v SV potekale tudi tam.

Tabela 5.1: Organizacijska struktura tekom priprav na predsedovanje Svetu EU (januar 2007 – december 2007)

Vir: Šteiner v GŠSV (2007, 62).

Tedanja organizacijska struktura v MO in SV je bila decembra 2007 preoblikovana za vodenje, usklajevanje in uresničevanje nalog med slovenskim predsedovanjem. Od sredine leta je izvajanje priprav na ravni MO spremljala Koordinacijska skupina¹⁵ na ministrstvu, katero je vodil tedanji državni sekretar¹⁶, medtem ko sta operativno reševanje in priprave zadev potekala v operativni skupini, ki ji je predsedoval generalni direktor Direktorata za obrambno politiko¹⁷ in katerega je nadomeščal namestnik načelnika GŠSV¹⁸. Koordinacijska skupina je obravnavala redna poročila o napredku pri izvajanju nalog iz pristojnosti ministrstva na področju priprav ter dajala ministru predloge in pobude za odločanje glede izboljšave ali odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti.

Osrednjo vlogo je imela Operativna skupina MO, ki je v času predsedovanja pripravljala predloge za koordinacijsko skupino državnega sekretarja MO. Ta skupina je skrbela za operativno uresničevanje načrta priprav in predvsem za izvajanje programa predsedovanja ter operativno usklajevanje delovanja organizacijskih enot znotraj ministrstva pa tudi širše. Skupina je delovala na skupnih sestankih in preko dobro vpeljanega mrežnega sistema priprave skupnih dokumentov in poročil. Delovala je v centru za krizno opravljanje in velikokrat dokazala, da je sposobna reševati zahtevna vprašanja v realnem času.

Organizacijska struktura sodelujočih v MO in SV pri predsedovanju Svetu EU je razvidna iz tabele 5.2.

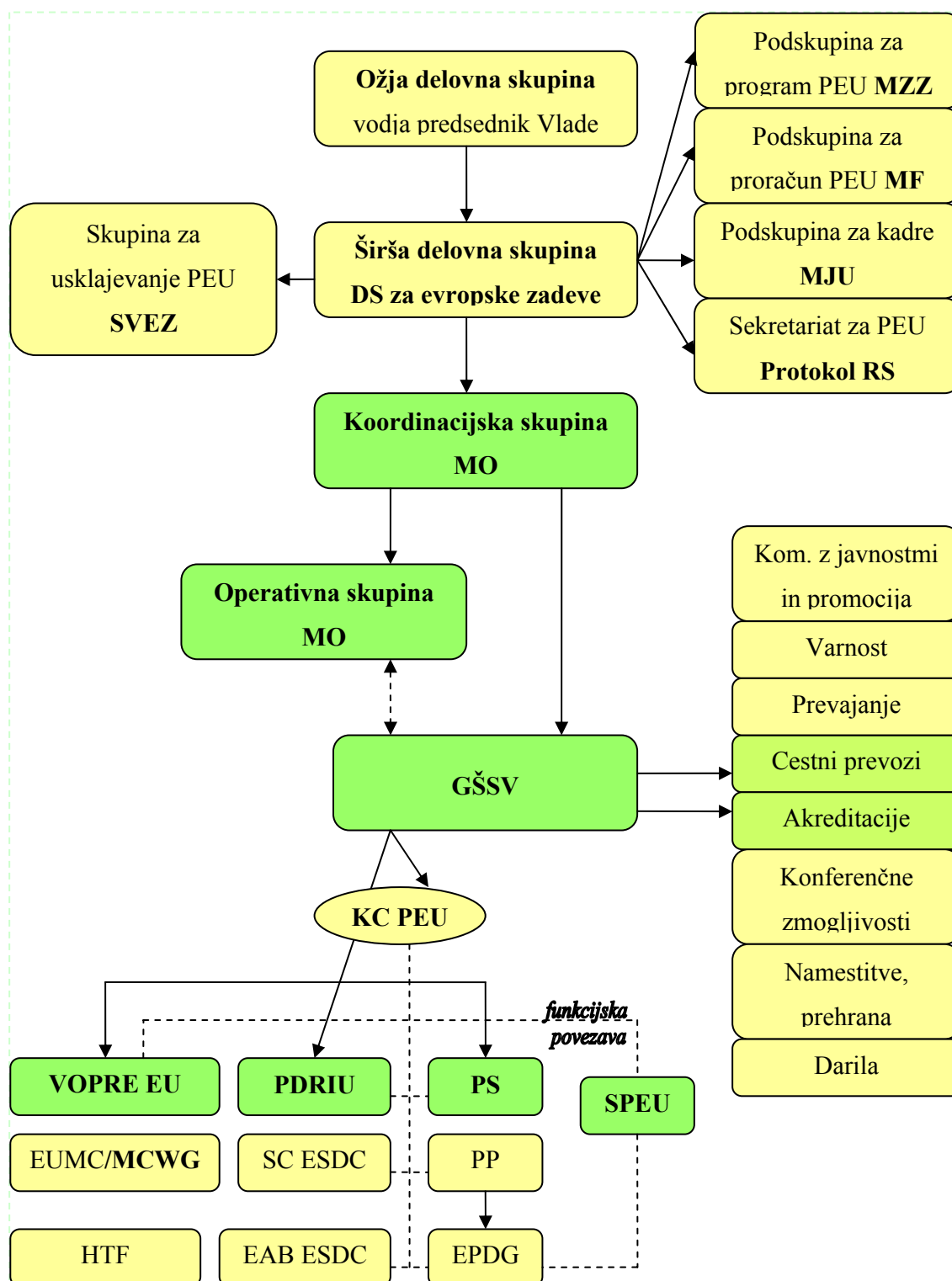
¹⁵ Oblikovanje odločitev je še vedno potekalo na kolegijih ministra, kjer je odločitve o strateških zadevah sprejemal minister.

¹⁶ Tedanji državni sekretar na MO je bil g. Franci Žnidaršič.

¹⁷ Generalni direktor Direktorata za obrambno politiko je bil g. Tadej Burger.

¹⁸ Namestnik načelnika GŠSV je bil generalmajor g. Alojz Šteiner.

Tabela 5.2: Organizacijska struktura MO in SV tekom predsedovanja Svetu EU (december 2007–junij 2008)¹⁹

Vir: Šteiner v GŠSV (2007, 64).

¹⁹ Seznam in razlaga kratic: MCWG – *Military Committee Working Group*, SC ESDC – *Steering Committee European Security and Defence College*, EAB – *Executive Academic Board ESDC*, EPDG – posebna projektna enota SV pri Poveljstvu za podporo za uresničevanje nalog podpore države gostiteljice.

Slovensko predsedovanje je, kot že rečeno, temeljilo na principu uresničevanja prek SPBR. Priprava predlogov za rešitve in oblikovanje stališč je potekala v Bruslju, v Ljubljani pa so se dokončno oblikovale in potrdile odločitve.

Na Vojaškem predstavništvu pri Stalnem predstavništvu Republike Slovenije v Bruslju (VOPRE)²⁰ so v delovanje SPBR namestili tudi zaposlene v MO in pripadnike, kar je predstavljalo preizkus integriranega delovanja civilne in vojaške strukture, ki je tudi sicer na področju EVOP ključnega pomena. Tovrstna umestitev je bila pomembna tudi zaradi usklajevanja povezav in hkratnega delovanja po več informacijskih kanalih. VOPRE, ki je po vojaški liniji podrejen načelniku GŠSV, je torej deloval v sestavi stalnega predstavništva in že v pripravljalnem obdobju so uspeli uresničiti naslednje priprave:

- priprave za vsebinsko izvedbo programa pri SPBR;
- priprave za predsedovanje delovni skupini pri EUMC (*European Union Military Committee* – Vojaški odbor Evropske unije), ki skrbi za doseganje HTF (*Headline Goal 2010* – Glavni cilj 2010), za vojaško-strokovno podporo slovenski predstavnici in predsedujoči v PSC (*Political Security Committee* – Politični varnostni odbor);
- priprave za organizacijo in izvedbo dogodkov Bruslju;
- zagotavljanje potrebnih informacij za GŠSV in MO.

Ob vsem tem uresničevanju načela predsedovanja preko SPBR je bilo potrebno organizirati tudi strokovno podporo in reševanje zadev, predvsem glede sprejemanja odločitev v Ljubljani. V tem delu je bila bruseljska obrambno-vojaška ekipa v prednosti pred delom ekipe v Ljubljani, in sicer prav zaradi priprav, ki so se začele septembra 2007 na sedežu v Bruslju in težiščne orientiranosti na slovensko predsedovanje.

V pripravljalnem obdobju nekaterih organizacijskih in strokovnih priprav ni bilo mogoče v celoti opraviti in v takih primerih so bile predhodne priprave usmerjene zgolj v vzpostavljanje organizacijske strukture in izpopolnjevanje osebja, da bi bili le-ti kos nalogam in razmeram med izvedbo predsedovanja. Tako sta imela prednost v takih primerih med pripravami formalno poznavanje in organizacija pred vsebinskim obvladovanjem posameznega področja ali konkretnega problema. Leta 2007 so bili v priprave vključeni tudi funkcijske vodje in

---

²⁰ VOPRE je bilo vključeno v SPBR od začetka njegovega delovanja, število prisotnih vojaških oseb v Bruslju pa se je v drugi polovici leta 2007 zaradi nalog predsedovanja povečalo s 3 na 11.

izvajalci nalog v domovini, ki so se z vsebinskimi in strokovnimi izzivi soočili neposredno pred reševanjem zadev med predsedovanjem.

Ključnega pomena je bila vzpostavitev ustreznega informacijskega menedžmenta in sistema medsebojnega obveščanja. Določen je bil tudi način izmenjave informacij, skupine informacij glede na pomen ter kanali, po katerih so informacije potekale. Vzpostavljenih je bilo več povezav za izmenjavo informacij, temelj pa je predstavljal intranet MO. Oblikovan je bil tudi skupni intranetni spletni direktorij za dostop do podatkov, do katerega pa so imeli dostop samo pooblaščen nosilci vsebin (Pavšič 2008a).

5.3 Kadrovski vidik MO tekom predsedovanja

Glede na vladni kadrovski načrt za predsedovanje Svetu EU, je bilo ministrstvom odobrenih 310 dodatnih zaposlitev, pri čemer pa v MO ni bilo odobrenih dodatnih zaposlitev. MO je zato zagotovil ustrezno število uslužbencev, sodelujočih pri projektu, z obstoječimi kadri. Konec leta 2005 je Urad za upravljanje človeških virov (UUČV) v sodelovanju z DOP pripravil interni natečaj, na katerem je bila izbrana večina kandidatov. Merila za izbor kandidatov so bila predvsem poznavanje področja dela, delovanje EU, znanje francoščine in angleščine ter druge veščine, kot so npr. skupinsko delo, sposobnost vodenja ipd. Natečaju sta sledila testiranje in podpis pogodb (Grmek 2005, 6–7).

Uslužbenci so morali glede na vsebino dela, ki so ga opravljali (med njimi so bili predsedujoči, svetovalci, asistenti in administrativno-tehnično osebje) opraviti usposabljanja na Upravni akademiji. V ta namen so bile sklenjene pogodbe o usposabljanju, ki so jih zavezovale, da bodo predpisana usposabljanja opravili do konca leta 2007 in da bodo na delu v MO ostali do konca predsedovanja. Pri izboru kandidatov so predvsem ugotovili, da jih večina nima ustreznega znanja francoščine oz. da je njihovo znanje jezika na nižji ravni od pričakovanega. UUČV je zato za izbrane kandidate prek jezikovne šole organiziral osnovne in nadaljevalne tečaje francoskega jezika. Tečaj je obiskovalo 26 uslužbencev – 18 osnovnega, 5 višji ter 3 individualni tečaj (Direktorat za obrambno politiko: Urad za upravljanje človeških virov in Služba za finance 2007, 6–8). Poleg jezikovnih tečajev, so organizirali tudi usposabljanja, s katerim si je osebje pridobilo znanje o EVOP oz. mehanizmih in postopkih njenega praktičnega uresničevanja ter samozavest izvajalcev in odločevalcev na različnih ravneh (Šteiner v Pišlar 2008, 61). Do 30 predstavnikov MO se je izobraževalo na Upravni

akademiji Ministrstva za javno upravo. V okviru MO so bila organizirana funkcionalna izobraževanja tudi za zaposlene, ki so poleg svojih rednih nalog vsebinsko in administrativno pokrivali področje odborov in delovnih teles EU. Zaposlenim v MO je bilo omogočeno tudi opravljanje enotedenskih stažiranj v Bruslju z namenom spoznavanja evropskih zadev, seznanitve z delom SPBR, Sveta EU in dosjeji, v pristojnosti MO (Direktorat za obrambno politiko: Urad za upravljanje človeških virov in Služba za finance 2007, 6–8).

V MO torej dodatnih zaposlitev ni bilo, saj je ministrstvo vse aktivnosti, povezane s predsedovanjem, vključil v redne naloge že zaposlenih v MO. Izbrani posamezniki so tako naloge, povezane s predsedovanjem Svetu EU, opravljali prednostno, a poleg svojih rednih delovnih obveznosti. Delovali so na področjih civilnega kriznega upravljanja in obrambne podpore ter ob tem sodelovali z DOP, URSZR in GŠSV. Za dodatno delo so seveda dobili dodatek za povečan obseg dela na podlagi Zakona o javnih uslužbencih (Grmek 2005, 6–7). Zaposleni v MO so med predsedovanjem delovali skladno z nalogami in pristojnostmi notranjih organizacijskih enot ter organov v sestavi ministrstva in hkrati tudi spremljali delo v delovnih telesih Sveta EU, Evropske komisije in Evropskega parlamenta na področjih EVOP ter civilne zaščite (Direktorat za obrambno politiko 2008a, 4–7).

Število sodelujočih se je spreminjalo in naraščalo s stopnjo priprav in približevanjem samega izvajanja predsedovanja. Prvotne ocene potrebnega kadra iz SV so znašale 500 ljudi, in sicer 50 za vsebinski del, 25 za dogodke, 425 za logistično podporo. Poleg tega se je ocenjevalo tudi, da bo potrebno od 300 do 500 oseb za operativno angažiranje, kar je bilo odvisno od razmer ter v času priprav težko točno določljivo. Dejansko je bilo angažiranih 1025 oseb – od tega 53 za vsebine, 11 za zastopanje v Svetu EU, 235 za pripravo in izvedbo dogodkov SV v Sloveniji, 310 za operativno angažiranje enot SV za vrh EU-ZDA, 379 za prevoze in podporo, 2 za koordinacijo prevozov in akreditacij SPEU, 10 za kurirsko službo in 5 za prevajanje. Končno število sodelujočih je 1100 (stanje december 2008).

Naj omenimo tudi SPBR, kjer je pri projektu predsedovanja delalo 16 uslužbencev SV – 11 iz VOPRE ter 5 iz MO, ki so delali na civilnem področju (Direktorat za obrambno politiko: Urad za upravljanje človeških virov in Služba za finance 2007, 6–8) ter VOPRE, kjer je bilo odobrenih 18 dodatnih slovenskih uslužbencev, od tega šest mest za predstavnike iz upravnega dela MO in dvanajst iz SV (Šteiner 2009). Vsi ti podatki so tudi razvidni iz tabele 5.3 v nadaljevanju.

Tabela 5.3: Število sodelujočih v MO in SV tekom slovenskega predsedovanja v Sloveniji

Organ	Število javnih uslužbencev		Skupaj
	Vsebinske naloge	Koordinacija, logistika, organizacija	
Ministrstvo za obrambo	59	36	95
Slovenska vojska	53	952	1005
Skupaj	112	988	1100
SPBR	...	...	16
VOPRE	...	...	18
Skupaj	...	...	1134

Vir: Šteiner (2009).

5.4 Priprave na oblikovanje programa v okviru Evropske varnostne in obrambne politike

Izkušnje že predsedujočih držav članic kažejo na smiselnost centralne organizacije splošnega usposabljanja po posameznih ciljnih skupinah in na učinkovitost redne udeležbe na zasedanju delovnih teles Sveta EU vsaj dve leti pred predsedovanjem. MO je tako na vojaško-obrambnem področju sodeloval z drugimi državami, ki so predsedovale pred Slovenijo. Srečanja so potekala s predstavniki obrambnega ministrstva Velike Britanije in Finske ter s predstavniki nemškega in portugalskega predsedstva, kjer je častnik za povezavo v MO spremljal aktivnosti, povezane z njihovim predsedovanjem (Grmek 2005, 6–7).

Pred koncem leta 2006 je trio predsedujočih držav (Nemčije, Portugalske in Slovenije) pripravil skupni 18-mesečni program predsedovanja v okviru katerega so nato določili glavne aktivnosti na področju EVOP med slovenskim predsedovanjem. Priprave na vsebinskem področju v okviru MO je vodila že omenjena Koordinacijska skupina MO. Po eni strani so se

pripravljali kadri, po drugi strani pa vzpostavljali procesi in relacije ter določala vsebinska težišča programa predsedovanja na obrambnem področju.

Vsebinski del priprav se je izvajal v Bruslju in v domovini ter je zahteval sodelovanje z nosilci in kreatorji nacionalne politike na področju EVOP. Pri oblikovanju šestmesečnega programa je MO v okviru SZVP sodelovalo z Ministrstvom za zunanje zadeve (MZZ), ki je glavni nosilec za področje SZVP in v okviru tega tudi za EVOP. MO je s predstavniki MZZ dnevno na sestankih usklajeval vsebine z vojaško-obrambnega področja in pripravili pregled podedovane agende s področja EVOP ter določili možne aktualne vsebine v času slovenskega predsedovanja. MO je bil na MZZ vezan tudi zaradi varnostno-političnih posvetovanj, ki jih je vodilo slednje. Posvetovanja so potekala s pomembnejšimi državami članicami EU, in sicer z Veliko Britanijo, Francijo, Italijo, Nemčijo ter Portugalsko, evropskimi institucijami in Sekretariatom Sveta EU, Evropsko komisijo ter Evropskim parlamentom in pomembnimi partnerskimi državami (Direktorat za obrambno politiko: Urad za upravljanje človeških virov in Služba za finance 2007, 6–8).

MO je pri pripravi šestmesečnega programa tesno sodeloval tudi s SPBR, kjer imata SV in MO svoje predstavnike, ki pokrivajo delo vojaških odborov in delovnih teles (Pišlar 2007, 2). Glede na princip vodenja predsedovanja iz Bruslja je zanimivo vlogo imelo VOPRE, ki je bilo prav tako vključeno v priprave vsebinskih nalog. VOPRE je pripravljal predsedujočega skupini za doseganje glavnega cilja ter bil nosilec izdelave in nadgradnje dosjejev in vsebin, ki so se obravnavale na odborih in delovnih skupinah Sveta EU. Pomembno vlogo je imel nato med samim predsedovanjem, ko je predstavljal »vojaško okno« v uresničevanju SZVP in EVOP (Šteiner 2009).

Program so decembra 2006 potrdili zunanji ministri na zasedanju GAERC (*General Affairs and External Relations Council* – Svet za splošne in zunanje zadeve), v Sloveniji pa ga je sprejela Vlada RS in z njim seznanila Državni zbor (Direktorat za obrambno politiko: Urad za upravljanje človeških virov in Služba za finance 2007, 6–8). Prednostne naloge na področju EVOP so bile zlasti na področju Zahodnega Balkana, operacije kriznega odzivanja, razvoj in krepitev vojaških zmogljivosti ter razvoj EDA (*European Defence Agency* – Evropska obrambna agencija) (Ministrstvo RS za obrambo 2007).

5.5 Prednostne naloge slovenskega predsedovanja na vojaško-obravnem področju

Prednostne naloge držav, ki so predsedovale Svetu EU pred Slovenijo, na vojaško-obravnem področju:

- glavni cilji leta 2005 predsedujoče Velike Britanije so bili predvsem zavzemanje za zmogljivejšo in koherentno EVOP, razvoj vojaških zmogljivosti, oblikovanje kataloga zmogljivosti, vzpostavljanje zmogljivosti za hitro odzivanje ter uspešna izvedba operacij Althea v Bosni in Hercegovini;
- Avstrija, ki je Svetu EU predsedovala prvo polletje 2006, je krepila vlogo EU v operacijah kriznega upravljanja in imela poudarek na možni širitvi vrst nalog EU, povezanimi s spremembami pri razvoju vojaških zmogljivosti EU;
- Finska je največ pozornosti namenila civilno-kriznemu upravljanju;
- Nemčija je imela poudarek na krepitvi čezatlantskega sodelovanja;
- Portugalska pa je največ pozornosti namenila zagotavljanju varnosti in sodelovanju sredozemskih držav v boju proti terorizmu.

Slovenija je omenjene naloge v veliki meri prevzela, poudarki pa so bili na Jugovzhodni Evropi, nadaljnemu razvoju sil za hitro posredovanje, na operacijah EU, oceni napredka na področju EDA, obravnem ter civilno-kriznem načrtovanju in civilni zaščiti (Grmek 2005, 6–7). Predsedujoči trio je na področju EVOP že v 18-mesečni program predsedovanja vključil skupno pobudo, in sicer revizijo koncepta EU za hitro vojaško odzivanje. Pobuda je bila med slovenskim predsedovanjem tudi končana, prizadevali pa so si tudi za izboljšanje sodelovanja med EU in mednarodnimi organizacijami, predvsem z OZN (Organizacijo združenih narodov) in Natom (*North Atlantic Treaty Organization* – Organizacija severnoatlantskega zavezništva) (Pišlar 2007, 2). Tedanji slovenski obrambni minister je na neformalnem srečanju obrambnih ministrov septembra 2009 na Portugalskem predstavil **prednostne naloge slovenskega predsedovanja na vojaško-obravnem področju v pristojnosti MO:**

- Zahodni Balkan;
- operacije kriznega odzivanja na področju EVOP;
- druge operacije, ki potekajo pod vodstvom EU;
- vzpostavitev vojaških zmogljivosti EU za uresničevanje glavnega cilja 2010;
- civilno-vojaško sodelovanje;

- delovanje Evropske obrambne agencije;
- sodelovanje z mednarodnimi organizacijami (Pišlar 2007, 2).

Med slovenskim predsedovanjem so si torej prizadevali za nadaljevanje učinkovitega dela EU v podporo globalnemu miru in stabilnosti, predvsem za sodelovanje z OZN in glavnimi strateškimi partnerji, ob tem pa je bil največji poudarek na Zahodnem Balkanu. Pri uresničevanju EVOP na področju operacij je posebno izkušnjo predstavljalo ustvarjanje sinergije med nacionalnimi prioritetami predsedujočega tria. Predhodni portugalski program je bil namreč usmerjen na Afriko, slovenski na Zahodni Balkan, medtem ko je bil poznejši francoski usmerjen na Mediteran in ponovno na Afriko. Ta ugotovitev je bila pomembna za ohranjanje kontinuitete EVOP, posebej zaradi njenega uresničevanja v operacijah. Vzdrževanje sinergije in ohranjanje kontinuitete je dobro razvidno iz sodelovanja predsedujočega tria, kot tudi iz francoske podpore slovenskemu predsedovanju. Francija je Slovenijo podpirala in kasneje tudi spraševala za nasvete glede posameznih vprašanj. Vzdrževanje kontinuitete v evropskem modelu delovanja EU in uresničevanju posameznih politik namreč pomeni predvsem zagotovitev normalnega delovanja institucij, brez revolucionarnih premikov (Šteiner 2008, 58).

5.6 Slovenska vojska in predsedovanje

Priprave SV na predsedovanje so bile vodene središčno, in sicer zaradi velikega števila nalog in njihove vpetosti v širši okvir. Potekale so skladno z Direktivo načelnika GŠSV, ki je opredeljevala dejavnosti, naloge in cilje slovenskih priprav ter se med pripravami vsebinsko ni dopolnjevala. Sama struktura SV se med pripravi ni spreminjala in je sodelovala tako v okviru MO kakor tudi SPEU.

SV je imela nalogo pravočasne priprave sistema, po katerem je bilo mogoče voditi predsedovanje znotraj same SV ter nato tekom projekta uresničevati cilje po določenem časovnem načrtu. Bistvenega pomena za SV na začetku predsedovanja je bilo opraviti in pravočasno zaključiti celovite priprave ter pripraviti seznam ustreznega kadra. Priprave so bile tako po pomembnosti skoraj enakovredne samemu predsedovanju. Ključni izziv za SV med pripravami je predstavljala opredelitev rešitev po posameznih področjih v SV, hkrati pa njeno vključitev v sistem predsedovanja na državni ravni – iskanje organizacijskih rešitev je potekalo vzporedno na različnih ravneh in po različnih področjih. Vse to je zahtevalo tesno

sodelovanje, podrobno spremljanje poteka priprav in izboljševanje aktivnosti skladno s spremembami na višjih ravneh ter dobre odnose z drugimi udeleženci v projektu, ki so vojsko dotlej poznali v drugačni luči.

Med predsedovanjem je imela SV večstransko vlogo, saj je opravljala veliko nalog, ki so zahtevale natančne in učinkovite priprave, usklajevanje ter vodenje. Projektna skupina SV je skrbela za uresničevanje programa in izvedbenih načrtov ter se neposredno soočala z vprašanji oblikovanja politike na področju EVOP v MO. Njen vodja²¹ je bil odgovoren za vodenje projekta predsedovanja Svetu EU v SV, **katere naloge tekom predsedovanja so bile tako vsebinske kot logistične, organizacijske, operativne in protokolarne narave**. SV je po eni strani izvajala logistično podporo pri dogodkih v sodelovanju z vladnimi službami in SPEU, po drugi strani pa je izvajala program predsedovanja v okviru MO – pristojna je bila za vojaške vsebine EVOP, izvajala je dogodke SV in sodelovala pri dogodkih MO (Groff 2008, 90–93). SV je vodstvo MO podprla tudi pri prevajanju, tolmačenju ter lektoriranju v angleškem in francoskem jeziku. Nalogo so namreč opravljali prevajalci in tolmači Šole za tuje jezike iz Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje Slovenske vojske (PDRIU) (Napotnik 2007, 9).

5.6.1 Naloge Slovenske vojske med predsedovanjem

Naj se najprej ustavim pri splošnih oz. **prvotnih nalogah Slovenske vojske, kakor jih navaja 37. člen Zakona v obrambi**. Te naloge so naslednje:

- izvajanje vojaškega izobraževanja in usposabljanja za oborožen boj in druge oblike vojaške obrambe;
- zagotavljanje potrebne ali zahtevane pripravljenosti;
- izvajanje vojaške obrambe ob napadu na državo;
- sodelovanje pri zaščiti in reševanju ob naravnih in drugih nesrečah v skladu s svojo organizacijo in opremljenostjo;
- izvrševanje obveznosti, ki jih je država sprejela v mednarodnih organizacijah in z mednarodnimi pogodbami.

---

²¹ Vodja projektne skupine SV je bil g. Alojz Šteiner, ki je prevzel vodenje GŠSV s 1. majem 2009.

Naloge SV omenja tudi **Vojaška doktrina**, ki predstavlja najvišji vojaško-strokovni dokument ter podlago za organiziranje in delovanje SV. V Doktrini so kot bistvene naloge SV opredeljene naslednje:

- vzdrževanje pripravljenosti za delovanje;
- aktiviranje in mobiliziranje sil;
- premestitev v območje delovanja;
- defenzivno in ofenzivno delovanje;
- ohranjanje vzdržljivosti sil.

Druge naloge SV:

- prispevek k mednarodnemu miru, varnosti in stabilnosti (podpora diplomaciji, sodelovanje pri vzpostavitvi varnosti in zaupanja, nadzoru oboroževanja in preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje, operacije kriznega odzivanja in boj proti mednarodnemu terorizmu ter drugim grožnjam miru);
- podpora državnim organom in javnim institucijam pri zagotavljanju varnosti ter blaginje slovenskih državljanov (delovanje v zaščiti, reševanju in pomoči ob naravnih ter drugih nesrečah, sodelovanje pri izvajanju določenih nalog Policije, boj proti terorizmu, podpora diplomatskim aktivnostim ter sodelovanje s civilnimi organizacijami).

Vojaška doktrina navaja tudi **poslanstvo SV** v sodelovanju z zavezniki, in sicer:

- odvrniti vojaško agresijo na Slovenijo;
- prispevati k mednarodnemu miru in stabilnosti v mejah in zunaj meja zavezništva;
- izvajati samostojno in v sodelovanju z zavezniki vojaško obrambo Slovenije v primeru vojaške agresije s ciljem pregona sovražnika;
- vzpostavitev suverenosti na celotnem ozemlju države.

Naloge SV so določene tako z Zakonom o obrambi kot tudi v Vojaški doktrini in izhajajo iz njenega poslanstva ter na podlagi le-teh in načrtov uporabe, poveljniki nato na vseh ravneh poveljevanja določajo poslanstva podrejenih enot in jim odobravajo iz poslanstev izhajajoče bistvene naloge (Poveljstva za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje Slovenske vojske 2006, 24).

Naloge SV med predsedovanjem Svetu EU pa so se nekoliko razlikovale od prvotnih nalog. Konkretnejše naloge SV so se začele kazati med pripravami leta 2007 in kmalu je bilo jasno, da bodo le-te zahtevne in ne tipično vojaške. Program slovenskega predsedovanja na vojaško-obrambnem področju je temeljil na izdelani projekciji vsebin, ki izhajajo iz podedovane agende, na prednostnih vsebinah slovenskega predsedovanja, ki so izhajale iz aktualnega razvoja dogodkov v mednarodnem prostoru ter na pobudah Evropske komisije. Ostale prednostne naloge je treba povzeti iz obeh programov (18-mesečnega trilateralnega in šestmesečnega slovenskega). Najprej so v MO in SV določili področja, ki so bila temeljna za izvajanje predsedovanja na vojaško-obrambnem področju ter se podrobneje seznanili z vsakim posebej. To je predstavljalo temelj za vzpostavitev ciljev, rokov in opredelitev konceptov ter rešitev za doseganje ciljev priprav. Vzporedno z opredelitvijo področij in ciljev priprav je bilo potrebno pripraviti tudi zamisel o načinu izvedbe predsedovanja z namenom, da bi lahko priprave potekale v pravi smeri, predsedovanje pa temeljilo na ustreznih področjih. Naloge SV za priprave na predsedovanje so bile kasneje razčlenjene v Direktivi za izvedbo priprav SV na predsedovanje EU, kjer so tudi jasno opredeljeni cilji in izvedbene naloge za vsako posamezno področje.

Temeljna področja delovanja MO in SV med predsedovanjem so bile naslednje:

- priprava vsebinskega dela iz programa predsedovanja – zanj sta bila pristojna GŠSV in VOPRE (vsebinski del se je pripravljala v Bruslju in v Sloveniji, potekal pa v MO);
- dogodki SV iz koledarja predsedovanja – te so organizirali GŠSV in PDRIU z vključevanjem enot SV (SV je sodelovala pri izvedbi dogodkov, ki so potekali tako v Sloveniji kot v Bruslju);
- logistična podpora – zanjo je bil odgovoren PP, nosilec pa je bil SPEU (cestni prevozi delegatov in udeležencev zasedanj²², skladiščenje kapacitet za protokolarna darila in promocijski material za SPEU ter izvajanje kurirske službe na MZZ);
- operativno delovanje enot – to je vodil PS (vključevanje enot SV je predstavljalo obliko operativnega angažiranja v miru).

Naloge SV glede na MO v okviru Projektne skupine, ki je pripravljala predloge za usmerjevalno skupino državnega sekretarja MO, so bile naslednje:

- določanje vsebinskih težišč in ciljev predsedovanja na področju EVOP;

---

²² Prevoz delegatov in udeležencev zasedanj je predstavljala netipično vojaško nalogo, na katero se je morala SV posebej pripraviti v varnostnih, protokolarnih in organizacijskih pogledih.

- vzpostavitev sistema vodenja dejavnosti;
- izmenjava informacij;
- poročanje in ustvarjanje nacionalnih političnih stališč.

Težišče dela SV v okviru SPEU je bilo:

- usklajevanje koncepta delovanja področja prevozov v SPEU;
- sistem načrtovanja prevozov na državni ravni;
- koncept izvajanja podpore, ki ga je pripravljalo Poveljstvo za podporo (PP).

Priprave in naloge, ki jih je imela SV med pripravami na predsedovanje, so potekale hkrati na vojaško-vsebinskem, organizacijskem in logističnem področju. Naloge so obsegale priprave vsebin z vojaškega področja EVOP, priprave dogodkov v pristojnosti MO in podporo Vladi RS pri dogodkih v Sloveniji. Zaradi doseganja skupnih ciljev, so naloge SV zahtevale centralno vodenje in povezavo na najvišjih ravneh, saj je bil to pogoj za doseganje ciljev po enotnih merilih. Naloge so bile med seboj vsebinsko ločene ter so zahtevale vključevanje različnih profilov ljudi in enot.

5.6.2 Vloga Generalštaba Slovenske vojske in poveljstev med pripravami na predsedovanje

Vodenje in koordinacijo aktivnosti je izvajal GŠSV po svojih funkcijskih pristojnostih, pri čemer je bil za vodenje priprav določen namestnik načelnika GŠSV, za koordinacijo aktivnosti pa izvršni pomočnik v GŠSV za predsedovanje EU. Vse akte poveljevanja so podpisovali za to pristojni poveljniki ali poveljujoči.

Aktivnosti SV so bile vodene in koordinirane centralno iz GŠSV, kjer je bil za potrebe predsedovanja oblikovan koordinacijski center PEU (KC PEU). KC PEU je na področju dogodkov imel vlogo usklajevalca in izvajalca aktivnosti. Omenjeni center so sestavljali dva častnika, ki sta bila vključena v delovanje SPEU in trije častniki ter podčastnik. Center je pokrival področje vsebine programa predsedovanja, poročanje, dogodke SV, usklajevanje operativnega angažiranja, operativno delovanje centra in razpored aktivnosti ter administrativno podporo. KC PEU je predstavljal tudi informacijsko točko za aktivnosti EU in zagotavljal info management za SV. Izvajal je naloge in usmeritve Operativne skupine

GŠSV²³, ki jo je vodil namestnik načelnika GŠSV, sodelovali pa so tudi direktor štaba, vodje štabnih sektorjev in predstavniki kabineta načelnika.

Naloge GŠSV med pripravami so bile torej naslednje:

- vodenje priprav in usposabljanje ljudi;
- obveščanje javnosti o poteku priprav;
- nadzor nad potekom priprav na predsedovanje;
- sodelovanje v delovnih skupinah Vlade RS in MO;
- vodenje usklajevanja med SPEU, vladnimi skupinami in skupinami MO za predsedovanje.

GŠSV pa je imel tekom priprav naloge tudi na vsebinskem področju, in sicer:

- sodelovanje pri pripravi Programa predsedovanja ter pred tem spremljanje poteka procesa predsedovanja v primerih Nemčije in Portugalske;
- sodelovanje pri dejavnostih v organizaciji EU, kadar je bila potrebna udeležba nacionalnih predstavnikov in delegatov;
- zagotavljanje vojaško-strokovne smernice, nacionalna stališča in pogajalske okvire za prednostne naloge z vojaškega področja;
- priprava vojaške uslužbenke za predsedovanje finančnemu odboru Athena;
- priprava programov obiskov;
- priprava s podpornimi enotami za kurirsko službo na področju podpore;
- informacijska podpora predsedovanja.

Med pripravami so **sodelovala tudi podrejena poveljstva kot tudi VOPRE**. Na podrejenih poveljstvih so se določene osebe ukvarjale z usklajevanjem aktivnosti EU v posameznem poveljstvu, VOPRE pa je bil vključen v priprave naslednjih vsebinskih nalog:

- pripravo predsedujočega skupini za doseganje glavnega cilja;
- pripravo in nadgradnjo dosjejev ter vsebin, obravnavanih na odborih in delovnih skupinah Sveta EU;
- sodelovanje pri pripravi programa sodelovanja;
- spremljanje poteka predsedovanja Nemčije in Portugalske;

---

²³ Skupino je vodil namestnik načelnika GŠSV. Skupina se je po potrebi širila glede na predvidene vsebine. Med predsedovanjem je bilo izvedenih 80 sestankov in 23 videokonferenc z VOPRE.

- sodelovanje pri pripravi programov dogodkov v Bruslju;
- sodelovanje z GŠSV pri pripravi programov obiskov vojaških avtoritet EU v Sloveniji.

PS je opravljalo naslednje naloge:

- vključitev v skupino nalog logistične podpore in operativnega angažiranja enot za potrebe predsedovanja;
- usposabljanje voznikov;
- priprava infrastrukture za podporo predsedovanja skupaj s PP;
- določitev in priprava enote SV, ki je bila med predsedovanjem EU pripravljena za posredovanje.

PDRIU pa je pripravil in organiziral tri dogodke SV, pripravljal predsedujočega na Usmerjevalnem odboru Evropske obrambno-varnostne akademije ter pomagal SV in MO s prevajalsko službo in tolmačenjem (Groff 2008, 92–94).

5.6.3 Priprave na vsebinskem področju

Priprave na vsebinskem področju so potekale znotraj MO, vodila pa jih je koordinacijska skupina za priprave na predsedovanje Svetu EU. Pripravili so se kadri, vzpostavili procesi in odnosi ter določila vsebinska težišča iz programa predsedovanja. Posamezniki, predvideni za vodenje različnih nalog med predsedovanjem, so se usposabljali na več področjih, in sicer:

- usposabljanje na Upravni akademiji Ministrstva za javno upravo²⁴ – spoznavanje splošnih vsebin o EU in lastnostih predsedovanja Svetu EU ter priprave za vodenje delovnih skupin, sestankov in nacionalnih delegatov;
- usposabljanje na ESDC²⁵ (*European Security and Defence College* – Evropska varnostna in obrambna akademija) – podrobnejša seznanitev z EVOP in SZVP;
- stažiranje na SPBR²⁶ – z namenom, da bi postali nosilci ključnih vsebin z področja EVOP v domovini, spoznali načine delovanja SPBR in Sveta EU, se seznanili z

²⁴ Usposabljanje z vsebinskega področja v okviru Upravne akademije so opravili vsi predstavniki SV v VOPRE in pet častnikov SV.

²⁵ Na ESDC sta višji tečaj končala dva častnika, osnovni tečaj leta 2007 pa je končalo šest častnikov SV.

²⁶ Stažiranje v VOPRE so opravili trije častniki, drugi trije pa so se udeležili seminarjev predsedujočih držav.

delom VOPRE ter s ključnimi vsebinami, predvidenimi za predsedovanje, omogočen je bil tudi osebni stik in spoznavanje med nosilci vsebin v prestolnici in v Bruslju;

- udeležba na seminarjih prejšnjih predsedujočih držav (Nemčije in Portugalske) – že med pripravami so se povečale dejavnosti predstavnikov SV na konferencah in sestankih Sveta EU;
- usposabljanje na nacionalni ravni, ki ga je organiziral GŠSV ter individualne priprave nosilcev vsebin s posameznih področij EVOP.

Posebej je potekalo usposabljanje za predsedujoče in nosilce vsebin na ravni SV. Vsebine z obrambnega področja so bile razdeljene med posamezne organizacijske enote in organe v sestavi glede na vlogo, ki so jo imeli. Tovrstne vsebine z vojaškega področja so bile nato združene v dosjejih²⁷, izmed katerih so bili prednostni tisti, ki so predstavljali težišče dela SV.

Priprave na posamezne dogodke so izhajale iz posebnih dosjejev (»road map«) in akcijskih načrtov (»battle plan«)²⁸, še posebej priprave na obravnavo strokovnih vprašanj s področja EVOP. Dosjeji so bili namreč izčrpní spisi o posameznem vsebinskem vprašanju EVOP z opisom stanja, analizo razvoja in vsebinami ter so se nanašali na oblikovanje politike, nacionalno stališče ali dotedanja skupna stališča. Akcijski načrti na drugi strani pa so vključevali dejavnosti in postopke za posamezni dogodek ali zadevo. Dosjeji so torej predstavljali formalni vsebinski okvir, medtem ko drugi organizacijsko-izvedbeni okvir za reševanje zadev.

Za vsak omenjeni dosje je bil pristojen nosilec v VOPRE, odgovoren za vsebinsko oblikovanje dosjejev, ki so vključevali potrebne dokumente za spremljanje vsebine na posameznem področju. Na GŠSV je bilo v ta namen imenovanih 37 nosilcev vsebin, ki so bili zadolženi za spremljanje poteka in napredka ter za posredovanje nacionalnih usmeritev nosilcu dosjeja. Pri tem se je pojavila potreba po usklajevanju, ko je šlo za vprašanja obravnave ali vsebine istega področja na različnih ravneh in v različnih strukturah, ob tem pa sta vertikalna povezanost znotraj bruseljskega predstavništva in MZZ omogočila pridobitev nacionalnih zunanjepolitičnih stališč do določenega vprašanja. Na obrambno-vojaškem

---

²⁷ Dosje obravnava vsebino, ki obsega opisano situacijo, pomen vsebine, razvoj situacije in dejavnosti na zasedanjih ter dokumente, ki opredeljujejo določeno vsebino. Dosje v glavnem delu opredeljuje tudi cilje.

²⁸ Akcijski načrt predstavlja pomemben del dosjeja in opredeljuje, kako in kdaj doseči zastavljene cilje.

področju je maja 2007 v Bruslju potekalo tudi posebno usklajevanje dosjejev med delom, ki ga je pokrival MZZ in delom, ki je bil v pristojnosti MO in SV. Dosjeji so se tako redno dopolnjevali in posodabljali do začetka slovenskega predsedovanja, nakar so se začeli uresničevati akcijski načrti. Pregled in razporeditev dosjejev po posameznih področjih EVOP²⁹ znotraj MO in SV sta razvidna iz tabele 5.4 v nadaljevanju.

Tabela 5.4: Pregled dosjejev s področja EVOP v pristojnosti MO in SV

Področja EVOP		Skupaj MO	Od tega SV
P-1	Misije in operacije	11	6
	Usposabljanja in vaje	7	3
P-2	Civilne zmogljivosti	4	0
P-3	Civilno-vojaška koordinacija	4	1
P-4	Razvoj vojaških zmogljivosti	21	21
	Evropska obrambna agencija - EDA	2	2
P-5	Sodelovanje s partnerji	8	1
P-6	Posebne (horizontalne) zadeve EVOP	6	0
	Organizacija dogodkov	5	2
P-7	Večstranske dejavnosti	5	0
P-8	Civilna zaščita	2	0
Skupaj		75	36

Vir: Šteiner v GŠSV (2007, 66).

Dosjeji so torej zajemali vprašanja, ki so zahtevala intenzivno iskanje in oblikovanje rešitev. Ob tem je bilo potrebno poznati in obvladovati evropski pogled na zadevo oz. problem ter uskladiti nacionalni pristop k problemu s tistimi, ki so ga zastopali organi Sekretariata Sveta EU. Potrebno je bilo tudi oblikovanje in dopolnjevanje dosjejev ter akcijskih načrtov, kar je bilo obsežno in zahtevno delo, hkrati pa je omogočalo organizacijo in vzpostavitev delovnih struktur za njihovo uresničevanje. Ključnega pomena pri izmenjavi vseh teh informacij pa je bila vzpostavitev dobrega informacijskega sistema, ki je omogočal natančen pretok informacij. Za izmenjavo informacij je bilo pripravljenih in vzpostavljenih več povezav, ki so temeljile na intranetu MO (na njem so bili dosegljivi vojaški dosjeji in ključni dokumenti za

²⁹ Znotraj področja SZVP je bilo oblikovanih več kot sto dosjejev, razporejenih v 12 področij – EVOP je bil razdeljen na 8 področij.

posamezno področje) ter skupnega direktorija VOPRE in GŠSV. Skupen direktorij VOPRE je bil ustvarjen za dostop do podatkov, do katerega so imeli dostop le pooblašeni nosilci vsebin, za prenos stopnjevalnih informacij pa se je uporabljal depešni sistem MZZ. Vse to je nosilec vojaških vsebin na GŠSV omogočalo sprotno seznanjanje z aktualno situacijo z njihovega področja na ravni EU. Prav tako sta GŠSV in VOPRE neprestano sodelovala in si izmenjavala informacije tudi z drugimi informacijskimi sredstvi ter videokonferencami.

5.6.4 Priprave in izvedba dogodkov v pristojnosti MO ter SV

Organizacija dogodkov v pristojnosti MO je potekala na centralni ravni ministrstva, ki je bilo neposredno zadolženo za delo 16 odborov in delovnih skupin EU, pri čemer je trem tudi predsedovalo – eni v Bruslju in dvema v Ljubljani. MO je skrbelo tudi za delo 13 delovnih skupin oz. odborov na področju EVOP, civilnega kriznega upravljanja, zaščite in reševanja ter obrambne podpore (Grmek 2005, 6–7).

SV je v Sloveniji med predsedovanjem **izvedla 12 dogodkov od prvotno šestih načrtovanih**. Nosilec izvedbe dveh dogodkov je bil PDRIU, ostalih deset pa GŠSV. SV je v času predsedovanja dodatno prejela še zaprosila za izvedbo in podporo obiskov ter za sodelovanje na konferencah. Najpomembnejši dogodek predstavlja neformalno srečanje obrambnih ministrov držav članic EU. Ob dogodkih so se predstavile različne enote in poveljstva SV³⁰ ter so potekali tako v Sloveniji kot v Bruslju, kjer se je odvilo več kot 80 sestankov. Dogodki in obiski³¹, izvedeni zunaj prvotnega načrta, so pomenili dodatno obremenitev za predsedovanje pa vendar so ravno ti nenačrtovani dogodki potrdili prilagodljivo in iznajdljivo delovanje SV. **Glavni dogodki SV med predsedovanjem Svetu EU, ki so potekali v Sloveniji:**

1. neformalno srečanje obrambnih ministrov EU;
2. neformalno srečanje direktorjev za obrambno politiko držav članic EU;
3. srečanje generalnih direktorjev za civilno zaščito;
4. neformalno srečanje nacionalnih oborožitvenih direktorjev;

---

³⁰ GŠSV, PS, PDRIU, PP, 1. brigada SV, Orkester SV, Brigada zračne obrambe in letalstva, 18. bataljon JRKBO, Gorska šola SV, 132. gorski bataljon in Gardna enota SV.

³¹ Nenačrtovani dogodki in obiski: obisk odbora RELEX, nastop ob obisku PMG, obisk in predstavitev SV za PSC, za veleposlanike držav članic EU (COREPER II) ter za posebni finančni odbor (Athena).

5. neformalno srečanje Vojaškega odbora EU (EUMC)³²;
6. parlamentarni odbor EU;
7. sestanek politično-vojaške skupine v sodelovanju z MZZ;
8. izvedba enotedenskega tečaja za predstavnike držav članic EU v okviru ESDC;
9. visoki tečaj EVOP – Modul 5;
10. mednarodna konferenca regionalne pobude »Clearinghouse« za Jugovzhodno Evropo;
11. delavnica z vojaškega področja;
12. seminar na področju logistike oz. seminar o obrambni tehnološko-industrijski bazi.

Slovenija je **predsedovala naslednjim trem delovnim odborom:**

- skupini za dosego HTF – predsedovanje iz Bruslja: skupina je redno zasedala 54-krat ter pripravila 42 neformalnih srečanj;
- posebnemu finančnemu odboru Athena – predsedovanje iz prestolnice: Odbor je pripravil šest formalnih zasedanj, dve neformalni delavnici članov Odbora, več usklajevalnih zasedanj in dogodek v Sloveniji;
- usmerjevalnemu odboru ESDC – predsedovanje iz prestolnice.

Od preostalih dogodkov naj omenimo tudi vojaško vajo MILEX 08, ki se izvaja enkrat letno s ciljem preverjanja priprav obrambnih struktur EU – na tej vaji je bilo prisotnih deset pripadnikov SV. Načelnik GŠSV je poleg dogodkov SV gostil tudi visoke vojaške delegacije, katerim je predstavil nacionalna stališča, vloge in cilje SV tekom predsedovanja. Iz vojaških struktur EU sta bila tako na obisku v SV generalni direktor EUMS (*Military Staff of the European Union* – Vojaški štab Evropske unije) in predsedujoči EUMC³³. Poleg njiju so bili na obisku v Sloveniji med predsedovanjem tudi načelniki generalštabov francoskih, hrvaških in avstrijskih oboroženih sil. Glavne teme medsebojnih pogovorov so bile povezane s predsedovanjem Svetu EU, prednostnimi nalogami in nacionalnimi stališči. Predstavljeni so bili struktura, organiziranost, razvoj zmogljivosti in doseganje ciljev SV ter delovanje in izkušnje SV v operacijah kriznega odzivanja na Balkanu. V nadaljevanju sledi tabela 5.5, ki prikazuje podrobnejšo statistiko formalnih in neformalnih dogodkov med

---

³² Na neformalnem srečanju vojaškega odbora EUMC je potekal seminar o prispevku manjših držav pri razvoju vojaških zmogljivosti EU, predstavljeni pa so bili tudi struktura, organiziranost, razvoj zmogljivosti, delovanje in izkušnje SV v operacijah kriznega odzivanja na Balkanu, sodelovanje SV pri predsedovanju Svetu EU ter organiziran ogled vojaškega letališča in zračne flote SV.

³³ Generalni direktor EUMS³³ je generalpodpolkovnik David Leakey, predsedujoči vojaškemu odboru EU pa je bil tedaj general Henri Bentégeat.

predsedovanjem, v katerih so sodelovali tudi predstavniki VOPRE (Direktorat za obrambno politiko: Urad za upravljanje človeških virov in Služba za finance 2007, 6–8).

Tabela 5.5: Pregled števila ne-/formalnih dogodkov, ki jih je organiziralo ali na njih sodelovalo slovensko vojaško predstavništvo med predsedovanjem

Organizacija		Sodelovanje	
Sestanki z direktorjem	7	Sestanki z delegacijo MO	2
Sestanki z vodji delegacij	13	Sestanki z generalnim direktorjem DOP MO	2
EUMC – potovanje	1	Seminarji	2
Delovna kosila EUMC	3	Zasedanja parlamenta EU	3
Sprejemi	3	Zasedanja sveta skupščine ZEU	1
Delovna kosila vojaškega predstavništva	14	Delavnice	5
Uradne večerje	12	Konference	4
Drugi dogodki	8	EUMC Away Day v SLO	1
Skupaj	61	Skupaj	20

Vir: Šteiner v GŠSV (2007, 67).

Aktivnost SV med predsedovanjem je bila torej tudi **sodelovanje pri izvedbi dogodkov**, ki so potekali tako v Sloveniji kot v Bruslju. Vsebina vseh dogodkov v Sloveniji in tujini med predsedovanjem se je prilagajala ravni in vrsti obiska, dogodkom SV pa je bila namenjena velika pozornost, saj so namreč vsi tovrstni dogodki predstavljali enkratno priložnost za promocijo SV ter so hkrati pomagali predstaviti in doseči cilje zunaj meja Slovenije. Na dogodkih v Sloveniji so se udeleženci seznanjali z vsebinami in nacionalnimi cilji iz programa predsedovanja kakor tudi s samo SV, njenim razvojem in nalogami, vlogo pri predsedovanju ter zmogljivostmi.

5.6.4.1 Dogodki na področju EVOP

V Sloveniji je bilo organiziranih 45 dogodkov povezanih s področjem EVOP, od katerih je bilo le 15 tistih, neposredno nanašajoč se le na EVOP. Od skupnega števila 180 dogodkov na ministrski in podministrski ravni, najbolj izstopa organ MZZ, ki je organiziralo kar 30 dogodkov s področja EVOP, medtem ko so ostale tovrstne dogodke organizirali naslednji: Kabinet predsednika Vlade (4 dogodke), Državni zbor RS (1 dogodek) in MO (10 dogodkov). Skupaj torej 45 dogodkov, ki so se nanašali na EVOP v širšem smislu.

Pomembni so tudi dogodki s področja izobraževanja o EVOP, ki so večinoma potekali prek ESDC. Najpomembnejši med njimi so:

- seminar z vojaškega področja, katerega tema je bila osrednja vsebina programa predsedovanja – seminar je zajemal celovit pristop k izvajanju mirovnih operacij na Balkanu (primer Kosovo), udeleženci so razpravljali tudi o razvoju konceptov in doktrin celovitega pristopa pri načrtovanju ter izvajanju civilnih in vojaških operacij v EU in Natu;
- visoki tečaj EVOP, imenovan Modul 5 – tečaj je pomagal razumeti EVOP in seznanjal z aktualnimi vsebinami v okviru EVOP, pri njem so sodelovali tudi slovenski predavatelji. Modul 5 je bil zadnji v akademskem letu 2007/2008 in je obravnaval prihodnost EVOP. V Sloveniji je bilo v sklopu tega modula prvič organizirano tudi srečanje dosedanjih slušateljev Visokega tečaja EVOP;
- osnovni tečaj EVOP – potekal je v Bruslju in je bil namenjen splošnemu spoznavanju EVOP, njegovih struktur in odnosov. Nosilec dogodka je bil Sekretariat Evropske obrambno-varnostne akademije, ki je pripravil in izvedel program v sodelovanju s slovenskim PDRIU.

V nadaljevanju sledi statistika števila dogodkov na vojaškem področju v okviru EVOP, ki so potekali v Bruslju. Statistiko, razvidno iz tabele 5.6, so vodili v VOPRE, kjer so evidentirali približno 550 različnih dogodkov v 182 dneh predsedovanja³⁴.

---

³⁴ Glede na to, da je bilo delovni le 129 dni, pomeni, da je bilo na dan povprečno 4,25 dogodka. Vseh dogodkov v Bruslju pa je bilo 3285 ali povprečno 18 dnevno.

Tabela 5.6: Statistika dogodkov na vojaškem področju EVOP v Bruslju

Dogodek	Število dogodkov
Seje Politično-varnostnega odbora (PSC)	27
Seje Vojaškega štaba EU (EUMS)	27
Seje vojaškega štaba EU v drugačnem formatu	6
Delovne skupine pri vojaškem štabu (EUMWG)	46
HTF – formalno srečanje	54
HTF – neformalno srečanje	42
Koordinacija PSC na evropski ravni za vprašanja EVOP	54
Priprave vojaškega odbora EU (EUMC)	22
Avdio-video konference z GŠSV	36
Koordinacija v PSC za vprašanja EVOP	126
Drugi dogodki in dejavnosti, povezani z EVOP	109
Skupaj	549
Število dni predsedovanja/število delovnih dni	182/129

Vir: Šteiner v GŠSV (2007, 71).

5.6.4.2 Dogodki in Služba MO za protokol

Pri večjih dogodkih v Sloveniji je za logistično podporo skrbel državni protokol, logistično podporo dogodkov v Sloveniji v okviru MO pa so zagotovile organizacijske enote, ki so dogodke tudi organizirale. Pri slednjem jim je pomagala tudi Služba MO za protokol, ki je delovala znotraj podskupine za logistično organizacijo dogodkov v MO³⁵. Služba je tesno sodelovala tudi s koordinatorji posameznih organizacijskih enot ministrstva, ki so bili odgovorni za logistiko posameznega dogodka ter s SPEU.

³⁵ Podskupina je bila oblikovana, da pripravi in izvede dogodke na ministrski ter podministrski ravni v Sloveniji in Bruslju.

Priprave Službe so se začele z izobraževanjem o EU in njenih institucijah, nato so dopolnili znanje o protokolu in poslovnem bontonu ter se udeleževali pripravljanih sestankov SPEU. Udeležili so se tudi predhodnih predsedovanj, kjer so kot opazovalci spremljali ministrska srečanja med nemškim predsedovanjem v Wiesbadnu in portugalskim v Evori. Sledili so namreč načelu upoštevanja dotedanje prakse pri pripravi dogodkov.

Operativne priprave Službe na predsedovanje pa so se začele leto dni pred prevzemom predsedovanja in so zajemale naslednje: rezervacije hotelov in konferenčnih zmogljivosti, najem ustreznih prostorov za sprejeme, rezervacije promocijskih daril ter izbor protokolarnih daril, rezervacije papirnega gradiva in podobne dejavnosti.

Služba se je s posameznimi koordinatorji po organizacijskih enotah, ki so bile nosilke dogodka, sproti usklajevala in dogovarjala o potrebni pomoči pri posameznem dogodku. Služba za protokol je pomagala predvsem pri zagotovitvi nastanitev, prevozov, papirnega gradiva in promocijskih daril ter pri pripravi obrokov, sprejemov in kulturnega programa.

Največji izziv za Službo pa sta bili ministrski srečanja v Sloveniji, neformalno srečanje obrambnih ministrov držav članic EU na Brdu in neformalno srečanje ministrov za obrambo JV Evrope. Prvo zaradi velike udeležbe ministrov držav članic EU, visokega predstavnika EU za SZVP in predstavnika Nata ter drugo zaradi izbrane lokacije, zahtevne logistike in prevozov, v uporabi pa so bili tudi helikopterji SV.

Prav pri prvem in hkrati tudi največjem dogodku v pristojnosti MO, neformalnem srečanju obrambnih ministrov držav članic EU, je Službi največjo podporo pri pripravi nudil SPEU. Šlo je namreč za dvodnevno neformalno srečanje, ki je zahtevalo veliko logistike, in sicer od prvih pisnih povabil do zadnjega slovesa na letališču. Veliko priprav je bilo opravljenih že leto pred samim dogodkom, sledili pa so pogovori in dogovori za pripravo ter ureditev konferenčnih prostorov, kosil, sprejemov, prevozov, prevajanj, daril, spremljajočega kulturnega programa ipd. Logistično pomoč je nudil tudi DOP, pomembno vlogo na obeh ministrskih srečanjih pa so imeli tudi visoki častniki SV, ki so kot častni častniki za zvezo pomagali vodjem delegacij.

Sklepni del predsedovanja Svetu EU na vojaško-obravnem področju je potekal v Portorožu konec junija 2008. Dogodek sicer ni bil v koledarju predsedovanja, saj je bil pripravljen na

željo tedanjega slovenskega obrambnega ministra, ampak je bil pripravljen kot sprejem pod geslom multikulturnega dialoga. Slovenija je tako skupaj z Nemčijo in Portugalsko končala 18-mesečni program skupnega sodelovanja na tem področju (Pavšič 2008a, 12).

5.6.5 Logistična podpora SV dogodkom med predsedovanjem

Logistična podpora SV dogodkom med pripravami in nato med izvedbo projekta predstavlja glavno nalogo SV v tem obdobju, zato je poglavje o tem tudi najboljše. Dejavnosti in podpora v okviru MO so se načrtovale delno prek podskupine za logistično organizacijo in delno prek posameznih organizacijskih enot. SV se je že leta 2005 vključila v priprave logistične podpore na državni ravni, in sicer v delovne podskupine širše skupine za predsedovanje v okviru Vlade RS – natančneje, vključila se je v podskupini za letališča in cestne prevoze ter v skupino za zastave in drogeve. Skupine so nato do konca leta 2006 opredelile posamezne vloge in naloge predsedovanja.

Na strateški ravni je bil najprej pripravljen koncept logistične podpore glede prevozov in skladiščenja, na podlagi katerega so se nato januarja 2007 začele priprave na tem področju. Omenjeni koncept podpore je temeljil na predpostavki, da logistično podporo za SPEU pri Generalnem sekretariatu Vlade RS zagotovi SV. Širše gledano pa je bil SPEU odgovoren za pripravo logistične podpore (in tudi organizacijske). V ta namen je izdelal tudi navodila za enoten pristop in razumevanje koncepta podpore, po katerih so se dogodki delili na ministrske, podministrske in spremljajoče dogodke. SPEU je pripravljala načrte in izvajal polno podporo ministrskih srečanj, za druga srečanja pa so bila zadolžena posamezna ministrstva ob njegovi pomoči. Medsebojno usklajevanje je obsegalo načrtovanje sistema akreditiranja, konferenčnih in nastanitvenih kapacitet, prehrane, prevajanja, prevozov, medijske podpore ter zagotovitev daril in papirnega gradiva.

SPEU je sodeloval s SV, ki je v Sekretariatu sodelovala z dvema svojima pripadnikoma – slednja sta usklajevala prevoze in akreditacije na Brdu. SV je pri načrtovanju podpore imela na SPEU dve vlogi, in sicer SV je kot koordinator prevozov določala načrtovanje in izvajanje, po drugi strani pa je nastopala kot uporabnik storitev pri dogodkih SV. Slovenska vojska je organizirala podporo dogodkom v Sloveniji po načelih države gostiteljice. Za logistično podporo dogodkom med slovenskim predsedovanjem je skrbel enota za podporo, oblikovana pri PP v Kranju, v kateri je bilo 425 pripadnikov SV. Enoto so sestavljali poveljnik,

namestnik poveljnika, ki je bil tudi vodja operativnega centra in štab. Poleg tega so v njihovi sestavi delovali še oddelek za promet, oddelek za avtopark, oddelek za namestitvev in prehrano, oddelki voznikov in center za spremljanje situacije. **Najpomembnejše naloge enote za podporo** so bile :

- organiziranje in zagotavljanje prevozov ob ministrskih ter drugih dogodkih na nižjih ravneh, ki jih je pripravila Slovenija;
- skladiščenje protokolarnih daril za udeležence srečanj.

Z organizacijskega vidika je bilo za SV težje pripraviti in zagotoviti logistično podporo za dogodke na državni ravni. **V okviru logistične podpore so bile naloge SV naslednje:**

- organiziranje in zagotavljanje prevozov tujih delegatov in drugih udeležencev zasedanj v Sloveniji;
- parkiranje in varovanje protokolarnih vozil;
- usklajevanje in izvajanje akreditacij na Brdu;
- skladiščenje protokolarnih daril za udeležence srečanj;
- opravljanje kurirske službe za MZZ za prenos pošiljk EU.

Sistem prevozov je deloval skladno s postavljenim konceptom, po katerem so ministrstva na SPEU, ki je zagotavljal cestne prevoze delegatov, sporočala podatke o dogodkih, ki so jih imela namen organizirati. Približno dva dni pred izvedbo je podatke posameznega dogodka s pomočjo računalniškega programa Mojster dobil operativni center SV oz. prometna služba³⁶, ki je bil namensko vzpostavljena v vojašnici Kranj in je skrbela za načrtovanje vseh prevozov in v kateri je delovalo pet pripadnikov SV. V prometni službi so nato organizirali in zagotovili prevoze – pripravili so načrte, v katerih so bili opredeljeni vsi postopki voznikov, npr. kam morajo peljati, kdaj morajo biti na določeni lokaciji in koga morajo peljati oz. na eni stopnji višje, koliko voznikov in vozil sploh potrebujejo za posamezen zahtevek. Zaradi pričakovanih nenačrtovanih prevozov je bila v vojašnici pripravljena tudi dežurna ekipa prometne službe, ki se je odzvala v primeru nastale spremembe. V pomoč voznikom so na Brdu in na Letališču Jožeta Pučnika Ljubljana na Brniku vzpostavili tudi dispečersko službo. Dispečerji so se ob spremembah ali kakršnihkoli drugih težavah povezali s centrom za spremljanje situacije, v katerem so se nato odločili za način reševanja nastalih razmer in ali je potrebno dodatno vozilo.

---

³⁶ Vodja prometne službe je bil g. Darko Hudjek, višji uslužbenec V. razreda.

Prevozi so potekali večinoma z najetimi osebnimi vozili, katere so vozili pripadniki SV, predvideni pa so bili tudi vmesni prevozi med izvajanjem dogodkov z avtobusi, najetimi pri Kompas in katerih prevoze so opravljali pogodbeni izvajalci. V SPEU je bil vključen tudi predstavnik GŠSV, ki je v imenu SPEU usklajeval vse prevoze, hkrati pa je bil povezan z enoto SV, ki je sodelovala v podpori kot tudi s ponudnikom avtobusnih prevozov. S konceptom izvedbe prevozov so se strinjala vsa ministrstva kot tudi SPEU, pomisleki posameznih ministrstev so bili povezani le z opravljanjem nalog pripadnikov SV v uniformah.

Posebna pravila pri prevozih tekom predsedovanja so veljala pri prevozi varovanih oseb, kar je bilo v rokah odgovornosti Urada za varnost in zaščito pri Generalni policijski upravi Ministrstva za notranje zadeve. Vloga SV v teh primerih je bila prevoz delegacije, ki je spremljala varovano osebo. Prav zaradi slednjega je bilo za SV pomembno, da je natančno spremljala potek situacije pri nosilcu logistične podpore, da je bila pripravljena na morebitne spremembe in istočasno nadaljevala pripravljanje sistema v SV.

Zelo pomembno vlogo za SV je imelo tudi določanje števila voznikov, kar je bilo odvisno od števila najetih vozil in od vrste naloge, ki jo je določil SPEU glede na načrtovane dogodke in predvidenega števila ljudi na dogodkih:

- pri določanju števila voznikov so upoštevali dejstvo, da letališče Brnik nima zadostnih prevoznih zmogljivosti in povezav, pri čemer so se kot najbolj težavne pokazale povezave z Brdom;
- pri določitvi števila vozil pa je veljalo načelo največjega števila udeležencev, zaradi česar je SPEU povečal število s prvotnih 80 na 160 vozil, ki jih je najela Vlada RS.

Za izračun števila voznikov je bil za SV temeljni podatek o vozilih in načrtovanih prevozih, in sicer so šteli po dva voznika na eno vozilo.

Glede na predvidene naloge SV v okviru prevozov, je bilo v projekt vključenih 400 pripadnikov SV, ki so se usposabljali za voznike vozil. Policija³⁷ je usposobila 12 inštruktorjev iz 17. bataljona SV, ki so nato vodili nadaljnja usposabljanja voznikov. Usposabljanja so potekala od avgusta do novembra 2007 na poligonu v vojašnici v Cerkljah ob Krki za pripadnike SV iz različnih enot SV, ki so bili na nove naloge prerazporejeni za

---

³⁷ Intenzivno sodelovanje in obojestranska podpora sta med SV in Policijo potekala ves čas predsedovanja. Policija si je sposodila vojaške rentgene, detektorje kovin in vojaške omarice, njej pa je bila zagotovljena vojaška podpora ob srečanju EU-ZDA.

dobu šestih mesecev³⁸. Program usposabljanja je bil sestavljen iz teoretičnega in praktičnega dela ter je trajalo tri dni po 12 ur na dan – en dan je bil namenjen teoriji in dva dni praktični vožnji dveh različnih tipov vozil. Glavni namen usposabljanja je bil seznaniti voznike SV z novimi vrstami vozil in njihovim upravljanjem, tehnikami in taktikami varne vožnje ter vožnjo v varovanih kolonah, pravili protokola in protokolarnimi objekti ter drugimi lokacijami, kamor so nato med predsedovanjem tudi peljali tuje goste. Vsak voznik je med usposabljanjem v povprečju prevozil do 350 kilometrov in bil po zaključku tudi ocenjen. Pozitivno ocenjenih je bilo 325 voznikov oz. 81 odstotkov udeleženih na usposabljanju.

Poseben izziv je predstavljala že omenjena enota za podporo z vozniki med predsedovanjem in njeno dopolnjevanje. Na PP je bilo vzpostavljeno jedro 54 voznikov, ki se je skladno z načrtovanimi dogodki redno dopolnjevalo z vozniki za občasno izvajanje nalog – za slednje je bilo tudi organizirano osvežitveno usposabljanje o vozilu, razdaljah in krajih.

Pomembna je bila tudi komunikacija med vozniki, operativnim centrom in koordinatorji prevozov. Vzpostavljena je bila dvojna povezava – z mobilnimi telefoni in radijskimi postajami Tetra³⁹, komunikacija pa je potekala prek komunikacijskega omrežja Policije.

Z informacijskega vidika je bilo načrtovanje podpore podprto z računalniškim programom Mojster, ki se je pripravljal hkrati z oblikovanjem sistema podpore na SPEU. Preventivno je bila načrtovana tudi povezava med SV in SPEU preko intraneta MO – slednja bi omogočala naročanje prevozov v primeru, če program Mojster ne bi bil pripravljen do začetka predsedovanja. Poleg omenjenih povezav so pripravili tudi možnost naročanja prevozov z obrazci, ki bi se pošiljali po faksu, tako da bi SV v vsakem primeru in v vsaki situaciji lahko opravila zahtevane prevoze. Pa vendar so med predsedovanjem vse prijave, rezervacije namestitev in načrtovanja prevozov potekala prek omenjenega računalniškega programa. Informatiki so pri tem za pomoč pri uporabi oblikovali še orodja za jasnejše in preprostejše delovanje, predvsem glede vpisov in izpisov, obrazcev za prijavo in rekapitulacije prevozov.

Z vidika infrastrukture pa je bilo potrebno dodatno pripraviti infrastrukturo Vojašnice Kranj, tako da je le-ta zadostovala za vodenje logistične podpore, zmogljivosti za bivanje voznikov,

---

³⁸ Vsaka enota SV je dobila nalogo, da zagotovi določeno število voznikov in tako zapolni delež 350 voznikov, kolikor so jih za projekt predsedovanja potrebovali.

³⁹ Policija je omogočila uporabo policijskega radijskega omrežja in posodila radijske naprave Tetra, ki so omogočale brezhibno povezavo med vozniki in operativnim centrom enote.

prostorom za prosti čas, zmogljivosti za vzdrževanje vozil ter postavitvi šotora za parkiranje vozil. Tako so do sredine decembra 2007 uredili infrastrukturo, kupili velika šotora s površino skoraj 1.300 kvadratnih metrov, v katerih so bila parkirana vozila in opravili nekaj selitev v okviru vojašnice za namestitvev stalnega jedra voznikov.

Posebna pozornost je bila namenjena tudi vozilom, natančnemu prevzemu vozil in njihovi pravilni uporabi in vzdrževanju, vodenju ustrezne dokumentacije in nenazadnje vračanju vozil po koncu predsedovanja. Za vse to so bila voznikom na voljo posebna navodila za uporabo, ki jih je pripravila SV in so bila usklajena z Autocommercom, ki jr bil ves čas priprav in samega predsedovanja tudi lastnik vozil.

Ključnega pomena za zaključek priprav logistične podpore je bilo preverjanje pripravljenosti SV pod vodstvom GŠSV. V vajo je bil poleg Poveljstva sil (PS), PP in PDRIU vključen tudi SPEU ter je vključevala vse predvidene elemente, naloge, aktivnosti in kritične točke za predsedovanje, vključno s prevajanjem v angleški jezik. Vaja je pokazala pomanjkljivosti tako na ravni SV kot tudi SPEU. Pri SV je bilo pomanjkljivo razumevanje nekaterih delov koncepta delovanja podpore, pri SPEU pa računalniški program Mojster, ki ni deloval. Kljub temu so bile omenjene pomanjkljivosti do predsedovanja uspešno odpravljene.

Enote SV so se pripravljale za **varovanje dogodkov v Sloveniji s povišano stopnjo ogroženosti**. Na tem področju predstavlja vrh EU-ZDA najpomembnejšo izvedbo in podporo dogodka Vlade RS na operativni, logistični in protokolarni ravni. Posebnega pomena za SV je izkušnja pri varovanju zračnega prostora⁴⁰. Pri dogodku so enote sodelovale na način, da so nadzirale in varovale zračni prostor ter sodelovale pri varovanju in podpiranju policije.

Poleg prevozov, sodelovanja pri skrbi za varnost in drugih nalog, je imela SV tudi **nalogo skladiščenja protokolarnih daril in promocijskega materiala**, ki je zaradi posebnosti in vrednosti daril moralo biti ustrezno varovano ter klimatizirano. V ta namen je bil v Vojašnici Kranj urejen poseben prostor, skladno z zahtevami Protokola RS in Urada vlade za komuniciranje (UKOM), saj je bil Protokol RS lastnik daril, UKOM pa lastnik promocijskega materiala. SV je torej zagotavljala skladiščne kapacitete, vendar pa ni bila odgovorna za izdajo daril – SPEU je namreč po pogodbi zaposlil upokojenega pripadnika SV in ga

---

⁴⁰ SV je ob varovanju zračnega prostora zagotavljala tudi pomoč in podporo policijskim enotam z enoto za dekontaminacijo, podporo pri protibombnih pregledih in zagotavljanju logistične podpore.

pooblastil za upravljanje skladiščenih sredstev, kar je olajšalo skladiščenje in najave prihodov ter izdajo sredstev. Prek SPEU je bilo potrebno podrobno opredeliti način najave prevzemov daril, zaradi vstopanja številnih civilnih predstavnikov ministrstev v vojašnico.

Tudi **kurirsko službo za prenos tajnih pošilk od centralnega registra na MZZ do državnih organov v Sloveniji** je bila ena izmed nalog SV. Priprave v ta namen so potekale tako, da se je usposobilo 8 kurirjev, poleg tega pa je bilo pripravljeno še naslednje: dve vozili, oprema in sistem za sledenje vozil ter prostori v centralnem registru MZZ. Kurirska služba je v času predsedovanja prenesla skupaj 3623 dokumentov različnih stopenj tajnosti.

Logistična podpora v številkah: pripadniki enote za podporo so med šestmesečnim delom prevozili 1.021.585 kilometrov in prepeljali 29.507 ljudi. Pri tem so zabeleženi tri izredne dogodke v obliki prometnih nesreč. Vozniki so skupno opravili 8366 voženj, pri čemer je bilo v enem dnevu največ angažiranih 138 voznikov. V kuhinji Vojašnice Kranj so pripravili več kot 33.500 obrokov za voznike SV in civilne policiste. Glede dogodkov, je bilo prvotno načrtovanih 14 ministrskih srečanj in 140 drugih dogodkov, pri čemer se je načrt sproti dopolnjeval. Število dogodkov na državni ravni se je glede na prvotne načrte povečalo za 21 odstotkov. Vozniki SV so varno in pravočasno prepeljali udeležence na 176 dogodkih – 25 ministrskih, 131 podministrskih in 20 spremljajočih dogodkov (Pišlar 2008, 10).

Poseben pečat slovenskim pripravam na predsedovanje v okviru logistične podpore predstavlja dejstvo, da le-ta ni bila prevzeta ali prirejena od predhodnih predsedujočih držav – oblikovana je bila namreč samostojno in je temeljila na nalogah ter potrebah SV, predvsem prevozi, ki so bili temeljni za uspešno delovanje celovite logistične podpore predsedovanja (Groff 2008, 94–97).

6 DOSEŽKI SLOVENSKEGA PREDSEDOVANJA SVETU EU NA VOJAŠKO-OBRAMBNEM PODROČJU

Priprave slovenskega predsedstva na izvajanje nalog na področju EVOP so potekale kot zahtevno in zanimivo učenje ter reševanje vprašanj in novih izzivov. Pri tem se je pokazalo, da je majhnost predsedujoče države lahko tudi prednost v primeru, ko gre za usklajevanje pogledov in mogočih rešitev v evropski skupnosti držav, če pri tem taka država ne vsiljuje svojih nacionalnih stališč in interesov, temveč skrbi za doseganje konsenza in učinkovitost dejavnosti EVOP (Šteiner 2008, 58). MO je med predsedovanjem Svetu EU nadaljevalo delo na področjih EVOP, civilne zaščite in zaščite kritične infrastrukture. Hkrati je uresničevalo cilje 18-mesečnega programa predsedovanja, ki so ga skupaj sprejele Nemčija, Portugalska in Slovenija ter šestmesečnega resornega programa predsedovanja. Predsedovanje je sledilo naslednjima glavnima vodiloma – nadaljnja krepitev evropskih obrambnih in civilnih zmogljivosti ter poudarjanje EU kot verodostojnega globalnega akterja (Direktorat za obrambno politiko 2008a, 4).

6.1 SZVP in EVOP

Evropska varnostna strategija iz leta 2003 določa glavne smernice zagotavljanja zunanje in varnostno-političnih interesov EU. Zunanja politika EU, imenovana tudi SZVP, je nastala z Maastrichtsko pogodbo, ki je začela veljati s 1. novembrom 1993, njeno delovanje pa je bilo dodatno opredeljeno v Amsterdamski pogodbi iz leta 1999 ter v Pogodbi iz Nice iz leta 2003. Omenjena Amsterdamska pogodba je pričela veljati s 1. majem 1999 in uvedla nekatere spremembe na področju SZVP⁴¹ (Marn in drugi 2008, 44).

Pristojnost Unije na tem področju zajema vsa področja zunanje politike in vprašanja, povezana z varnostjo povezave, vključno s postopnim oblikovanjem skupne obrambne politike. SZVP temelji na razvoju medsebojne politične solidarnosti držav članic, opredelitvi vprašanj splošnega pomena in doseganju vse bolj skladnega ukrepanja držav članic (Cvikl 2008, 149). Unija želi z omenjeno politiko prispevati k ohranjanju mednarodnega miru, krepitvi mednarodne varnosti in spodbujanju demokracije, pravne države in spoštovanju človekovih pravic. Vse države članice si z medvladnim sodelovanjem prizadevajo oblikovati

---

⁴¹ Spremembe so naslednje: imenovanje visokega predstavnika za SZVP; ustanovitev Enote za načrtovanje politike in zgodnje opozarjanje, za izboljšanje priprav in usmeritev za odločitve skupne zunanje politike EU; sprejetje skupnih strategij.

skupna stališča v okviru SZVP (Slovensko predsedstvo EU 2008, 2008č). Zunanji ministri držav se redno, najmanj enkrat mesečno, sestajajo v GAERC z namenom oblikovanja politike EU na ključnih področjih zunanje politike. Nato se posamezne države članice s predlagano politiko strinjajo in soglasno sprejmejo odločitve, medtem ko se o glavnih vidikih SZVP redno posvetujejo z Evropskim parlamentom⁴².

Pomemben element zunanje politike EU predstavlja EVOP, ki se razvija v okviru treh stebrov: operacij, institucij in zmogljivosti (Marn in drugi 2008, 54). EVOP zagotavlja Uniji operativno sposobnost, oprto na civilna in vojaška sredstva, ki jih lahko EU uporabi pri misijah zunaj svojih meja z namenom ohranjanja miru, preprečevanja konfliktov in krepitve mednarodne varnosti v skladu z načeli Ustanovne listine OZN. Za izvajanje misij se uporabljajo zmogljivosti, ki jih zagotovijo države članice. EVOP prav tako vključuje postopno oblikovanje skupne obrambne politike, ki vodi do skupne obrambe, če Evropski svet soglasno tako odloči (Cvikl 2008, 157).

V okviru predsedovanja Svetu EU, predsedstvo skupaj z državami članicami oblikuje prednostne naloge predsedstva na področju EVOP. Hkrati vsaka naslednja predsedujoča država izpostavi določena področja, katerim želi nameniti posebno pozornost. Evropski svet tako ob koncu predsedovanja sprejme poročilo o napredku na področju EVOP, njegov sestavni del je tudi mandat naslednjega predsedstva glede EVOP.

Vlada RS je novembra 2007 določila prednostne teme predsedovanja in pripravila načrte delovanja na področju SZVP. Slednja je v okviru Sveta EU obravnavana v več kot 30 delovnih skupinah in v skladu z njimi, so si predstavniki slovenskega predsedstva v pripravah zastavili cilje in pripravili načrte dela za vse zadeve, ki se v njih obravnavajo. Slovenija si je tako prizadevala za dosledno izvajanje nalog s področja SZVP (Marn in drugi 2008, 46). Natančneje, na področju EVOP so bile v ospredju šestmesečnega programa naslednje težnje:

- nadaljevanje učinkovitega in koherentnega izvajanja operacij kriznega upravljanja ter misij;
- graditev in krepitev že obstoječih civilnih ter vojaških zmogljivosti EU;
- nadaljnji razvoj strateških partnerskih odnosov v EU.

---

⁴² Visoki predstavnik Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko se redno posvetuje z EP o glavnih vidikih in temeljnih usmeritvah SZVP ter skrbi, da se mnenja EP ustrezno upoštevajo (Cvikl 2008, 155).

Kot posebne aktivnosti predsedstva pa so bile opredeljene še sodelovanje z nevladnimi organizacijami, zaščita otrok v oboroženih konfliktih in večja prepoznavnost EVOP (Marn in drugi 2008, 53).

MO je posebno pozornost namenilo Zahodnemu Balkanu, operacijam in misijam Unije, razvoju vojaških in civilnih zmogljivosti ter strateških partnerstvih odnosov med EU in Natom. Pozornost je bila namenjena tudi področju civilne zaščite, zlasti prizadevanjem za doseganje učinkovitega in hitrejšega ukrepanja ob naravnih in drugih nesrečah ter implementaciji evropskega programa za zaščito kritične infrastrukture (Direktorat za obrambno politiko 2008a, 4).

Uresničevanje nalog v pristojnosti SV iz dosjejev EVOP, je razvidno iz ocene njihove uresničitve v tabeli 6.1.

Tabela 6.1: Uresničevanje nalog iz dosjejev EVOP v pristojnosti SV

Področje	Skupaj	Težiščni	Ocena uresničitve		
			nad načrtom	doseženo	delno doseženo
Operacije in misije	6	2		6	
Civilno-vojaško usklajevanje	1			1	
Usposabljanje in vaje	3			3	
Vojaške zmogljivosti	23	5	3		2
Sodelovanje s partnerji	1		1		
Interni - organizacijski	2			2	
Dodatni dosjeji	15			15	
Skupaj	51	7	4	27	2

Vir: Šteiner v GŠSV (2008, 69).

6.2 Najpomembnejši dosežki slovenskega predsedovanja na vojaško-obrambnem področju

Najpomembnejši dosežki slovenskega predsedovanja Svetu EU na vojaško-obrambnem področju so bili doseženi na naslednjih področjih:

- Na **področju Zahodnega Balkana**, ki je predstavljalo slovensko prednostno interesno področje oz. prednostno nalogo predsedovanja in EVOP: v okviru operacije Althea, ki že peto leto uspešno poteka v Bosni in Hercegovini (BiH), je bila sprejeta odločitev, da se ohrani navzočnost sil Eufor do popolnega izboljšanja varnostnih razmer. Cilji in naloge Euforja so ostajale nespremenjene, nadaljnje zmanjševanje sil oz. morebiten konec operacije pa temelji na podrobni analizi razmer v širši regiji. Potekala so številna srečanja, na katerih so se dogovorili za številne konkretne projekte z državami Zahodnega Balkana v okviru pobude Clearinghouse za JV Evropo in katerih glavni cilj je bilo približevanje držav Zahodnega Balkana evro-atlantskim integracijam. Na področju krepitev evropske perspektive držav Zahodnega Balkana sta bila tako dosežena potrditev sodelovanja med državami v regiji in začetek dialoga pri izvajanju reform na obrambnem področju – slednje je potekalo tekom neformalnega srečanja ministrov za obrambo Jugovzhodne Evrope v Podčetrtku.
- Na **področju operacij in misij**: uspešno nadaljevanje operacije EU kriznega odzivanja in priprava načrtov ter začetek štirih novih civilnih misij – misija EUPOL v Afganistanu, misija EUSSR v Gvineji Bissau, EULEX na Kosovu in EUSSR v Kongu. Vojaška premostitvena operacija Euforja Čad/CAR se je kljub uvodnim zastojem uspešno začela in njene operativne zmogljivosti so dosežene.
- Na področju **razvoja civilnih in vojaških zmogljivosti EU**: dosežen napredek, kar se je toliko bolj potrdilo pri odpravljanju ugotovljenih primanjkljajev.
- Na področju **sodelovanja med EU in strateškimi partnerji**: spodbuda razprave o ključnih ovirah sodelovanja med EU in strateškimi partnerji – z Natom, OZN in Afriško unijo ter nadaljevanje iskanja predlogov za izboljšanje sodelovanja, predvsem pri kriznem upravljanju, zagotavljanju medsebojnega razvoja ključnih vojaških zmogljivosti ter učinkovitejši koordinaciji v operacijah.
- Na področju **varovanja človekovih pravic**: področje postaja vedno bolj pomembno, zato je bila prednostna naloga na tem področju predvsem varovanje pravic otrok in žensk v oboroženih spopadih, kjer je bil dosežen določen napredek.

- Na področju **civilne zaščite (CZ) in varovanje evropske kritične infrastrukture** – področji sicer nista del EVOP, vendar sodita v pristojnost MO: na področju CZ so bili doseženi pomembni rezultati pri krepitvi sodelovanja z državami Zahodnega Balkana. Na področju varovanje evropske kritične infrastrukture pa je slovenskemu predsedstvu uspelo pripraviti in uskladiti kompromisni predlog besedila v okviru usklajevanja Direktive o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni potrebe za izboljšanje njenega varovanja (Erjavec 2008).

6.2.1 Zahodni Balkan

EU ima na Zahodnem Balkanu jasen cilj – zagotavljanje miru in stabilnosti, kar utrjuje pot k postopni vključitvi teh držav v integracijo. Prav zato je slovensko predsedstvo na vojaško-obrambnem področju namenilo posebno pozornost Zahodnemu Balkanu, ki je predstavljalo slovensko prednostno interesno področje (prednostna naloga predsedovanja in EVOP).

Med slovenskim predsedovanjem Svetu EU je bila vzpostavljena mreža stabilizacijsko-pridružitvenih sporazumov EU z državami Zahodnega Balkana⁴³, ki potrjuje evropsko perspektivo Zahodnega Balkana in spodbuja evropsko povezovanje držav z omenjenega območja. Unija tako prispeva h krepitvi stabilnosti in vsestranskega gospodarskega razvoja regije. Med predsedovanjem je namreč prišlo do konkretnih ponudb za regionalno sodelovanje in gospodarski razvoj. Prav na slovensko pobudo se je npr. začel dialog s petimi državami Balkana o vizumski liberalizaciji. Vse države so sprejele podroben načrt o odpravi vizumov z določenimi pogoji, ki so predvsem zahteve za reforme na ključnih področjih, kot so varnost dokumentov, boj proti nezakoniti migraciji, upravljanje mej itd. (Marn in drugi 2008, 46). Proces postopka se je nadaljeval tudi po slovenskem predsedovanju⁴⁴ (Evropski parlament 2009).

---

⁴³ Tekom slovenskega predsedovanja sta bila podpisana dva pridružitvena sporazuma: sporazum s Srbijo je bil podpisan maja 2008 in sporazum z BiH junija 2008.

⁴⁴ Evropski parlament je novembra 2009 sprejel odločitev o odpravi vizumov za vstop v EU za državljane Srbije, Črne gore in nekdanje jugoslovanske republike Makedonije – datum odprave je 19. december 2009. V naslednjem letu je predvidena odprava vizumov tudi za Albanijo ter BiH, mogoče tudi za Kosovo.

Začela so se tudi pogajanja o prometnem sporazumu⁴⁵, o ustanovitvi Investicijskega sklada za Zahodni Balkan⁴⁶ in pogajanja za okrepljeno sodelovanje Zahodnega Balkana z EU na področju civilne zaščite. Dosežek na tem področju predstavlja pobuda za prenos evropske metodologije in enaka priprava ocen ogroženosti pred organiziranim kriminalom za države Jugovzhodne Evrope. Uspešna je bila tudi pobuda za prenos priporočil s področja boja proti terorizmu za države Zahodnega Balkana – slednje bi omenjene države sprejele kot temelj za vzpostavitev lastnih protiterorističnih sistemov. Slovensko predsedstvo si je prizadevalo tudi za novo pravno podlago centra SECI⁴⁷ v Bukarešti, katerega cilj predstavlja povezovanje z Europolom (Evropski policijski urad)⁴⁸ v prihodnje.

Pozornost je bila posvečena tudi Kosovu, katerega razglasitev za neodvisno državo potrjuje zavzetost za stabilnost regije in evropsko prisotnost na Kosovu, in sicer z misijo EULEX ter s posebnim predstavnikom EU. Evropska komisija je julija 2008 organizirala celo donatorsko konferenco za Kosovo.

Po tem dogodku je EU nadaljevala pristopna pogajanja s Hrvaško in Turčijo. Slovensko predsedstvo je v pristopnih pogajanjih s Hrvaško odprlo štiri poglavja, s Turčijo pa dve. Ob zaključku slovenskega predsedovanja je imela Hrvaška odprtih 20, Turčija pa osem poglavij (Marn in drugi 2008, 47).

Skupni dosežek slovenskega predsedovanja na tem področju so torej predvsem prizadevanja za povezovanje in sodelovanje balkanskih držav na eni strani ter ohranitev obvladljivih razmer na območju Kosovo-Srbija-BiH na drugi strani. Spremljanje razmer, vzdrževanje stikov in organizacija določenih dogodkov so pomembno prispevali k splošnim prizadevanjem za povezave ter krepitvi stabilnosti v tej regiji.

---

⁴⁵ Cilj prometnega sporazuma je vzpostavitev skupnega trga za kopenski in pomorski promet; oblikovanje stabilne zakonodaje, ki bo spodbujala naložbe v cestno in železniško infrastrukturo ter infrastrukturo za plovbo po celinskih vodah; povečanje učinkovitosti prevoznih sredstev in spodbujanje uravnoteženega razvoja prometa.

⁴⁶ Gre za združevanje instrumentov financiranja za Zahodni Balkan, ki bo omogočilo preglednejše in učinkovitejše financiranje regije.

⁴⁷ SECI pomeni regionalni center za boj proti čezmejnemu kriminalu.

⁴⁸ Europol predstavlja specializirano institucijo EU, katere naloga in namen je izmenjava informacij o kaznivih dejanjih z namenom izboljšanja učinkovitosti in sodelovanja med pristojnimi organi držav članic pri preprečevanju ter v boju proti hudim oblikam mednarodnega organiziranega kriminala (Policija 2009).

Izmed številnih dogodkov na tem področju, izpostavljam najpomembnejše:

- neformalno ministrsko srečanje obrambnih ministrov Jugovzhodne Evrope v Podčetrtku, na katerem sta bila v okviru krepitev evropske perspektive držav Zahodnega Balkana dosežena potrditev sodelovanja med državami v regiji in začetek dialoga pri izvajanju reform na obrambnem področju;
- konferenca Clearinghouse za JV Evropo z obravnavo konkretnih projektov sodelovanja, katerih glavni cilj je bilo približevanje držav Zahodnega Balkana evroatlantskim integracijam;
- obisk vojaškega odbora EU maja 2008 v Sloveniji, imenovan EUMC Away Day⁴⁹, katerega so se prvič udeležili vidni predstavniki zveze Nato;
- srečanje na ravni direktorjev za obrambno politiko;
- neformalno zasedanje obrambnih ministrov EU februarja na Brdu, ki pomeni prelomnico – na slednjem je bila namreč dokončno potrjena zaveza k nadaljnji krepitevi stabilnosti na tem območju in zato zmanjšana hitrost tranzicijskih sprememb pri operaciji Althea v BiH, ki zaradi trajanja predstavlja dokaz uspešnega sodelovanja obeh organizacij, EU in Nata. Odločitev v okviru operacije Althea je bila ohranitev že prisotnih sil Eufor⁵⁰ do popolnega izboljšanja varnostnih razmer (Šteiner 2008, 72).

Slovensko predsedstvo je pokazalo dosledno razumevanje razmer in njihove medsebojne povezanosti ter soodvisnosti na območju Zahodnega Balkana. Predstavniki MO in SV so predstavili svoje nacionalne poglede predstavnikom v COREPER⁵¹ ob obiskih v Sloveniji, delegacijama Političnega varnostnega odbora (PSC) in Politično-vojaške delovne skupine (PMG) ter odboroma za finančna vprašanja vojaškega in obrambnega pomena Athena. Organiziran je bil tudi poseben seminar na vojaškem področju, namenjen celostnemu pristopu k operacijam v Uniji. Na seminarju je Slovenija predstavila glavne značilnosti in stične točke, ki se pojavljajo pri tem vprašanju v EU in Natu, temelječih na slovenskih izkušnjah iz BiH.

Slovenija je na vojaškem področju tako s programom kot z omenjenimi dogodki (še posebej s seminarjem o razvoju evropskih vojaških zmogljivosti v majhnih državah) dosegla velik in pomemben napredek. Dokazala je namreč, da kljub svoji majhnosti in neizkušenosti, zadeve

---

⁴⁹ Away Day je posebna oblika dela EUMC zunaj Bruslja in vključuje poleg formalnih oblik (seje EUMC) tudi problemske delavnice in seznanitvene obiske ter srečanja.

⁵⁰ Cilji in naloge Euforja ostajajo nespremenjeni, nadaljnje zmanjševanje sil oz. morebiten konec operacije bo temeljil na podrobni analizi razmer v širši regiji.

⁵¹ COREPER je oznaka za koordinacijo predstavnikov držav članic EU, v kateri so zastopani veleposlaniki držav.

strokovno dobro obvlada, tako s stališča EU kot zveze Nato ter da zna uspešno povezovati obe omenjeni organizaciji in tako odpirati poti k reševanju problemov (Šteiner 2008, 72).

6.2.2 Operacije in misije EU

Za slovensko predsedovanje je bilo pomembno, da se potrdi pripravljenost predsedujoče države pri reševanju kriznih situacij tudi v praksi. Tako sta bili na področju operacij in misij med predsedovanjem v ospredju usoda operacije Althea v BiH ter zagon operacije vojaškega kriznega upravljanja v Čadu in Centralnoafriški republiki.

V okviru operacije Althea je bila sprejeta odločitev o ohranitvi sil EUFOR v državi dokler bo potrebno, kljub siceršnji umiritvi varnostnih razmer v BiH, cilji in naloge EUFOR pa so do nadaljnega ostale nespremenjene. Stališče MO o nujnosti nadaljnje nezmanjšane navzočnosti vojaških sil EUFOR je bilo potrjeno na ministrskih in drugih srečanjih. V operaciji je ostala udeležena tudi SV, morebitno zmanjševanje sil oz. konec operacije v prihodnje pa bo temeljil na analizi varnostnih razmer v regiji.

Za območje Zahodnega Balkana je bila po februarski odločitvi Sveta EU na tem področju sprejeta še ena odločitev, in sicer odločitev o začetku izvajanja pravno-policijske misije Eulex na Kosovu. MO je pred tem natančno spremljalo razvoj dogodkov in dinamiko priprav ter vzpostavljanje misije. Ministrstvo si je prizadevalo za transparentno sodelovanje in jasno opredeljeno vlogo mednarodnih akterjev na terenu: EU, OZN in zveze Nato. Ministrstvo je hkrati pozivalo tudi k čimprejšnjim konkretnim dogovorom med OZN in EU glede prenosa pooblastil ter opozarjalo na nujnost podpisa dogovorov o sodelovanju med EU in Natom.

Na tem področju se je tudi nadaljevalo delo načrtovanja vaj. MO je sodelovalo na osrednji načrtovalni konferenci za vajo kriznega upravljanja CME 08. SV je junija 2008 sodelovala na vaji Milex 08 in usposobila pripadnike za delovanje v poveljstvih EU ter izvedla načrtovalni sestanek za vojaško vajo Milex 09 (Direktorat za obrambno politiko 2008a, 4).

Prav tako se EU zaveda, da krize v Afriki zahtevajo vse večjo pozornost in njeno angažiranost na tem območju. MO je tako spremljal misije in vojaško operacijo v treh afriških regijah Zahodne Afrike, in sicer v Gvineji Bissau, osrednji Afriki v Čadu, Srednjeafriški republiki, Sudanu in Kongu ter regiji Afriškega roga v Somaliji in Keniji. Načrtovane aktivnosti so bile

izvedene med predsedovanjem, rezultat pa so začetek misije SSR v Gvineji Bissau ter operacije EU v Čadu in Srednjeafriški republiki. V primeru operacije v Čadu je bilo MO tudi intenzivnejše vključen v priprave na začetek operacije, ki je dosegla začetne operativne zmogljivosti marca 2008. Ob poslabšanju humanitarnih in varnostnih razmer v Čadu, je bil maja tja napoten kontingent SV, ki se je pridružil štirim pripadnikom SV. Ti so zagotavljali varnost na območju odgovornosti mirovnih sil EU, zbirali obveščevalne podatke, patroljirali ter opazovali in varovali begunska taborišča, hkrati pa so zagotavljali zaščito humanitarnih delavcev ter njihovih aktivnosti. 15 pripadnikov SV je eno leto delovalo v sestavi francoskega bataljona na jugovzhodu Čada ob meji s Sudanom in Srednje afriško republiko. V Čadu so bili trije slovenski kontingenti po štiri mesece od 15. marca 2008 do 15. marca 2009. Operacija je imela kot največja vojaška operacija velik pomen za EU in Slovenijo, ki je s tem začela z izvajanjem aktivnosti na Afriškem kontinentu. Misija je v Čadu zaradi težkih podnebnih in negotovih političnih, družbenih ter ekonomskih razmer predstavljala eno najtežjih mirovnih nalog SV (Pišlar 2008, 22).

6.2.3 Razvoj civilnih in vojaških zmogljivosti EU

Pri razvoju vojaških zmogljivosti je bil med slovenskim predsedovanjem v ospredju razvoj sil za hitro posredovanje, predvsem delo pri reviziji Koncepta hitrega vojaškega odzivanja EU in vprašanja evropskih hitrih odzivnih oz. evropskih bojnih sil (Šteiner 2008, 73).

V okviru omenjenih evropskih bojnih skupin se je začela njihova standardizacija pripravljanih dejavnosti, usklajevalna konferenca o sodelovanju skupin in standardizacijske konference ter druge dejavnosti za pripravo enotnega dokumenta. SV je pod vodstvom Slovenije kot predsedujoče države imela za potrebe posredovanja ob morebitnih kriznih razmerah pripravljen kontingent vojakov za posredovanje. Vloga SV je bila namreč tudi zagotavljanje kontingenta SV v bojno skupino EU in slednji je bil prvič v pripravljenosti za posredovanje od 1. julija do 31. decembra 2007 (Napotnik 2007b, 9).

Zgoraj omenjeno **Enotno poročilo o napredku pri razvoju in zagotavljanju zmogljivosti** je pod slovenskim vodstvom pripravila delovna skupina EUMC za doseganje glavnega cilja 2010 (HTF EUMC)⁵² in je bilo potrjeno s strani EUMC. V Poročilu so bile poleg vsebinskega

---

⁵² Predsedujoči HTF EUMC je bil podpolkovnik Sam Zanoškar, njegov namestnik pa major g. Janez Pungaršek. To je pripravljala delovna skupina vojaškega odbora in zanj pripravlja dokumente ter

napredka na področju zmogljivosti predlagane tudi nadaljnje aktivnosti za naslednje predsedstvo in možnosti za izboljšanje poročanja o razvoju vojaških zmogljivosti. HTF je v sodelovanju z EUMS pripravila tudi zbornik izkušenj s področja načrtovanja, priprav in razpoložljivosti zmogljivosti. Gre za zbornik izkušenj, časovno razporejenih glede na faze načrtovalnega procesa. Med slovenskim predsedovanjem je bil po predvidenem časovnem načrtu končan tudi del Načrta razvoja zmogljivosti, ki predstavlja temeljni dokument o nadaljnjem razvoju evropskih vojaških zmogljivosti in usmerja dejavnosti držav članic ter obrambnih načrtovalcev, sektor raziskav in razvoja, vojaško industrijo in druge subjekte v razvoj prihodnjih vojaških zmogljivosti do leta 2025 oz. še pozneje.

Slovensko predsedstvo je za razvoj civilnih in vojaških zmogljivosti dobilo priznanje, zlasti za prispevek k skupnemu načrtovanju in izvajanju usposabljanja civilnih strokovnjakov ter pripadnikov policije in vojske.

6.2.4 Evropska obrambna agencija

EDA je bila ustanovljena s Skupnim ukrepom 12. julija 2004, njene članice pa so vse države članice EU razen Danske, ki ne sodeluje pri EVOP. Agencija podpira Svet in države članice pri trudu za izboljšanje obrambnih zmogljivosti EU na področju kriznega upravljanja ter vzpostavlja zmogljivosti za izvajanje EVOP⁵³ (Vidrih 2008, 124). Agencija predlaga tudi večstranske projekte za izpolnjevanje ciljev glede vojaških zmogljivosti, podpira raziskave na področju obrambne tehnologije, prispeva k določanju in po potrebi izvajanju koristnih ukrepov za krepitev industrijskih ter tehnoloških temeljev obrambnega sektorja in izboljšanju učinkovitosti vojaških odhodkov. Znotraj Agencije se za izvajanje skupnih projektov oblikujejo posebne skupine, v katerih sodelujejo države članice. Po potrebi, Agencija izvaja svoje naloge skupaj z Evropsko komisijo (Cvikl 2008, 160). Vodja Agencije⁵⁴ je generalni

---

odločitve glede doseganja HTF. Gre za načrtovanje zmogljivosti EU, ki so nujne za izvajanje njenih vojaških operacij. Skupino poleg predsedstva in Sekretariata Sveta EU sestavljajo nacionalni delegati, ki so večinoma iz vojaških predstavništev v Bruslju. HTF EUMC je edina vojaška delovna skupina, ki ji predsedujejo države članice.

⁵³ Zagotavljanje zmogljivosti je celota aktivnosti na različnih področjih, in sicer od raziskav in tehnologije do razvoja, standardizacije, oblikovanja, preizkušanja, akvizicije, rabe, nadgradenj in razgradnje sredstev, ob upoštevanju konceptov in doktrin ter potrebnem usposabljanju in zagotavljanju operativne pripravljenosti.

⁵⁴ Sedanji vodja Agencije je g. Javier Solana.

sekretar/visoki predstavnik za SZVP in je odgovoren za splošno organizacijo ter delovanje agencije, katero operativno vodi izvršni vodja⁵⁵ Agencije.

Predsedujoča država Svetu EU se posredno in neposredno vključuje v dejavnosti, povezane z delom Agencije. Neposredno se vključuje povsod, kjer se vsebine nanašajo na pristojnosti in delo institucionalnih teles⁵⁶, posredno pa tam, kjer delo teles in organov Agencije predstavljajo usmerjevalni odbori in različni projekti, programske in v ta namen imenovane skupine. Gre torej za intenzivno sodelovanje Agencije s predsedujočo državo, kar omogoča napredek na področju varnostne in obrambne politike. Njuni predstavniki določajo teme skupnih interesov za nadaljnje obravnave – tako je bilo tudi pri slovenskem predsedovanju.

Slovensko predsedovanje v okviru EDA je bilo posebej intenzivno, saj je MO podpiralo njeno delovanje, tako pri vzpostavljanju in vodenju skupnih projektov na področju raziskav in tehnologije ter združenih investicijskih programov kot tudi pri njenem najnovejšem usmerjanju v programe obrambnega opremljanja – delo na področju EDA je potekalo v okviru mandata za področje EVOP, izpostavljene pa so bile naslednje vsebine:

- zagotavljanje podpore aktivnostim EDA;
- krepitev EDTIB⁵⁷ (*European Defence Technological and Industrial Base* – Evropska obrambna tehnološka in industrijska baza);
- nadaljevanje dela s pripravo podlag za omrežno omogočene zmogljivosti;
- dokončanje načrta za razvoj zmogljivosti.

Najpomembnejši dogodki v Sloveniji so bili: majsko srečanje GEARC, zasedanje usmerjevalnega odbora EDA v formaciji obrambnih ministrov in okrogla miza, o kateri več v nadaljevanju. Slovenija je kot predsedujoča država skladno z določili skupnega ukrepa sodelovala pri obravnavi predvsem naslednjih vsebin:

- letno in polletno poročilo o delu Agencije;
- finančni in delovni načrt;
- vsi projekti tipa A⁵⁸;

---

⁵⁵ Sedanji izvršni vodja Agencije je g. Alexander Weiss.

⁵⁶ Institucionalna telesa so predvsem GAERC, PSC, EUMC in EUMS.

⁵⁷ EDTIB zagotavlja EU dostopnost in sposobnost mednarodnega sodelovanja pri razvoju ter proizvodnji obrambne opreme.

⁵⁸ Projekti tipa A so programi, v katerih sodelujejo vse države ali večina od njih (imajo tudi možnost, da ne sodelujejo). V projektih tipa B, ki imajo tudi možnost vključitve, pa sodelujeta dve ali več držav.

- izvajanje in dopolnjevanje skupnega ukrepa ter drugih aktov Agencije (npr. finančna in kadrovska pravila).

Na podlagi programa predsedovanja pa so bili pripravljene naslednji dokumenti: Evropska obrambna strategija za področje raziskav in tehnologije, predlog Načrta za razvoj zmogljivosti, osnutek koncepta za omrežno omogočene zmogljivosti za operacije EVOP, načrti (dosjeji) za izvedbo oz. *Road map*, akcijski načrti oz. *Battle plan*⁵⁹ itd. Končna oblika dosjejev EDA je nastala iz predloga dosjejev, ki so bili pripravljene do junija 2007. Predlog je vseboval osem dosjejev in je predstavljal inventuro tega, kar je bilo potrebno in pomembno uresničiti med predsedovanjem. Zadnja verzija dosjejev za tovrstno področje je vsebovala samo še dva dosjeja, in sicer prvo za področje Skupnega ukrepa (revizija, izvajanje in poročanje) ter drugo za področje strategij, konceptov in projektov.

Med slovenskim predsedovanjem je prišlo tudi do prve obravnave dveh direktiv iz obrambnega paketa, ki ga je pripravila Evropska komisija – direktiva o transferjih znotraj EU in direktiva o obrambnem naročanju. Obe direktivi sta pomembni za obrambno področje in se navezujeta na delo Agencije, ki je poskušala vsaj posredno biti vključena v obravnavo, vendar slednje ni bilo mogoče. Slovenija je zato Agenciji preko kontaktnih oseb, odgovornih za obravnavo obeh direktiv, posredovala ključne informacije glede poteka in vsebinske obravnave obeh aktov.

Posebno obliko dela pa je predstavljalo sopredsedovanje zmogljivostni skupini EU-Nato, katero sestavljajo predstavniki EU v PMG. Vsebino dela so večinoma pripravljali predstavniki EDA iz EU ter skupine, imenovane Konferenca nacionalnih oborožitvenih direktorijev⁶⁰ iz Nata.

Junija 2008 je v Sloveniji potekala že omenjena okrogla miza⁶¹ o vplivu krepitve skupne EDTIB malih in srednjih podjetij v/iz državah članicah EU. Namen okrogle mize je bila spodbuda široke razprave in določitev najboljše rešitve za regionalno-nacionalno uravnoteženo vključevanje malih in srednjih podjetij v evropsko dobavno verigo obrambnih

---

⁵⁹ Pristopa *Road map* in *Battle plan* sta bile prenesena iz izkušenj Danske, ki pa ne sodeluje v aktivnostih EVOP, niti ni članica EDA.

⁶⁰ Skupina se izmenično sestaja na sedežu Nata in EU, običajno štiri do petkrat tekom predsedovanja ter obravnava vsebine s področja zmogljivosti.

⁶¹ Sklepi okrogle mize so na MO in še niso bili javno objavljeni. Prav tako še ni bila izdelana zgoščanka z zbirom vsebin, povezanih z dogodkom.

izdelkov oz. storitev, njihovo vključevanje za odstranjevanje institucionalnih ovir in vzpostavljanje ugodnejšega poslovnega okolja za njihovo delovanje (Šteiner 2008, 74).

Prednostne zahteve so v zadostni meri odražale tako ambicije Slovenije kakor tudi potrebe EU na tem področju. Mandat predsedovanja je bil večinoma uresničen, saj je bila večina ciljev na tem področju tekom predsedovanja dosežena: oblikovan je bil drugi skupni investicijski program ICET, ki ga je predlagala Slovenija in izvedena je bila okrogla miza na temo EDTIB. Slovenija je tako pustila pečat, zlasti na področju vključevanja malih in srednjih podjetij v EDTIB. Več držav je namreč že tekom predsedovanja prosilo Slovenijo za posredovanje izkušenj na tem področju, predvsem Češka, Madžarska in Belgija (Vidrih 2008, 123–135).

6.2.5 Strateška partnerstva med EU in drugimi mednarodnimi organizacijami

Odnosi Unije z mednarodnimi organizacijami so omenjeni v Pogodbi o delovanju Evropske unije, kjer je zapisano o sodelovanju EU z naslednjimi organizacijami: OZN in njihovimi specializiranimi agencijami, Svetom Evrope ter Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj. EU vzdržuje ustrezne odnose tudi z drugimi mednarodnimi organizacijami (Cvikl 2008, 271). O strateških partnerstvih med EU in omenjenimi organizacijami je bilo tekom diplomskega dela že nekaj napisano, a naj izpostavim najpomembnejše.

Slovensko predsedstvo si je pri delovanju EUMC, EUMS in operativne delovne skupine HTF prizadevalo za uveljavitev modela širokega sodelovanja in povezave z Natom. Kljub temu, da je v začetku obstajal dvom posameznih držav članic, je tovrstni pristop pokazal, da je tak model lahko uspešen. Med EU in Natom so bili namreč doseženi opazni premiki tako na operativni kot tudi na strateški ravni. Šlo je za poglobitev sodelovanja in se razpravljalo o konkretnih projektih, ki jih je Slovenija vodila v okviru delovnih teles oz. odborov na višjih ravneh ter v okviru srečanj direktorjev za obrambno politiko in ministrov za obrambo držav članic EU (Pišlar 2008, 8). Uspeh je temeljil na dejstvu, da je bil nacionalni interes za skupnim evropskim in da je bil cilj delovanja usmerjen skupne medagencijske napore.

Oba najvišja generala v EUMC in EUMS sta ob zaključku predsedovanja pohvalila slovensko predsedstvo glede omenjenega modela in zagotovila, da bosta tako Štab kot Odbor v

prihodnjem delovanju uporabila »slovenski model«. Dosežen je bil napredek v sodelovanju v odnosih EU-Nato, EU-OZN in EU-Afriška unija ter napredek pri vprašanih sodelovanja v operacijah, pri Natu pa pri zagotavljanju skupnih zmogljivosti (Šteiner 2008, 79).

6.2.6 Zaščita pravic otrok in žensk v oboroženih spopadih

Zaščita pravic otrok in žensk v oboroženih spopadih je bila prav tako med nalogami Slovenije tekom predsedovanja, ki je namenila posebno priložnost predvsem pravicam otrok in položaju žensk v oboroženih spopadih – pri tem je pomemben zlasti prispevek razvojnega sodelovanja in humanitarne pomoči EU. Poudarila je tudi pomen učinkovitega odziva EU na vprašanje žensk v oboroženih spopadih, in sicer kontekstu krepitev vloge žensk pri preprečevanju in reševanju konfliktov ter vzpostavljanju miru.

Pomembna pozornost je bila namenjena delovanju EU v mehanizmih OZN za človekove pravice. Kot predsedujoča in kot članica Sveta EU, si je Slovenija prizadevala za ustrezen začetek novega mehanizma OZN za pregled spoštovanja človekovih pravic v vseh državah članicah. Slovenija je oblikovala stališča EU in jih zastopala na dveh izrednih sejah Sveta, ki hkrati predstavljata tudi prvi pravi vsebinski zasedanji na omenjeno temo.

V ospredju so bila tudi prizadevanja za krepitev učinkovitosti mehanizmov za promocijo človekovih pravic v SZVP. Rezultat slednjega ponazarjajo tri posodobljene smernice EU⁶² (od sedanjih petih) o človekovih pravicah in začetek uresničevanja smernic o pravicah otrok.

Tematika človekovih pravic je bila torej vključena v pomembnejša srečanja na politični ravni, slovensko predsedstvo pa je ob že vzpostavljenih dialogih in konzultacijah o človekovih pravicah izvedlo tudi dva nova dialoga, in sicer:

- dialog z Afriško unijo, ki je del strategije EU za Afriko;
- dialog s Turkmenistanom kot del srednjeazijske strategije EU.

Dosežek slovenskega predsedstva je viden v celostnem pristopu k vprašanju človekovih pravic, ki hkrati povezuje razvojno politiko, varnost in človekove pravice. Največji rezultat

---

⁶² Tri posodobljene smernice EU so naslednje: smernice proti mučenju, proti smrtni kazni in smernice o pravicah otrok v oboroženih spopadih.

prisrdevanj na tem področju pa predstavlja dejstvo, da so pravice otrok, predvsem otrok v oboroženih spopadih, zapisane v sklepih Evropskega sveta (Marn in drugi 2008, 51–52).

6.2.7 Zunanji vidiki boja proti terorizmu

Zunanji vidiki boja proti terorizmu so obravnavani v okviru drugega stebra EU⁶³ in temeljijo na preprečevanju le-tega, obstaja pa tudi Strategija Unije za boj proti terorizmu iz leta 2005. Strategija je nastala z namenom narediti varnejšo Evropo ob spoštovanju človekovih pravic, da bodo njeni državljani živeli v svobodnem, varnem in pravičnem okolju. Strategija vsebuje naslednja štiri področja: preprečevanje, zaščita, pregon in odziv na teroristična dejanja (Svet EU 2009a).

Boj proti terorizmu je bil v okviru 18-mesečnega programa prav tako opredeljen kot ena izmed prednostnih nalog predsedstev, s ciljem nadaljnjega uresničevanja strategij in akcijskih načrtov Unije v boju proti terorizmu, posebnih ukrepov ter sodelovanja z mednarodnimi organizacijami (predvsem z OZN, Natom in drugimi mednarodnimi organizacijami, kot sta Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi in Svet Evrope) in tretjimi državami (Ministrstvo RS za zunanje zadeve 2006).

Slovensko predsedstvo je napovedalo zagotovitev kontinuitete ukrepanja proti mednarodnemu terorizmu, predvsem z uresničevanjem strategij in akcijskih načrtov kot so: splošni boj proti terorizmu, preprečevanje njegovega financiranja, preprečevanje radikalizacije in novačenja ter nadzor nad eksplozivi (Slovensko predsedstvo EU 2008, 2008c). Slovenija je tako nadaljevala aktivnosti na področju implementacije zunanjih vidikov strategij in akcijskih načrtov EU s področja boja proti terorizmu ter hkrati krepila horizontalno sodelovanje s prvim⁶⁴ in tretjim⁶⁵ stebrom. Temeljno vodilo pri implementaciji navedenih dokumentov sta bila spoštovanje človekovih pravic in vladavina prava.

---

⁶³ Drugi steber EU predstavlja skupna zunanja in varnostna politika, kjer odločitve sprejema Svet EU sam (Evropska komisija 2009).

⁶⁴ Prvi steber EU predstavlja domena Skupnosti, ki zajema večino skupnih politik, odločanje pa poteka na podlagi »metode Skupnosti« ter spada v pristojnost Komisije, Parlamenta in Sveta.

⁶⁵ Tretji steber EU predstavlja pravosodje in notranje zadeve, kjer odločitve sprejema izključno Svet (Evropska komisija 2009).

Glavne aktivnosti slovenskega predsedstva na tem področju so bile naslednje:

- Doseči znotraj EU in v dialogu s partnerji v okviru sodelovanja z OZN soglasje o osnutku celovite konvencije OZN o mednarodnem terorizmu. V ta namen so potekale priprave na formalno konferenco o uresničevanju globalne strategije OZN za boj proti terorizmu.
- Poseben poudarek je bil na političnem dialogu s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami – organizirane so bile trojke z ZDA, Rusko federacijo, Turčijo in Marokom ter izmenjava mnenj z OZN in Organizacijo ameriških držav. Slovenija je v okviru tehnične pomoči nadaljevala aktivnosti za opredelitev konkretnih projektov z Alžirijo in Marokom ter začela priprave na tehnično pomoč državam Sahela, ki postaja čedalje pomembnejši.

Za preprečevanje radikalizacije in novačenja so bili obravnavani nadaljnja uveljavitev strategije medijskega komuniciranja ter projekti, ki bi jo podprli. Za preprečevanje financiranja terorizma so bile tako izvedene naslednje delavnice:

- EU in ZDA o finančnih sankcijah;
- EU in ZDA o preprečevanju financiranja terorizma;
- EU in Zalivski svet o sodelovanju pri preprečevanju financiranja terorizma.
- Tudi območje Zahodnega Balkana se ni moglo izogniti obravnave glede morebitne povezave grožnje terorizma z organiziranim kriminalom in trgovino z mamili. Obravnavali so vplive na varnost EU in držav članic, dotaknili pa so se tudi trgovine z mamili v Afganistanu in financiranja terorizma.
- V okviru evromediterranskega partnerstva je bilo v ospredju vprašanje preprečevanja zlorabe interneta za teroristične namene ter varovanja človekovih pravic v boju proti terorizmu in pravosodnega sodelovanja (Marn in drugi 2008, 55).

6.2.8 Evropska sosedska politika

Slovensko predsedstvo si je prizadevalo za poglobljanje evropske sosedske politike in naloga je bila predvsem krepitev v enotnem političnem okviru skladno s sklepi Evropskega sveta iz junija 2007, predlogi Evropske komisije ter poročili iz aprila 2008 o napredku za dvanajst držav partneric evropske sosedske politike. Dosežek na tem področju predstavlja splošno soglasje med državami članicami o glavnih načelih te politike, ki temeljijo na načelu diferenciacije in individualnega pristopa ter krepitvi zavesti o skupnem lastništvu.

Med pomembnejše dosežke v okviru evropske sosedске politike uvrščamo uradni začetek implementacije skupne pobude držav širše regije Črnega morja in EU ter jo imenujemo Črnomska sinergijska pobuda. S pobudo je bila začrtana politična usmeritev skupnih aktivnosti v omenjeni regiji.

Maja 2008 je bila predstavljena še ena pobuda, in sicer glede vzhodnega dela evropske sosedске politike, imenovana poljsko-švedska pobuda za ustanovitev vzhodnega partnerstva. Cilj pobude je okrepitev omenjenega vzhodnega dela evropske sosedске politike. Evropski svet je junija 2008 pooblastil Evropsko komisijo, da na podlagi pobude Evropskega sveta marca 2009 pripravi načrt uresničevanja vzhodnega partnerstva (Marn in drugi 2008, 47).

6.2.9 Civilna zaščita

Unija v okviru CZ spodbuja sodelovanje med državam članicami, da bi te izboljšale učinkovitost sistemov preprečevanja naravnih nesreč ali nesreč, ki jih povzroči človek ter varstva pred njimi. Cilji dejavnosti EU na tem področju so:

- podpiranje in dopolnjevanje dejavnosti držav članic na vseh ravneh pri preprečevanju tveganja, pripravljenosti osebja in odzivanju na nesreče;
- spodbujanje hitrega in učinkovitega operativnega sodelovanja v EU med nacionalnimi službami CZ;
- izboljšanje doslednosti ukrepov CZ na mednarodni ravni (Cvikl 2008, 259).

Civilna zaščita je v pristojnosti vsake države članice povezave, Skupnost pa pri tem podpira njihove nacionalne dejavnosti in jih po potrebi dopolnjuje ter usklajuje. Namen civilne zaščite je boljša zaščita ljudi, okolja, lastnine in kulturne dediščine ob nesrečah, ki se zgodijo v znotraj in zunaj Unije. V Svetu EU je za delo na tem področju odgovorna PROCIV (*Council Working Party on Civil Protection* – Delovna skupina za civilno zaščito), ki obravnava predvsem samo civilno zaščito, medtem ko le-ta od leta 2006 na ločenih zasedanjih obravnava tudi zaščito evropske kritične infrastrukture.

V Slovenije je dejavnosti na področju civilne zaščite med predsedovanjem prevzel URSZR, v okviru katerega sta bili oblikovani ožja in širša delovna skupina ter usklajevalna skupina za intervencije v tretjih državah. Za usklajevanje dela na ravni MO je bila oblikovana tudi

operativna skupina. Splošni načrt dela je bil začrtan v skupnem 18-mesečnem programu, med slovenskim predsedovanjem pa so bile dejavnosti usmerjene na naslednja tri področja:

- izboljšanje odziva EU na nesreče;
- sodelovanje s tretjimi državami, predvsem z državami Zahodnega Balkana;
- sodelovanje z mednarodnimi organizacijami.

Eno težiščnih področij dela je torej predstavljalo sodelovanje s tretjimi državami, predvsem z državami Zahodnega Balkana oz. Jugovzhodne Evrope. Februarja 2008 je bil organiziran seminar o krepitvi sodelovanja na področju civilne zaščite z državami kandidatkami in državami Zahodnega Balkana. Na njem so podprli nadaljnjo krepitev sodelovanja, oblikovana pa je bila tudi Blejska pobuda o sodelovanju z državami Zahodnega Balkana. Pobuda vsebuje konkretne predloge za doseg cilja, ključni del dokumenta pa predstavlja zaveza o oblikovanju celovitega programa znotraj tedanjih dokumentov, ki bi vseboval številne dejavnosti⁶⁶. Na podlagi pobude so bili oblikovani tudi sklepi Sveta EU, ki so Evropski komisiji naložili pripravo celovitega programa nadaljnjega sodelovanja z državami Zahodnega Balkana na tem področju.

Slovensko predsedstvo si je prizadevalo za prenovo in nadgradnjo mehanizma EU v sodelovanju z drugimi mednarodnimi mehanizmi civilne zaščite. Ta bi omogočal usklajen odziv držav članic in Skupnosti ob pojavu situacij, ki bi zahtevale njegovo aktiviranje⁶⁷. Doseženo je bilo soglasje o izboljšanju izmenjave informacij ob večjih nesrečah med Centrom Evropske komisije za spremljanje in obveščanje ter Natovim Evroatlantskim centrom za usklajevanje pomoči ob nesrečah, kadar sta oba aktivirana. Sam mehanizem civilne zaščite je bil med slovenskim predsedovanjem večkrat aktiviran, Slovenija je namreč politično usklajevala intervencije ob potresu v Kirgizistanu, ob poplavah v Ekvadorju in Boliviji, po divjanju ciklona v Mjanmaru in ob potresu na Kitajskem.

Slovenija je bila uspešna tudi na drugih področjih CZ. Sprejet je bil drugi paket sklepov Sveta EU o izboljšanem odzivanju EU na nesreče in nakazane aktivnosti pri obvladovanju nesreč ter

---

⁶⁶ Aktivnosti programa omogočajo državam kandidatkam za vstop v EU in državam Zahodnega Balkana naslednje: sodelovanje v instrumentih civilne zaščite na ravni EU, sodelovanje pri usposabljanju, vajah in izmenjavi strokovnjakov, sodelovanje na področju sistemov za zgodnje opozarjanje in pomoč pri uvedbi enotne evropske številke za klic v sili 112, seznanjenje z instrumenti predpristopne pomoči, dajanje vzajemne pomoči ob večjih nesrečah ter podpora razvoju zmogljivosti držav kandidatk in regionalnih zmogljivosti.

⁶⁷ To velja za nesreče in krize znotraj EU ter v tretjih državah, ne glede na njihov vzrok.

usklajena sta bila Inventorij instrumentov EU na področju kemičnih, bioloških, radioloških in jedrskih tveganj in Priročnik EU za usklajevanje ob nesrečah in krizah.

Poleg seminarja je maja potekalo 20. neformalno srečanje generalnih direktorjev za civilno zaščito držav članic povezave, evropskega gospodarskega prostora⁶⁸ in držav kandidatk. Srečanje predstavlja redno polletno srečanje generalnih direktorjev, ki ga gosti predsedujoča država⁶⁹. Na srečanju sta se potrdili pripravljenost in zanimanje za nadaljnjo krepitev sodelovanja med EU in Jugovzhodno Evropo. Slovenija je namreč med predsedovanjem naredila velik korak glede približevanja držav kandidatk in potencialnih kandidatk z Zahodnega Balkana Evropski uniji, saj so dosegli skorajšnje sprejetje sklepa Sveta EU o sodelovanju s kandidatkami in potencialnimi državami kandidatkami na področju civilne zaščite. Bistvena sta večje vključevanje teh držav v mehanizem CZ skladno z obstoječimi možnostmi in podpora razvoju nacionalnih sistemov.

Prav tako je naloga predsedujoče države na tem področju politična koordinacija intervencij v okviru mehanizma CZ Unije ob večjih nesrečah v tretjih državah. Slovenija je tako zagotavljala ustrezno strokovno podporo tej koordinaciji v okviru svojih pristojnosti in mehanizem se je tekom predsedovanja Slovenije petkrat⁷⁰ aktiviral (Dobnik Jeraj 2008, 23).

Slovenija je torej uspešno dosegla zastavljene cilje na področju CZ. Največji dosežek predstavlja povezovanje z državami Zahodnega Balkana, sicer pa si je Slovenija pridobila pomembne izkušnje ter znanja o delovanju mednarodnega sistema pomoči. Izkušnje si je pridobila tudi pri spremljanju nesreč po svetu in pri političnem usklajevanju, ki ju je opravljala kot predsedujoča država. Postala je izkušena članica mehanizma CZ, ki bo lahko v prihodnje z večjo odgovornostjo predlagala izboljšave in nove rešitve pri nadaljnjem razvoju mehanizma (Volaj 2008, 107–116).

---

⁶⁸ Evropski gospodarski prostor tvorijo države članice EU in tri države članice Efte – Liechtenstein, Norveška in Islandija.

⁶⁹ Na njem izražena mnenja ne prejudicirajo odločitev v Svetu EU, pa vendar so njihova stališča zelo pomembna usmeritev za nadaljnje delo Evropske komisije na področju civilne zaščite. Prav tako je srečanje pomembno z vidika medsebojne izmenjave informacij in mnenj ne le glede evropske civilne zaščite, temveč tudi glede razvoja nacionalnih sistemov.

⁷⁰ Mehanizem se je aktiviral ob potresu v Kirgizistanu, v primeru opustošenja ciklona v Mjanmar ipd.

6.2.10 Zaščita evropske varnostne infrastrukture

V okviru enotne politike EU deluje EPCIP (*European Programme for Critical Infrastructure Protection* – Evropski program za zaščito kritične infrastrukture), s katerim Unija poskuša medsektorsko in interdisciplinarno povezati aktivnosti na tem področju⁷¹. Aktivnosti na evropski ravni potekajo z namenom izboljšanja komunikacije, usklajevanja in sodelovanja med vsemi zainteresiranimi stranmi na nacionalni ter EU ravni. Skladno s tem, so bile ambicije slovenskega predsedstva predvsem zagotoviti uspešno delo in doseganje ciljev Evropske komisije v usklajenosti z nacionalnimi interesi držav članic povezave. Prav zato je bila oblikovana delovna skupina za civilno zaščito⁷², ki se je ukvarjala s tematiko zaščite evropske kritične infrastrukture, pri aktivnem spremljanju vsebine pa je skupina neposredno sodelovala tudi s SPBR.

Z enakim ciljem, kot ga je imela tedaj EU z EPCIP, je delovna skupina obravnavala in usklajevala predlog direktive, katere cilj je bil vzpostavitev splošnih in posebnih postopkov glede ugotavljanja ter določanja evropskih kritičnih infrastruktur (EKI) ter ocene potrebe za izboljšanje njihove zaščite. V EU je namreč obstajalo več kritičnih infrastruktur, katerih posledice bi v primeru njihovih poškodb ali uničenja, imele vpliv na eno ali več držav članic. EU si je tako prizadevala vzpostaviti enoten okvir, da bi se tovrstne kritične infrastrukture z nadnacionalno razsežnostjo identificirale in določile kot EKI, kar bi bilo mogoče doseči le z omenjenim pristopom – torej s skupnim postopkom glede ugotavljanja EKI in ocene potreb za izboljšanje zaščite infrastruktur (Napotnik 2007a, 11).

Omenjeni enotni okvir je predstavljal glavni cilj na tem področju in je bil med slovenskim predsedovanjem tudi dosežen, in sicer uskladitev in sprejetje Direktive o ugotavljanju in določanju evropske kritične infrastrukture ter o oceni za izboljšanje njenega varovanja. Kompromisni predlog besedila omenjene direktive je bil dosežen na junijski seji Sveta za pravosodje in notranje zadeve in določa postopek ugotavljanja, določitve in zaščito evropske kritične infrastrukture na ravni držav članic EU. Z Direktivo je predvidena tudi postopna ureditev tega področja (Direktorat za obrambno politiko 2008a, 7).

---

⁷¹ Gre za aktivnosti povezane z zaščito kritične infrastrukture, katerih poškodovanje, uničenje ali okvara zaradi terorističnih napadov, naravnih nesreč, malomarnosti, nesreč ali vdorov hekerjev, kriminalne dejavnosti in zlonamernega vedenja, lahko povzroči ogrožanje življenja ljudi ter lastnine in moti gospodarske ter druge življenjsko pomembne funkcije na vseh ravneh življenja državljanov EU.

⁷² Skupino je vodil direktor Urada za civilno obrambo na MO, g. Rolando Žel s sodelavci.

7 KOMUNICIRANJE Z JAVNOSTMI IN ANALIZA MEDIJSKEGA POROČANJA O DOGODKIH SLOVENSKEGA PREDSEDOVANJA V IZVEDBI MO

Priprave na slovensko predsedovanje so vsebovale pet področij, med katerimi je bilo tudi področje komuniciranja z javnostmi. Oblikovana je bila Skupina za komuniciranje z javnostmi in promocijo, ki je pripravila program aktivnosti na državni ravni in katero je vodil Urad vlade za informiranje. Komunikacijski načrt v MO pa je oblikovala ministrska Služba za odnose z javnostmi (SOJ) v sodelovanju s projektno skupino, ki je skrbela za koordinacijo priprav na predsedovanje na področjih v pristojnosti MO. Na širši, državni ravni, je bilo oblikovano spletno mesto, namenjeno internemu komuniciranju sodelujočih pri projektu predsedovanja. Širšo notranjo javnost so o pripravah obveščali prek notranjega elektronskega omrežja, medtem ko je MO obveščal zunanjo javnost prek svojega spletnega mesta in posebnega spletnega mesta, vzpostavljenega prav za ta namen že pred začetkom predsedovanja. Pomembno vlogo pri tem je imela revija Slovenska vojska⁷³ in tudi slovenski vojaški diplomatski predstavniki v tujini, prek katerih je potekalo obveščanje širše mednarodne javnosti.

Pomembno vlogo med samim predsedovanjem so imeli tudi uradni govorniki na ministrstvih, ki so v komunikaciji z domačimi in tujimi novinarji zagotavljali javnost sprejetih odločitev na dogodkih. Predvsem na to vlogo se je morala Slovenija posebej pripraviti, saj vse do predsedovanja Svetu EU v prvi polovici leta 2008 država ni imela tovrstne navade komuniciranja ministrstev z javnostmi prek uradnih govorcev (razen v redkih izjemah). V MO je bil tako za čas predsedovanja imenovan uradni govorc ministrstva⁷⁴ za komuniciranje z javnostmi o predsedovanju. Slednji je pri svojem delu sodeloval z zaposlenimi v SOJ, ki je pred in med predsedovanjem skrbela, da so tako domači kot tuji javnosti zagotavljali sprotno in korektno obveščanje o aktivnostih ministrstva v okviru predsedovanja. Glavni komunikacijski poudarki so izhajali iz programa predsedovanja in iz prednostnih nalog, zlasti nalog s področja EVOP ter CZ (Direktorat za obrambno politiko: Urad za upravljanje človeških virov in Služba za finance 2007, 8).

---

⁷³ Revija Slovenska vojska je informativno-vojaško strokovno glasilo MO, katerega prispevki ne izražajo uradnih stališč ministrstva. Revija izhaja dvakrat mesečno, julija in avgusta pa izide ena številka.

⁷⁴ Uradni govorc MO za komuniciranje z javnostmi o predsedovanju je bil polkovnik g. Edmond Šarani.

V okviru velikega projekta so na podlagi obveščanja in organizacije medijskih aktivnosti o dogodkih na področju obrambe poskušali vzbuditi čim večjo pozornost nacionalnih in tujih množičnih občil. To je bilo doseženo predvsem ob neformalnem srečanju ministrov za obrambo EU na Brdu pri Kranju, katerega so se udeležili vsi vplivni novinarji in dopisniki iz Bruslja. Ob tem je bilo okrepljeno tudi sodelovanje s slovenskimi nacionalnimi in lokalnimi radijskimi postajami, med katerimi so predvsem slednje poročale o vseh pomembnejših dogodkih ministrstva med predsedovanjem (Pavšič 2008b, 13). Sicer pa je slovenskemu predsedovanju nasploh mednarodna javnost namenjala veliko pozornost, saj se je 26 srečanj udeležilo skoraj 1000 tujih novinarjev in poročevalcev, obeh zasedanj Evropskega sveta v Bruslju pa več kot 3000 novinarjev (Pišlar 2008, 13). Vse aktivnosti predsedovanja na vojaško-obrambnem področju so bile redno predstavljene na spletnem mestu predsedstva in ministrstva ter omenjeni reviji Slovenska vojska. Statistični pregled medijskih aktivnosti MO sledi v tabeli 7.1. Iz slednje je jasno razvidno, da je bilo daleč največ objav na spletiščih, s polovičnim upadom pa sledijo objave oz. članki in intervjuji za slovenske tiskane medije, medtem ko je bilo najmanj objavljenih intervjujev za tuje medije (Pavšič 2008b, 13).

Tabela 7.1: Pregled medijskih aktivnosti MO tekom slovenskega predsedovanja

Objave na internetu oz. intranetu	80
Neformalni sestanki za novinarje	16
Tiskovne konference ob ministrskih srečanjih	5
Tiskovne konference ob drugih srečanjih	4
Izjave za medije	12
Intervjuji za tuje medije	3
Izjave za tuje medije	8
Intervjuji oz. članki za slovenske tiskane medije	40
Intervjuji oz. članki za slovenske elektronske medije	8
Skupaj	176

Vir: Pavšič 2008, 13.

Naloge MO in SV v okviru predsedovanja so se uradno zaključile 11. julija 2008, ko je v Vojašnici Kranj potekala slovesnost s postrojem pripadnic in pripadnikov SV ter zaposlenih v upravnem delu ministrstva, ki so sodelovali pri projektu. Slovesnosti, ki jo je gostil načelnik GŠSV⁷⁵, sta se udeležila tudi tedanja PV in minister za obrambo. Vsi skupaj so se navzočim zahvalili za prispevek k uspešnemu predsedovanju in jim ob tem podelili spominske znake ter priznanja (SOJ 2008, 22). O omenjenem je poročala revija Slovenska vojska, to pa je bilo tudi vse glede medijskega poročanja o učinkovitem delovanju SV med predsedovanjem. Pripadnice in pripadniki SV so s tovrstno pohvalo, prejemom priznanj in spominskih znakov vsaj delno dobili priznanje za svoje vestno delo med pripravami in tekom izvedbe projekta, saj so v času predsedovanja Slovenije Svetu EU namreč izvajali pomembno podporo državnim organom in pokazali, kako se med drugim služi domovini.

---

⁷⁵ Tedanji načelnik GŠSV je bil g. Albin Gutman.

8 VERIFIKACIJA HIPOTEZ

Skozi pisanje diplomskega dela me je ves čas vodila osnovna hipoteza, da sta **MO in SV v okviru slovenskega predsedovanja Svetu EU uspešno izpeljala svoje naloge ter realizirala osnovne zastavljene cilje na varnostno-obravnem področju**. Pa lahko omenjeno hipotezo potrdim oz. zavrnem? Slednje je odvisno od potrditve oz. zavrnitve podhipotez.

- Podhipoteza: Ustanovitev posebnih skupin v MO je pripomogla k uspešnejšim pripravam dogodkov na vojaško-obravnem področju. → MO je zaradi pomembnosti in zahtevnosti projekta priprav na predsedovanje imenovalo posebne skupine, ki so pripomogle k pripravi dogodkov v pristojnosti MO in SV na omenjenem področju. Namen ustanovitve teh skupin je bil zagotavljanje usklajenega in celovitega pristopa k pripravam ter izvedbi predsedovanja Slovenije Svetu EU na področju evropske varnostne in obrambne politike ter civilne zaščite. To podhipotezo lahko potrdim.
- Podhipoteza: Naloge SV med slovenskim predsedovanjem Svetu EU so se razlikovale od primarnih nalog SV. → Vojaška doktrina med nalogami SV omenja tudi slednjo, da SV nudi podporo državnim organom in institucijam, ki obsega sodelovanje pri izvajanju določenih nalog Policije (SV je zagotavljala pomoč in podporo policijskim enotam z enoto za dekontaminacijo, pri protibombnih pregledih ter drugih logističnih nalogah), podporo diplomatskim aktivnostim in sodelovanje s civilnimi organizacijami. Skladno s tem lahko potrdimo, da je SV med predsedovanjem vse to solidno opravljala. Pa vendar je SV poleg omenjenih nalog, opravljala tudi naloge v civilnem okolju: skladiščenje protokolarnih daril in promocijskega gradiva, parkiranje in varovanje protokolarnih vozil v Vojašnici Kranj, glavna naloga operativnega centra, ki je deloval v okviru SV pa je bila načrtovanje, organizacija in koordinacija prevozov gostujočih delegacij po direktivah Sekretariata za predsedovanje EU. Če povzamemo vse skupaj, lahko podhipotezo potrdimo.
- Podhipoteza: Dodatnih zaposlitev v MO in SV za potrebe slovenskega predsedovanja Svetu EU ni bilo. → V številne aktivnosti, povezane s predsedovanjem, so bili vključeni zaposleni v MO in SV, in sicer več kot 1000 oseb. Število pripadnic in pripadnikov SV, ki so sodelovali pri predsedovanju, je ostalo enako prvotno

načrtovanemu med pripravami na predsedovanje. Zaključim lahko s potrditvijo podhipoteze.

- Podhipoteza: Uspešno sodelovanje pripadnic in pripadnikov SV v projektu slovenskega predsedovanja Svetu EU je imelo pozitiven vpliv na javno podobo SV oz. SV je dobila javne pohvale za svoje delovanje med predsedovanjem. → Pripadnice in pripadniki SV so opravili odlično delo, za kar so dobili zahvale, priznanja in posebne spominske znake s strani političnega in vojaškega vrha države. Poleg tega so med predsedovanjem prihajale številne pohvale s strani udeležencev in preostalih organizatorjev oz. sodelujočih pri posameznih dogodkih. Kljub nevojaški naravi nalog je SV le-te opravila profesionalno in v zadovoljstvo tako gostiteljev kot gostov. Pripadnice in pripadniki SV so s svojim delom pozitivno vplivali na podobo SV v javnosti in tudi promocijsko angažiranje SV je bilo dobro izkoriščeno. Skladno z napisanim, podhipotezo delno potrjujem pa vendar jo tudi delno zavračam v smislu javnih pohval prek medijev za svoje delovanje tekom projekta. Je že res, da so pripadnice in pripadniki SV za svoje delovanje dobili javno pohvalo slovenskega političnega in vojaškega vodstva, a to je bilo pa v pretežni meri tudi vse, kolikor smo o tem lahko razbrali iz medijev. Upoštevajoč njihovo poročanje, ki je obsegalo v večini primerov samo priprave SV na logistično podporo, kaj več ni bilo objavljenega in je bil posledično pomen njihovih nalog neupravičeno zanemarjen.
- Podhipoteza: Slovenija pri oblikovanju programa in njegove izvedbe med predsedovanjem Svetu EU ni uveljavljala lastnih nacionalnih interesov ali podajala lastnih pobud. → Za uspešno izvedbo predsedovanja Svetu EU mora predsedujoča država slediti načeloma nevtralnosti in nepristranskosti ter biti posrednica med različnimi interesi držav članic povezave. Cilj predsedovanja je namreč doseči napredek pri delu EU in se posvetiti strateškim prednostnim nalogam, za kar je treba iskati in doseči kompromis med različnimi ali celo nasprotujočimi si predlogi 27-članske skupnosti ter upoštevati tudi stališča Evropske komisije in Evropskega parlamenta. Slovensko predsedstvo je s strokovnim in ustreznim odnosom sledilo obema omenjenima načeloma ter tako izpolnilo zastavljene cilje programa, tako da to podhipotezo potrjujem.

- Podhipoteza: Dobra organizacijska in logistična struktura s strani MO in SV je ključno pripomogla k uspešni izvedbi predsedovanja. → Več kot 1000 zaposlenih v MO in SV je skrbelo za vsebinske naloge ter predvsem za logistično podporo dogodkom med slovenskim predsedovanjem. Ob tem sta MO in SV naloge opravila uspešno in brez večjih presenečenj, zahvaljujoč dobri organiziranosti, usposobljenosti, znanju, iznajdljivosti, prilagodljivosti in odločnosti. Vse to je pripomoglo k uspešni izvedbi slovenskega predsedovanja Svetu EU, tako da potrjujem še zadnjo podhipotezo.

Ob upoštevanju vseh podhipotez, ki so se tekom nastajanja diplomskega dela izkazale za potrjene, lahko **v celoti potrdim generalno hipotezo, ki je predstavljala rdečo nit celotnega dela – MO in SV sta med slovenskim predsedovanjem Svetu EU na varnostno-obrambnem področju v prvi polovici leta 2008 uspešno izpeljala svojo nalogo in realizirala zastavljene cilje.**

9 ZAKLJUČEK

Slovenija je v prvi polovici leta 2008 izvajala najpomembnejši projekt od osamosvojitve dalje – predsedovanje Svetu EU – in to kot prva v skupini najmlajših držav članic, ki so se pridružile EU. Predsedovanje skupnosti evropskih držav je bilo za malo dvomilijonsko Slovenijo kot novejšo članico povezave veliko priznanje in poseben izziv, predvsem nacionalni izziv v organizacijsko-logističnem smislu. Slovenija je nalogo uspešno opravila, pri njej pa je sodelovalo ogromno število javnih uslužbencev, zunanjih strokovnjakov in študentov. Med predsedovanjem se je odvilo več kot 8000 dogodkov, organiziranih v Sloveniji, Bruslju in drugod v tujini.

Priprave na predsedovanje in njegovo uresničevanje so bile organizirane in vodene kot zahteven projekt, bile so kot že rečeno izziv, ki mu je težko najti primerjavo v zgodovini samostojne Slovenije. Na vojaško-obrambno področje je bilo kljub številnim napotkom ter vključenosti v procese sooblikovanja in uresničevanja EVOP, kar nekaj neznank in dvomov (na primer krepitev zaupanja med vodstveno strukturo in izvajalci nalog, da so nalogam in izzivom lahko kos). Pa vendar sta se MO in SV uspešno lotila projekta. Več kot 1000 zaposlenih v MO in SV je skrbelo za vsebinske naloge ter logistično podporo dogodkom v Sloveniji. Vrhunec delovanja za SV med predsedovanjem je predstavljal vrh EU-ZDA, kjer je SV sodelovala pri varovanju zračnega prostora, zagotavljanju pomoči in podpore policijskim enotam z enoto za dekontaminacijo, pri protibombnih pregledih ter drugih logističnih nalogah.

Vzpostavljen je bil sistem vodenja aktivnosti SV in namenskega organiziranja GŠSV, kar se je izkazalo za zelo učinkovito. Sistem vodenja je zagotovil odzivnost organizacije na spremembe ter s tem ustrezne odzive na različne situacije. Tudi štabni način dela, načrtovanje, vodenje in kontrola so se med predsedovanjem pokazali kot uspešni, čeprav naloge SV, delno izvajane v civilnem okolju, niso bile tipično vojaške. Bili smo priča konstruktivnemu in učinkovitemu civilno-vojaškemu sodelovanju, kar je bilo za uresničevanje naloge izrednega pomena.

Slovenija je uspešno opravila nalogo, ki ji je nalagalo usklajevanje SZVP in EVOP med državami članicami EU, verodostojno zastopanje stališč EU v dialogu s tretjimi državami in mednarodnimi organizacijami ter pravočasno odzivanje na nastale položaje v svetu. Med

najpomembnejše dosežke na obrambnem področju štejemo odločitve o nadaljevanju misije Althea v BiH dokler bo potrebno, začetek izvajanja pravno-policijske misije Eulex na Kosovu ter humanitarne operacije Euforja v Čadu in Srednjeafriški republiki⁷⁶. Dosežen je bil tudi napredek pri razvoju vojaških zmogljivosti EU, strateškega partnerstva Unije z Natom, OZN in Afriško unijo ter krepitev sodelovanja z državami Zahodnega Balkana.

Naloga predsedovanja so bile torej uspešno opravljene. MO je dobro opravilo svoje delo, saj so bili dogodki skrbno pripravljani in izpeljani, za kar so dobili veliko pohval s strani udeležencev. Delegati so si zapomnili slovensko predsedovanje ne le po vsebinskih dosežkih, temveč tudi po dobri organizaciji in logistični podpori. Prav pri zadnji, se je SV predstavila po svojih najboljših močeh – logistična podpora je namreč omogočila izvedbo predsedovanja in vozniki so opravili pomembno delo, pri katerem ni bilo zamud, težav in večjih prometnih nesreč. Predstavniki SV so s strokovnim odnosom dostojno zastopali nacionalne interese in predstavljali državo ter njeno vojsko v mednarodnem okolju. Prav zato so zaposleni v upravnem delu MO ter pripadnice in pripadniki SV kot pohvalo iz rok ministra za obrambo, načelnika GŠSV in predsednika slovenske Vlade dobili posebne spominske znake ter priznanja za opravljeno delo med slovenskim predsedovanjem Svetu EU. Na žalost pa ob tem ugotavljam, kako malo se je o tem njihovem pomembnem in učinkovitem delovanju v medijih poročalo. Njihova vloga je namreč bistveno pripomogla k brezhibni izpeljavi dogodkov na logistični ravni – torej še kako je bila pomembna in zato toliko bolj prezrta... A to je že druga zgodba, ki na škodo pozitivnega in optimističnega razvoja pripadnic in pripadnikov SV dobiva premalo pozornosti.

Naj se vrnem na projekt predsedovanja Slovenije Svetu EU v prvi polovici leta 2008... Slednji je bil za našo malo državo nedvomno velik izziv, ki je prinesel bogate in neprecenljive izkušnje za še kakovostnejše delo v prihodnje. Ne moremo mimo SV, kateri predsedovanje prav tako predstavlja vir neprecenljivih izkušenj z različnih področij in katere bo lahko koristno uporabila pri svojem nadaljnjem delovanju. Slovenska vojska tako predstavlja bogat vir izkušenj za države, ki bodo predsedovale v prihodnjih letih.

---

⁷⁶ Operacija je bila februarja 2008 zaradi nasilja začasno prekinjena.

10 LITERATURA

- Cvikl, Milan M. 2008. *Prenovljeno pravo Evropske unije*. Ljubljana: Uradni list RS.
- Direktorat za obrambno politiko. 2008a. Dosežki predsedovanja Slovenije Svetu EU na obrambnem področju. *Slovenska vojska* 16 (12): 4–7. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2008/sv08_12.pdf (20. julij 2009).
- --- 2008b. Sodelovanje zaposlenih na MO pri predsedovanju Slovenije Svetu EU. *Slovenska vojska* 16 (12): 6. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2008/sv08_12.pdf (20. julij 2009).
- ---, Urad za upravljanje človeških virov. 2007. MO sredi intenzivnih priprav na predsedovanje. *Slovenska vojska, druga priloga revije Slovenska vojska o evropski varnostni in obrambni politiki ter pripravah MO na predsedovanje EU* 15 (17): 6–8. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2007/sv07_17_PRILOGA.pdf (25. junij 2009).
- Dobnik Jeraj, Milena. 2008. Uspešno vodenje evropske civilne zaščite. *Slovenska vojska* 16 (8): 23. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2008/sv08_08.pdf (13. december 2009).
- Erjavec, Karl. 2008. Uvodna beseda. *Slovenska vojska* 16 (12): 2. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2008/sv08_12.pdf (29. julij 2009).
- *EUR-Lex*. Dostopno prek: <http://eur-lex.europa.eu/> (22. avgust 2009).
- Evropska komisija. 2009. *Kratka predstavitev EU – Evrožargon*. Dostopno prek: http://europa.eu/abc/eurojargon/index_sl.htm (5. december 2009).
- Evropski parlament. 2009. *Odprava vizumov za večino držav Zahodnega Balkana*. Dostopno prek: http://www.europarl.europa.eu/news/expert/infopress_page/023-64195-315-11-46-902-20091110IPR64194-11-11-2009-2009-false/default_sl.htm (5. december 2009).
- Fontaine, Pascal. 2004. *Evropa v 12 poglavjih*. Luxembourg: Urad za uradne publikacije Evropskih skupnosti.
- Grmek, Meta. 2005. MO objavilo notranji kadroviski razpis za predsedovanje EU. Intervju s Tadejem Purgarjem. *Slovenska vojska* 13 (16): 6–7. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2005/sv05_16.pdf (20. julij 2009).
- Groff, Dean. 2008. Organizacijski pristop k pripravam in uresničevanju nalog SV pri predsedovanju Svetu EU. *Bilten Slovenske vojske* 16 (10): 85–106. Dostopno prek:

http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/publikacije/bilten_sv_10_4_08.pdf (29. julij 2009).

- Kruschitz, Doris. 1999. *Evropska unija in njeni cilji*. Ljubljana: Upravna akademija.
- Marn, Matej, Slapničar, Andrej in Purkart, Marko. 2008. Vloga EU na področju zagotavljanja varnosti, razvoja in zunanjih odnosov – dosežki slovenskega predsedovanja Svetu EU. *Bilten Slovenske vojske* 16 (10): 43–56. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/publikacije/bilten_sv_10_4_08.pdf (29. julij 2009).
- Ministrstvo za javno upravo Republike Slovenije. *Kadrovanje za naloge predsedovanja*. Dostopno prek: http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/page/uploads/mju_dokumenti/predsedovanje/kadrovanje_predsedovanje.pdf (22. junij 2009).
- Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije. 2007. *Minister za obrambo Republike Slovenije Karl Erjavec prevzel predsedovanje Svetu EU na področju EVOP*. Dostopno prek: [http://www.mors.si/index.php?id=novica&tx_ttnews\[pS\]=1196463600&tx_ttnews\[wspL\]=2678399&tx_ttnews\[arc\]=1&tx_ttnews\[tt_news\]=737&tx_ttnews\[backPid\]=43&cHash=93eb97e690](http://www.mors.si/index.php?id=novica&tx_ttnews[pS]=1196463600&tx_ttnews[wspL]=2678399&tx_ttnews[arc]=1&tx_ttnews[tt_news]=737&tx_ttnews[backPid]=43&cHash=93eb97e690) (15. julij 2009).
- Ministrstvo za zunanje zadeve Republike Slovenije. 2006. *18-mesečni program predsedovanja Nemčije, Portugalske in Slovenije*. Dostopno prek: http://www.mzz.gov.si/fileadmin/pageuploads/Zunanja_politika/18mesečniprogram-slo.pdf (30. julij 2009).
- --- 2007. *Minister dr. Rupel predstavil prednostne naloge slovenskega predsedovanja v Bruslju*. Dostopno prek: <http://www.mzz.gov.si/nc/si/splosno/cns/novica/period/1158472605///browse/157/article/14/23872/1ad2606021/> (23. junij 2009).
- Moussis, Nicolas. 1999. *Evropska unija: pravo, ekonomija, politike*. Ljubljana: Littera picta.
- Napotnik, Drago. 2007a. Predsedovanje in Evropski program za zaščito kritične infrastrukture. *Slovenska vojska, druga priloga revije Slovenska vojska o evropski varnostni in obrambni politiki ter pripravi MO na predsedovanje EU* 15 (17): 10. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2007/sv07_17_PRILOGA.pdf (25. junij 2009).
- --- 2007b. Priprave na predsedovanje Svetu EU v Slovenski vojski. *Slovenska vojska, druga priloga revije Slovenska vojska o evropski varnostni in obrambni politiki ter*

- pripravah MO na predsedovanje EU 15 (17): 9. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2007/sv07_17_PRILOGA.pdf (25. junij 2009).*
- Pavšič, Jerica. 2008a. Z vnemo do konca predsedovanja. Intervju s podpolkovnikom Deanom Groffom. *Slovenska vojska* 16 (8): 26. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2008/sv08_11.pdf (27. junij 2009).
  - --- 2008b. Doživeli smo veliko nepozabnih trenutkov. Intervju z ga. Vlasto Vivod. *Slovenska vojska* 16 (12): 12–13. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2008/sv08_11.pdf (27. junij 2009).
  - --- 2008c. Predsedovanje skupini za doseganje glavnega cilja. Intervju s Samom Zanoškarjem, Janezom Pungarškom, Tomažem Venišnikom in Robertom Matkovičem. *Slovenska vojska* 16 (9): 9. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2008/sv08_09.pdf (13. december 2009).
  - Pišlar, Marko. 2007. Končujemo tehnične priprave na predsedovanje EU. Intervju z g. Tadejem Burgarjem. *Slovenska vojska, druga priloga revije Slovenska vojska o evropski varnostni in obrambni politiki ter pripravah MO na predsedovanje EU 15 (17): 2. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2007/sv07_17_PRILOGA.pdf (25. junij 2009).*
  - --- 2008. Slovenski vojaki odšli na misijo v Čad. *Slovenska vojska* 16 (8): 22. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2008/sv08_08.pdf (13. december 2009).
  - Policija. 2009. *Europol*. Dostopno prek: <http://www.policija.si/index.php/mednarodno-sodelovanje/europol?lang> (5. december 2009).
  - Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje. 2006. *Vojaška doktrina*. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/dokumenti/vojd2006_slo.pdf (17. julij 2009).
  - Predsednik Vlade Republike Slovenije. 2008. *Premier Janez Janša evropskim poslancem predstavil prioritete predsedovanja*. Dostopno prek: <http://www.nekdanji-pv.gov.si/2004-2008/nc/si/splosno/cns/novica/article/1914/2483/index.html> (23. junij 2009).
  - Rabzelj, Darja, ur. 2007. *Slovenija v Evropski uniji*. Ljubljana: Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje.
  - *Sklep Sveta o določitvi vrstnega reda predsedovanja Svetu*. 2005. Uradni list EU L328/902. Dostopno prek: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32005D0902:SL:NOT> (27. julij 2009).

- *Sklep Sveta o sprejetju poslovnika Sveta*. 2006. Uradni list EU, L285/47. Dostopno prek: http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!CELEXnumdoc&lg=sl&model=guicheti&numdoc=32006D0683 (15. avgust 2009).
- Slovensko predsedstvo EU 2008. 2008a. *O predsedovanju*. Dostopno prek: http://www.eu2008.si/si/About_the_EU/FAQ/About_the_Presidency/index.html (27. julij 2009).
- --- 2008b. *Predsedovanje Slovenije Svetu EU 2008 – v številkah 2008*. Dostopno prek: http://www.eu2008.si/si/News_and_Documents/Press_Releases/June/0630UKOMstevilkePEU.html (23. junij 2009).
- --- 2008c. *Program slovenskega predsedovanja Svetu EU »Si.nergija za Evropo«, januar – junij 2008*. Dostopno prek: http://www.mzz.gov.si/fileadmin/pageuploads/foto/0801/6-mesecni_program-SVN.pdf (30. julij 2009).
- --- 2008č. *Skupna zunanja in varnostna politika*. Dostopno prek: http://www.eu2008.si/si/Policy_Areas/General_Affairs_and_External_Relations/CFSP/index.html (23. junij 2009).
- Služba Vlade Republike Slovenije za evropske zadeve. 2006. *Poročilo o pripravah na predsedovanje Slovenije Svetu EU v prvi polovici leta 2008*. Dostopno prek: http://www.svez.gov.si/fileadmin/svez.gov.si/pageuploads/docs/predsedovanje_eu/porocilo_o_pripravah_170506.doc (20. junij 2009).
- --- 2007. *Poročilo o napredku pri pripravah na predsedovanje Slovenije Svetu EU v prvi polovici leta 2008, obdobje november 2006 – april 2007*. Dostopno prek: www.svez.gov.si/.../svez.../predsedovanje_eu/Poorocilo_o_na_predku_nov06-apr07_sprejeto_na_vladi.doc (27. julij 2009).
- --- 2008. *Kako so potekale slovenske priprave na predsedovanje Svetu EU?* Dostopno prek: http://www.svez.gov.si/si/predsedovanje_svetu_eu/slovensko_predsedovanje_svetu_eu/vprasanja_in_odgovori/kako_so_potekale_slovenske_priprave_na_predsedovanje_svetu_evropske_unije/ (25. junij 2009).
- Služba za odnose z javnostmi Ministrstva za obrambo. 2008. Končane naloge MO v okviru predsedovanja RS Svetu EU. *Slovenska vojska* 16 (12): 22. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/revija_sv/2008/sv08_11.pdf (27. september 2009).
- Svet Evropske unije. 2009a. *Boj proti terorizmu*. Dostopno prek: <http://register.consilium.eu.int/pdf/en/05/st14/st14469-re04.en05.pdf> (2. september 2009).

- --- 2009b. *Prečiščena različica Pogodbe o Evropski uniji*. Dostopno prek: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:115:0013:0045:SL:PDF> (28. november 2009).
- --- 2009c. *Sestave Sveta*. Dostopno prek: <http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=427&lang=SL> (28. november 2009).
- Šteiner, Alojz. 2008. Izkušnje s področja evropske varnostne in obrambne politike med slovenskim predsedovanjem Svetu EU. *Bilten Slovenske vojske* 16 (10): 57–84. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/publikacije/bilten_sv_10_4_08.pdf (29. julij 2009).
- --- 2009. Intervju z avtorico. Elektronska pošta, 21. – 28. december.
- Šumrada, Janez, Judita Bagon, Matjaž Kek, Ksenija Benedetti, Andrej Kavčič, Živana Mejač in Tanja Strniša. 2005. *Priprave Slovenije na predsedovanje Evropski uniji. Organizacijska struktura za pripravo in izvedbo predsedovanja, povzetki projektnih nalog, priprav ministrstev na predsedovanje in okvirna časovnica za izvedbo priprav*. Služba Vlade Republike Slovenije za evropske zadeve. Ljubljana.
- *Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje*. Dostopno prek: <http://www.evropa.gov.si/> (20. december 2009).
- Vidrih, Gorazd. 2008. Slovensko predsedovanje EU in vzpostavljanje zmogljivosti za izvajanje operacij EVOP – oborožitev in oprema, obrambni trg in industrija ter raziskave in razvoj. *Bilten Slovenske vojske* 16 (10): 123–139. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/publikacije/bilten_sv_10_4_08.pdf (20. november 2009).
- Volaj, Gregor. 2008. Napredek na področju zaščite in reševanja med slovenskim predsedovanjem Svetu EU. *Bilten Slovenske vojske* 16 (10): 107–122. Dostopno prek: http://www.mors.si/fileadmin/mors/pdf/publikacije/bilten_sv_10_4_08.pdf (29. julij 2009).
- Zadnik, Vesna. 2009. *Predsedovanje Slovenije Svetu EU*. Magistrsko delo. Ljubljana: FDV. Dostopno prek: http://dk.fdv.uni-lj.si/magistrska/pdfs/mag_zadnik-vesna.pdf (22. julij 2009).
- *Zakon o obrambi (ZObr-UPB1)*. Uradni list RS, 103/2004. Dostopno prek: <http://www.uradni-list.si/1/objava.jsp?urlid=2004103&stevilka=4405> (29. november 2009).

PRILOGA A: Intervju z g. Alojzom Šteinerjem

V nadaljevanju sledi intervju, s katerim sem si pomagala pri odgovarjanju na vprašanja, na katera preko primarnih in sekundarnih virov ter drugih metodoloških pristopov nisem dobila potrebnih odgovorov. Intervju sem opravila z mag. g. Alojzom Šteinerjem, ki je bil tekom slovenskih priprav na predsedovanje ter tekom izvajanja projekta vodja projektne skupine SV. Skupina je skrbela za uresničevanje programa in izvedbenih načrtov ter se neposredno soočala z vprašanji oblikovanja politike na področju EVOP. Odgovoren je bil torej za vodenje projekta predsedovanja EU v SV ter se tako soočil s številnimi dogodki in izkušnjami na ključnih vprašanjih znotraj EVOP.

Vprašanja in odgovori

1. Naj začnem s pripravami na predsedovanje. Kdaj so se za vas kot vodja Operativne skupine v SV le-te pričele – kdaj na vsebinski ravni in kdaj na organizacijski ter ostalih ravneh?

Priprave na slovensko predsedovanje so se začele leta 2005 in dosegle vrhunec v drugi polovici leta 2007. Potekale po principu od zgoraj navzdol, in sicer v okviru posebnega časovnega načrta, ki ga je za izvedbo nalog sprejela Ožja delovna skupina za priprave na predsedovanje, katero je vodil predsednik vlade.

Moje prvo soočenje z nalogami, povezanimi s predsedovanjem, je bilo marca 2006. Takrat sem bil kot Direktor štaba seznanjen s potekom priprav v MO in obveznostmi vojske pri tem. Vsebinski in organizacijski vidik priprav sta se zelo prepletala in ju ni mogoče popolnoma razmejiti. Vsebinske priprave na predsedovanje so potekale leta 2006 s poudarkom na pripravi 18-mesečnega programa predsedovanja Nemčije, Portugalske in Slovenije. V MO smo skupaj z MZZ, ki je glavni nosilec za področje SZVP in v okviru tega tudi za EVOP, pripravili poglavje EVOP – pri tem smo v MO ponovno v sodelovanju z MZZ pripravili pregled podedovane agende s področja EVOP in tako določili možne aktualne vsebine.

2. Katere so bile prednostne naloge slovenskega predsedstva na vojaško-obrambnem področju? S katerim doseženim ciljem ste še posebej zadovoljni in kje mislite, da bi lahko dosegli še več od doseženega na omenjenem področju?

Program slovenskega predsedovanja na vojaško-obrambnem področju je temeljil na izdelani projekciji vsebin, ki izhajajo iz podedovane agende, na prednostnih vsebinah slovenskega predsedovanja, ki so izhajale iz aktualnega razvoja dogodkov v mednarodnem prostoru ter na pobudah Evropske komisije. Pri tem je treba omeniti dve trilateralni pobudi, in sicer prvo pobudo o reviziji EU vojaškega koncepta za hitro odzivanje posredovala, ki jo je sprožila Nemčija ter drugo trilateralno pobudo, ki se je nanašala na pripravo časovnega načrta glede dokončanja Kataloga napredka, katerega je pripravljala delovna skupina HTF.

Moto slovenskega predsedovanja je bila sinergija, kar je bilo vodilo tudi za uresničevanje nalog SV. Vsaka od nalog je bila pomembna in glede na naravo tudi posebna, med njimi še posebej naslednje naloge: oblikovanje in predstavljanje slovenskih obrambno-vojaških stališč v okviru EVOP, vodenje in usklajevanje ter izvajanje nalog logistične podpore vseh pomembnih dogodkov na državni ravni, izvajanje operativnih vojaških nalog povezanih s predsedovanjem (to je vključevalo tudi napotitev vojakov na misijo EU v Čad) in izvedbo dogodkov iz obrambnega koledarja predsedovanja Svetu EU. Ocenjujem, da so uspešno opravljene vojaške naloge prispevale k skupnemu uspehu projekta predsedovanja ter bile hkrati tudi promotor SV, MO in RS.

Na vprašanje ali je bilo možno doseči več, je treba odgovoriti z ocenami, ki smo jih prejeli ob koncu predsedovanja. Te je možno strniti v stavek, da je bilo slovensko predsedovanje pozitivno presenečenje. Seveda je bilo možno doseči več, kot na primer glede tranzicije operacije Althea v BiH. Res pa je tudi, da smo do teh spoznanj prihajali navadno ob ocenjevanju doseženih ciljev ali zaključkih posameznih nalog ter da so se s tem soočale tudi države, ki so na področju predsedovanja že imele praktične izkušnje iz predhodnih predsedovanj.

3. Kje vidite bistvene razlike med nalogami Slovenske vojske, ki jih je opravljala med predsedovanjem v primerjavi z njenimi prvotnimi nalogami delovanja? Kje se je SV srečala z največ težavami?

Vloga, ki jo je imela SV v predsedovanju EU je bila večstranska in je zajemala širok spekter nalog, tako vsebinskih kakor tudi logističnih, organizacijskih, operativnih in protokolarnih. Poleg vsebinskega dela predsedovanja, je bila SV eden ključnih nosilcev logistične podpore na državnem nivoju, obenem pa je izvajala tudi operativne naloge za potrebe varovanja

dogodkov s povišano stopnjo ogroženosti. Predvsem zato smo je ta vloga za SV predstavljala izziv, kot ga še ni bilo. Tudi zato, ker je šlo za veliko kompleksnost projekta, kar je zahtevalo natančne in učinkovite priprave, koordinacijo ter vodenje.

SV je bila aktivno vključena v sodelovanje pri nastajanju in oblikovanju EVOP iz vsebin na vojaškem področju, nacionalni predstavniki pa so bili vključeni v delo odborov in delovnih teles na Svetu EU, kjer so zastopali stališča na vojaškem odboru, delovni skupini vojaškega odbora in delovni skupini za doseganje glavnega cilja. Ta vloga se je v času predsedovanja še povečala s predsedovanjem dvema odboroma in eni delovni skupini. Vzporedno z aktivnostmi na Svetu EU, se je veliko aktivnosti izvajalo v Sloveniji, kjer so se poleg vsebin, udeleženci zasedanj seznanjali tudi z državo in njeno obrambo ter vojsko.

SV je identificirala štiri področja predsedovanja: vsebinski del iz programa predsedovanja je izvajal GŠSV in VOPRE, dogodki SV iz koledarja predsedovanja, ki jih je izvajal GŠSV in PDRIU z vključevanjem enot SV, logistična podpora, ki jo je izvajalo PP ter operativno delovanje enot, katero je vodilo PS SV.

Nekatere od teh nalog so bile neobičajne, velikokrat tudi povsem nevojaške naloge, o katerih nismo imeli prav veliko izkušenj. Poleg tega pa je SV pri izvajanju nalog PEU morala prvič resnično izstopiti iz klasičnih nacionalno vojaških okvirjev. Največ posebnosti je povzročilo razumevanje evropskega okvira reševanja vprašanj v vlogi policy makerjev in dojemanja narave in posebnosti nalog na logističnem področju.

4. Ali je v MO za potrebe predsedovanja prišlo do dodatnih zaposlitev? Kolikšno je bilo število sodelujočih javnih uslužbencev (MO in SV) med predsedovanjem?

Izbira in priprava ustreznega kadra sta bili bistvenega pomena za uspeh predsedovanja. Glede na vladni kadrovski načrt za predsedovanje, je bilo ministrstvu odobrenih 310 dodatnih zaposlitev, pri čemer pa v MO ni bilo odobrenih dodatnih zaposlitev. Zato je bilo treba nalogo izvesti z obstoječimi kadri. Projektni pristop je zahteval, da je del ljudi opravljal samo naloge v sklopu priprav in izvajanja predsedovanja, vendar na delovnih mestih, na katera so bili postavljeni pred predsedovanjem.

Število sodelujočih se spreminjalo in naraščalo s stopnjo priprav in približevanjem samega izvajanja predsedovanja. Število, ki ga navajate je iz obdobja julija 2008. Do natančnega števila sodelujočih v MO pridete preko seznama podeljenih spominskih znakov predsedovanja Svetu EU, kjer po mojem vedenju ta številka dosega 1100 oseb (stanje december 2008).

Prvotne ocene potrebnega kadra iz SV so znašale 500 ljudi, in sicer 50 za vsebinski del, 25 za dogodke, 425 za logistično podporo. Poleg tega se je ocenjevalo tudi, da bo potrebno od 300 do 500 oseb za operativno angažiranje, kar je bilo odvisno od razmer ter v času priprav težko točno določljivo. Dejansko je bilo angažiranih 1025 oseb – od tega 53 za vsebine in koordinacijo predsedovanja, 11 za zastopanje v Svetu EU, 235 za pripravo in izvedbo dogodkov SV v Sloveniji, 310 za operativno angažiranje enot SV za vrh EU-ZDA, 379 za prevoze in podporo, 2 za koordinacijo prevozov in akreditacij SPEU, 10 za kurirsko službo in 5 za prevajanje.

5. Za namen predsedovanja sta bili v MO oblikovani posebni skupini, in sicer Koordinacijska in Operativna skupina. Katere so bile njune glavne naloge oz. v kolikšni meri sta odločilno vplivali na učinkovitost priprav na dogodke v pristojnosti MO?

V MO je bila za namen predsedovanja najprej oblikovana Projektna skupina MO za koordinacijo priprav in predsedovanja EU, glavni nosilec priprav na predsedovanje pa je bil Direktorat za obrambno politiko. Člani projektne skupine so se redno udeleževali sestankov projektne skupine MO, kot tudi sestankov petih vladnih podskupin. Od sredine leta 2007 je izvajanje priprav na ravni MO spremljala tudi Koordinacijska skupina državnega sekretarja, ki je obravnavala redna poročila o napredku pri izvajanju nalog iz pristojnosti ministrstva na področju priprav ter dajala ministru predloge in pobude za odločanje glede izboljšave ali odprave ugotovljenih pomanjkljivosti.

Osrednjo vlogo je imela operativna skupina, ki je v času predsedovanja pripravljala predloge za koordinacijsko skupino državnega sekretarja MO. Ta skupina je skrbela za operativno uresničevanje načrta priprav in predvsem za izvajanje programa predsedovanja ter operativno usklajevanje delovanja organizacijskih enot znotraj ministrstva pa tudi širše. Skupina je delovala na skupnih sestankih in preko dobro vpeljanega mrežnega sistema priprave skupnih

dokumentov in poročil. Delovala je v centru za krizno opravljanje in velikokrat dokazala, da je sposobna reševati zahtevna vprašanja v realnem času.

Na vsebinskem področju so priprave potekale v okviru MO in jih je vodila koordinacijska skupina ministrstva. Po eni strani so se pripravljali kadri, po drugi strani pa vzpostavljali procesi in relacije ter določala vsebinska težišča v programu predsedovanja iz obrambnega področja. Predvsem vsebinski del, ki se je izvajal tako v Bruslju kot v domovini, je zahteval sodelovanje z nosilci in kreatorji nacionalne politike na področju EVOP.

6. Katere enote in poveljstva SV so sodelovala pri slovenskem predsedovanju?

Ob dogodkih so se predstavile različne enote in poveljstva: GŠSV, PS, PDRIU, PP, 1. brigada SV, Orkester SV, Brigada zračne obrambe in letalstva, 18. bataljon JRKBO (Enota jedrske, radiološke, kemične in biološke obrambe), Gorska šola SV, 132. gorski bataljon in Gardna enota SV. Več v nadaljevanju.

7. Kaj pa Projektna skupina SV, katere vodja ste bili? Koliko ljudi je bilo v njej aktivnih in neposredno kateremu organu je bila skupina podrejena oz. v kakšnem odnosu je bila do zgoraj omenjenih skupin?

Šlo je za matrično projektno organiziranost. Vodenje in koordinacijo aktivnosti je izvajal GŠSV po svojih funkcijskih pristojnostih, pri čemer je bil za vodenje priprav določen namestnik načelnika GŠSV, za koordinacijo aktivnosti pa izvršni pomočnik GŠSV za predsedovanje EU. Vse akte poveljevanja so podpisovali za to pristojni poveljniki ali poveljujoči. Aktivnosti SV so bile vodene in koordinirane centralno iz GŠSV, kjer je bil za potrebe predsedovanja formiran KC PEU, ki je obenem predstavljal informacijsko točko za aktivnosti EU ter zagotavljal info management za SV. KC PEU je izvajal naloge in usmeritve Operativne skupine GŠSV, ki jo je vodil namestnik načelnika GŠSV in v kateri so sodelovali direktor štaba, vodje štabnih sektorjev in predstavniki kabineta načelnika. Po potrebi se je operativna skupina širila glede na predvidene vsebine. Skupina je tako v času predsedovanja izvedla 80 sestankov in 23 video konferenc z VOPRE. V KC PEU je bila majhna vendar učinkovita skupina, saj so trije častniki in podčastnik pokrivali področja: vsebine iz programa predsedovanja in poročanje, dogodke SV, koordinacijo operativnega angažiranja in operativno delovanje centra, koledar aktivnosti in administrativno podporo; dva častnika

KCPEU pa sta bila vključena v delovanje SPEU. Zelo pomembna za učinkovito izvedbo nalog sta bila zbiranje informacij in njihovo posredovanje ter koordinacija aktivnosti SV za predsedovanje.

Glede na princip predsedovanja *Brussels based Presidency* je zanimivo vlogo imelo VOPRE, ki je bilo vključeno v priprave vsebinskih nalog. VOPRE je pripravljala predsedujočega skupini za doseganje glavnega cilja ter bil nosilec izdelave in nadgradnje dosjejev in vsebin, ki so se obravnavale na odborih in delovnih skupinah Sveta EU. Pomembno vlogo je imel zlasti v času predsedovanja saj je bilo »vojaško okno« v uresničevanje SZVP in EVOP.

8. Kolikšno število dogodkov od prvotno načrtovanih je neposredno organiziralo MO tekom predsedovanja Svetu EU? Koliko s področja Evropske varnostne in obrambne politike?

Ob začetku predsedovanja je bilo načrtovanih 6 dogodkov SV, število pa se je do konca predsedovanja povečalo na 12. Nosilec izvedbe 2 dogodkov je bilo PDRIU, ostalih 10 pa GŠSV. SV je v času predsedovanja dodatno prejela zaprosila za izvedbo in podporo obiskov ter za sodelovanje na konferencah.

Kot že rečeno, je SV v času predsedovanja izvedla 12 dogodkov, izmed katerih je bil GŠSV nosilec in izvajalec 10. Načelnik GŠSV je nastopil na zasedanju vojaškega odbora s predstavitevjo doseganja ciljev predsedovanja (zasedanje se enkrat v času predsedovanja organizira v formatu načelnikov generalštabov v Bruslju). Predstavitve so se izvedle ob neformalnem srečanju vojaškega odbora, za visoki tečaj EVOP – Modul 5, ob obisku odbora RELEX, Parlamentarnega odbora EU, Politično vojaške skupine (PMG), PSC, za veleposlanike držav članic EU (COREPER II) ter za posebni finančni odbor (Athena). Vsebine predsedovanja so bile posebej predstavljene tudi udeležencem vojaške vaje MILEX 08, ki se izvaja enkrat letno v cilju preverjanja priprav obrambnih struktur EU.

Poleg predstavitev ob dogodkih SV je Načelnik GŠSV v času predsedovanja gostil visoke vojaške delegacije, za katere so se izvedle celovite predstavitve SV. Iz vojaških struktur EU sta bila na obisku generalni direktor vojaškega štaba EU generalpodpolkovnik David Leakey in predsedujoči vojaškemu odboru EU general Henri Bentégeat.

9. Koliko zaposlenih v MO oz. pripadnikov SV je bilo napotenih za potrebe predsedovanja na Stalno predstavništvo Republike Slovenije v Bruslju? Kakšne naloge so le-ti opravljali?

MO je za delo v SPBR v Bruslju odobril 18 mest, od tega šest mest za predstavnike iz upravnega dela MO ter 12 iz SV. MO je v Berlin napotilo častnika za zvezo, ki je bil na nemškem MO vključen v skupino za vodenje predsedovanja. Prav tako je bil v času portugalskega predsedovanja v Lizbono napoten častnik za zvezo, medtem ko smo v času našega predsedovanja v MO gostili francoskega častnika za zvezo.

10. Koliko pripadnic in pripadnikov SV je sodelovalo pri logistični podpori v enoti za podporo, vodeni pri Poveljstvu za podporo v Kranju?

Za SV je bilo pomembno, kako je zagotavljala voznike za prevoze za vse dogodke na ministrski ravni in višje, kader za izvajanje kurirske službe v času predsedovanja na državni ravni in določanje potrebnega števila voznikov, kar se je izvedlo glede na število najetih vozil in pričakovane naloge na podlagi ocene SPEU. Pri oceni števila vozil je veljalo načelo največjega števila udeležencev, zaradi česar je SPEU iz prvotnih 80 prišel na številko 160 vozil. V usposabljanje je bilo vključeno 400 pripadnikov, določenih za voznike, pozitivno ocenjenih pa je bilo 325 voznikov oz. 81%. Po izvedenih izračunih in predpostavkah, je bil postavljen sistem, po katerem je bilo na PP formirano stalo jedro 54 voznikov, ki so se dopolnjevali skladno z načrtovanimi dogodki. Kurirsko službo je opravljala obstoječa služba, ki je bila za čas predsedovanja dodatno okrepljena.

11. Zanima me glede operacije v Čadu. Koliko vojakov natančno je ob poslabšanju tamkajšnjih razmer odšlo v Čad in koliko jih je že bilo tam prisotnih?

Za slovensko predsedovanje je bilo pomembno, da se pripravljenost predsedujoče države pri reševanju kriznih situacij potrdi tudi v praksi. Tako je ob reševanju humanitarne situacije v Čadu/Centralno afriški Republiki (CAR) bil na humanitarno operacijo EUFOR napoten kontingent SV. Operacija je imela velik pomen za EU kot največja vojaška operacija, kakor tudi za Slovenijo, ki je s tem začela z izvajanjem aktivnosti na Afriškem kontinentu. 15 pripadnikov SV je eno leto delovalo v sestavi francoskega bataljona na jugovzhodu Čada ob

meji s Sudanom in Srednje afriško republiko. V Čadu so bili trije slovenski kontingenti po štiri mesece, natančneje od 15. marca 2008 do 15. marca 2009.

12. Na kakšen način ste predvideli stroške priprav in izvedbe projekta predsedovanja? Koliko so ti prvotno ocenjeni stroški znašali in se razlikovali od končne vsote stroškov predsedovanja?

Vladna odločitev je bila, da stroški predsedovanja ne smejo presegati 57 milijonov evrov. V letu 2006 MO ni dobilo dodatnih finančnih sredstev za priprave na predsedovanje, v letu 2007 je za te potrebe prejelo 2.296.015 evrov, leta 2008 pa znesek v vrednosti 3.519.333 evrov. Finančni stroški SV so bili nižji od prvotno načrtovanih.

Načrtovanje finančnih sredstev ni bilo enostavno, zlasti ne v delu, ki je zajemal angažiranje resursov ob rednih nalogah. Lažje je bilo z načrtovanjem in evidentiranjem izdatkov za projektni del sodelujoče strukture. V skupnih stroških je bilo največkrat težko natančno prikazati ali vrednotiti izdatke za plače osebja ali nekatere fiksne stroške, kot so elektrika in pisarniški material.

13. Ste dobili kakšne posebne pohvale za izvedbo dogodkov oz. naj grem še dlje, ste zasledili v katerem izmed medijev, da bi slednji posebej namenil pozornost in pohvalo delovanju pripadnic in pripadnikov SV tekom projekta?

SV je naloge v času predsedovanja izvedla z odliko in za slednje prejela vrsto formalnih in neformalnih pohval, tako iz tujine kot tudi s strani državnega vrha (primer zaključne slovesnosti v vojašnici Kranj). Tudi s promocijskega vidika je bilo angažiranje SV dobro izkoriščeno. Predsedovanje je številnim vojaškim in obrambnim predstavnikom odprlo vrata v Bruseljske evropske institucije. Tudi sam osebno še danes kot Načelnik GŠSV s pridom izkoriščam poznanstva, vzpostavljena v času priprav in predsedovanja Slovenije Svetu EU.

14. Zanima me vaš osebni vidik delovanja, predvsem glede pripadnic in pripadnikov SV, njihovega delovanja in tudi sodelovanja s civilnim okoljem.

Treba je odkrito povedati, da zlasti v času priprav vse zadeve niso šle gladko in enostavno. Vizualizacija in razumevanje nalog, zahteva po višji prilagodljivosti in izziv o razumevanju

nadnacionalnega okvirja naloge so bili ključni izzivi. Ker SV večinoma ni izvajala tipičnih vojaških nalog, se je učinkovitost štabnega načina dela, načrtovanja, vodenja in kontrole pokazala kot uspešna tudi v takšnih primerih, seveda v kolikor je bilo prilagojeno razmeram in okoliščinam. Konstruktivno in učinkovito je bilo tudi civilno – vojaško sodelovanje, kar je bilo izrednega pomena za uresničevanje specifične naloge. Na tem področju je največja pridobitev spoznanje pri civilnih strukturah o načinu delovanja učinkovitosti in vpetosti vojske v civilno družbo.

Izpostavljam dve značilnosti. Prva je inovativnost pri pristopu k nalogam, ki smo jih dobili vojaki, zlasti tistih povezanih z logistično podporo. V SV smo namreč po vojaških in štabnih principih opravljali netipične, v nekaterih pogledih skoraj nevojaške naloge. Druga značilnost pa je dajanje vojaških predlogov – tako na ravni ministrstva, kot tudi širše v evropskem vojaškem prostoru na področju EVOP, pri čemer so se sodelujoči s tovrstnimi izzivi v glavnem srečevali prvič. To je od njih zahtevalo intenzivno angažiranje in prilagodljivost v času izvajanja nalog, saj so se glavna spoznanja in izkušnje pridobivala neposredno ob izvajanju. Posebne izzive so predstavljali spoznavanje delovanja evropskih institucij, funkcioniranja mehanizmov EVOP in SZVP ter obvladovanje določenih diplomatskih spretnosti. Ob tem je bila zelo pomembna tudi krepitev prepričanja in zaupanja med vodstveno strukturo in izvajalci nalog predsedovanja, da so ti nalogam in izzivom lahko kos. Sam sem se v času priprav in izvajanja nalog PEU naučil več kot če bi ta čas obiskoval evropsko obrambno akademijo. Res pa je tudi, da sem skozi projekt lahko zelo uspešno preveril in nadgradil znanja, ki sem jih dobil pred tem v tujini.